

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozbor hospodaření Městské části Praha 8

Bc. Matouš Skružný

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Matouš Skružný

Provoz a ekonomika

Název práce

Rozbor hospodaření Městské části Praha 8

Název anglicky

Economic analysis of Prague 8 municipality

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je provést rozbor hospodaření Městské části Praha 8.

Hlavní cíl práce bude naplněn pomocí cílů dílčích:

- analýza jednotlivých kapitol a položek příjmů a výdajů Městské části a jejich vývoje v čase,
- porovnání hospodaření s Městskou částí Praha 6.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na několik částí.

První část bude představovat současný stav řešené problematiky, ve které bude rozebráno teoretické odborné a právní zázemí problematiky fungování a hospodaření municipalit, teorie fiskálního federalizmu, aspekty celého procesu rozpočtování od návrhu až po čerpání.

V praktické části budou analyzovány jednotlivé výdajové a příjmové kapitoly rozpočtu Městské části a to až na jednotlivé položky závěrečných účtů. Dále bude provedeno porovnání hospodaření Městské části s Městskou částí Prahou 6.

Pro praktickou část budou čerpány informace především ze závěrečných účtů, důvodových zpráv k závěrečným účtům, jednotlivých usnesení zastupitelstva a rozpočtových opatření Městské části Prahy 8 a Magistrátu HMP.

Poslední část práce představuje shrnutí získaných poznatků.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Fiskální federalizmus, Municipality, Rozpočet, Výdaje, Příjmy, Městská část

Doporučené zdroje informací

KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. Praha: C.H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-778-2.

Obec a finance <http://www.obecafinance.cz/> [online]

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

UN Habitat (2009): Guide to Municipal Finance

https://www.citiesalliance.org/sites/citiesalliance.org/files/UNH_Guide_Municipal_Finance.pdf [online]

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Irena Benešová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozbor hospodaření Městské části Praha 8" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí této práce Ing. Ireně Benešové, Ph.D., za vedení, připomínky, konzultace a veškerý čas, který mi věnovala při procesu tvorby této práce. Zvláštní poděkování patří mé rodině, především manželce, která mi poskytla výborné zázemí a velikou podporu během celého studia.

Rozbor hospodaření Městské části Praha 8

Abstrakt

Tato práce se věnuje tématu hospodaření Městské části Praha 8. První část představuje současný stav řešené problematiky, ve které je rozebráno teoretické odborné a právní zázemí problematiky fungování a hospodaření municipalit. V praktické části jsou analyzovány jednotlivé výdajové a příjmové kapitoly rozpočtu městské části a to až na jednotlivé položky závěrečných účtů. Dále je provedeno porovnání hospodaření Městské části Praha 8 s Městskou částí Prahou 6. Data pro analytickou část jsou čerpána především ze závěrečných účtů a důvodových zpráv MČ. V práci bylo zjištěno problémové financování výdajů MČ, byla analyzována příjmová stránka rozpočtu, kde jsou popsány jednotlivé finanční toky, odkud pocházejí a z jakého důvodu kam směřují. Z výdajové stránky je sledován vývoj jednotlivých kapitol a velkých kapitálových projektů skrz několik rozpočtových období. Při porovnání s MČP-6 bylo zjištěno, jak moc si jsou některé ukazatele obou MČ podobné a kde se naopak hospodaření výrazně liší. Poslední kapitola shrnuje získané poznatky.

Klíčová slova: Hospodaření, Městská část, Příjmy, Výdaje, Rozpočet, Decentralizace, Municipality, Veřejná správa, Samospráva, Finance

Economic analysis of Prague 8 municipality

Abstract

This thesis is focused on topic economic analysis of Prague 8 municipality. First part represents current status of this issue, in which is analyzed theoretical and juristical background of economy and functioning municipality. In the practical part of this thesis are analyzed every expenditure and income chapters of the budget of the municipality, up to the individual items of the final accounts. Further, a comparison is made between the economics of the Prague 8 municipality and the Prague 6 municipality. The data for the analytical part are drawn mainly from the final accounts and explanatory reports of the municipality. In the thesis was found problematic financing of the expenditures of the municipality, the income side of the budget was analyzed, describing the individual financial flows from where they came from and for what purpose. From the expenditure side, the development of individual chapters and large capital projects is monitored over several budget periods. When comparing with Prague 6 municipality, it was detected how many indicators of the two municipalities are similar and where, on the contrary, the economy differs significantly. The last chapter summarizes the lessons learned.

Keywords: Economy, City district, Incomes, Expenditures, Budget, Decentralisation, Municipality, Public administration, Self-government, Finance

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa.....	14
3.1.1 Tržní selhání a veřejné statky	14
3.1.2 Veřejné finance	15
3.2 Fiskální federalismus	16
3.2.1 Modely fiskálního federalismu	17
3.3 Fiskální decentralizace	17
3.3.1 Decentralizační teorém	18
3.3.2 Tieboutův model volby nohou	19
3.3.3 Problémy fiskální decentralizace	19
3.4 Územní samospráva	20
3.4.1 Obce	22
3.4.2 Orgány obce	24
3.4.3 Kraje.....	25
3.4.4 Orgány kraje	25
3.5 Územní rozpočet	26
3.6 Rozpočtová skladba	28
3.7 Rozpočtové určení daní.....	29
3.8 Rozpočtový proces	31
3.9 Příjmy rozpočtu	33
3.10 Výdaje rozpočtu	36
4 Vlastní práce	38
4.1 Charakteristika Městské části Prahy 8	38
4.2 Hospodaření MČP-8.....	40
4.2.1 Daňové příjmy	42
4.2.2 Nedaňové příjmy.....	44
4.2.3 Přijaté transfery	47
4.2.4 Výpočet příjmů na financování běžných výdajů	52
4.2.5 Výdaje	54
4.2.6 Běžné výdaje.....	56
4.2.7 Výpočet provozního schodku	62
4.2.8 Kapitálové výdaje	63

4.3 Porovnání hospodaření MČP-8 a MČP-6	69
5 Výsledky a diskuse	79
6 Závěr.....	84
7 Seznam použitých zdrojů	85
Přílohy.....	89

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vývoj příjmů v letech 2011 - 2017 a další výpočty z nich (v tis. Kč)	52
Tabulka 2 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů a jejich meziročních změn (v tis. Kč) .	56
Tabulka 3 - Vývoj platů zaměstnanců MČP-8 a další ukazatele (v tis. Kč).....	57
Tabulka 4 - Vývoj výdajů na veřejnou zeleň k celkovým výdajům kapitoly (v tis. Kč).....	59
Tabulka 5 - výpočet reálného hospodaření běžných příjmů a výdajů (v tis. Kč)	62
Tabulka 6 - Výdaje Zdravotní a sociální oblasti (v tis. Kč).....	66
Tabulka 7 - Vývoj příjmů MČP-7 a MČP-8 (v tis. Kč).....	71
Tabulka 8 - Výpočet finanční potřeby (v tis. Kč).....	72
Tabulka 9 - Příjmy MČP-6 a MČP-8 dle kapitol (v tis. Kč).....	72
Tabulka 10 - Vývoj výdajů na obyvatele (v tis. Kč).....	74
Tabulka 11 - Vývoj počtu zaměstnanců a výdajů na platy u MČP-6 a MČP-8.....	77

Seznam grafů

Graf 1 – Decentralizační teorém	19
Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel MČP-8	39
Graf 3 - Vývoj celkových příjmů, výdajů a salda MČP-8 (v tis. Kč).....	41
Graf 4 - Vývoj plánovaného, upraveného a reálného rozpočtu v jednotlivých letech (v tis. Kč)	42
Graf 5 – Vývoj a skladba daňových příjmů MČP-8 (v tis. Kč)	43
Graf 6 - Vývoj nedaňových příjmů MČP-8 v letech 2011-2017 (v tis. Kč).....	45
Graf 7 - Vývoj přijatých transferů bez pol. 4131 v letech 2011 až 2017 (v tis. Kč)	47
Graf 8 - Vývoj celkových plánovaných výdajů po změnách a skutečných výdajů v letech 2011 – 2017 (v tis. Kč)	54
Graf 9 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 2011 - 2017 (v tis. Kč).....	55

Graf 10 -Běžné výdaje dle kapitol v letech 2011 - 2017 (v tis. Kč)	58
Graf 11 - Vývoj Kapitálových výdajů v letech 2011 - 2017 dle kapitol (v tis. Kč)	63
Graf 12 – Kapitálové výdaje městské infrastruktury v letech 2011 – 2017 (v tis. Kč)	67
Graf 13 - Součet kapitálových výdajů v letech 2011 – 2017 (v %).....	69
Graf 14 – Vývoj bilance rozpočtu MČP-8 a MČP-6 (v tis. Kč)	70
Graf 15 - Suma kapitálových výdajů MČP-6 za sledované období dle kapitol (v tis. Kč)..	74
Graf 16 - Suma kapitálových výdajů MČP-8 za sledované období dle kapitol (v tis. Kč)..	75
Graf 17 - Suma běžných výdajů ve sledovaném období MČP-6 a MČP-8 (v tis. Kč).....	76

Seznam schémat

Schéma 1 – Rozpočtový proces	33
------------------------------------	----

Seznam použitých zkratk

FF - Fiskální federalismus

RUD – Rozpočtové určení daní

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

FO – Fyzická osoba

SR – Státní rozpočet

PO – Právnícká osoba

ÚSC – Územně samosprávný celek

MČP-8 – Městská část Praha 8

SeS – Servisní středisko pro správu svěřeného majetku

VHP – Výherní hrací přístroje

HMP – Hlavní město Praha

ZŠ – Základní škola

MŠ – Mateřská škola

DPPO – Daň z příjmu právnických osob

TSK – Technická správa komunikací

ÚMČ – Úřad městské části

MČP-6 – Městská část Praha 6

1 Úvod

Téma hospodaření městských částí je často podceňováno, zatímco mnohem větší pozornost na sebe upoutává státní rozpočet, poté rozpočty krajů a dále rozpočty obcí. Většina odborníků se tématu hospodaření městských částí vyhýbá i z důvodu zvláštního postavení Hlavního města Prahy, které je zároveň krajem a obcí a tak je mnoho odborné literatury zaměřeno na hospodaření územních samosprávných celků, zvláště obcí a zvláště krajů. Objemem se však rozpočty městských částí dostávají až do řádu jednotek miliard, což předčí obraty mnoha analyzovaných podniků. I z tohoto důvodu by rozpočtům městských částí a chování radních a zastupitelů měla být věnována zvýšená pozornost veřejnosti, neboť jsou nejnižší úrovní veřejné správy a ovlivňují bezprostřední okolí voličů a jejich každodenní život. Jen málo lidí se v této oblasti angažuje a většina má pouze velmi omezený přehled o možnostech participace veřejnosti na municipální úrovni. Jen velmi málo lidí se účastní jednání zastupitelstva, nebo si pustí jeho záznam.

Tato práce by měla i laické veřejnosti poskytnout teoretické zázemí pro orientaci v hospodaření municipalit a veškerých procesů, které se v rámci hospodaření odehrávají. Dále by tato práce měla pomoci jednotlivcům udělat si obrázek o tom, jaké oblasti rozhodování a pravomoci jsou městským částem svěřeny.

Praktická část by měla oslovit zejména ty, kteří například žijí v Městské části Praze 8 a pokládají si otázky, proč se v jejich okolí odehrávají, nebo neodehrávají změny například v rámci veřejného prostoru, sociálních služeb nebo dopravy atd. Dále kdo o těchto změnách, investicích a výdajích rozhoduje a z jakých zdrojů jsou financovány.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je provést rozbor hospodaření Městské části Praha 8.

Hlavní cíl práce bude naplněn pomocí cílů dílčích:

- Analýza jednotlivých tříd daňových, nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů a to až na úroveň položek příjmů. To vše ve vývoji v čase.
- Z výdajů Městské části a jejich vývoje v čase bude provedena analýza kapitol běžných a kapitálových výdajů na úroveň položek, dále analýza větších investičních záměrů, které trvají skrz několik rozpočtových období.
- Dále je cílem analýza vnitřních finančních toků v rámci městské části tak, aby bylo možné zjistit původ finančních prostředků, se kterými městská část hospodáří.
- Porovnání hospodaření s Městskou částí Praha 6.

2.2 Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na několik na sebe navazujících logických částí.

První část bude představovat současný stav řešené problematiky, ve které bude rozebráno teoretické odborné a právní zázemí problematiky fungování a hospodaření municipalit, teorie fiskálního federalizmu, aspekty celého procesu rozpočtování od návrhu až po čerpání. Tato část diplomové práce představuje obsahovou analýzu dokumentů.

Druhá část práce představuje praktickou část a tím i vlastní výzkum autora. Tato část práce bude postavena na metodách analýzy a komparace. Jedná se o systematické zkoumání a hodnocení dat a informací pomocí rozboru jejich struktury a odhalení jejich vzájemných vztahů. Dále bude využita metoda komparace, kdy cílem je nalézt rozdíly či podobnosti mezi 2 či více skupinami.

Tuto část práce je možné rozdělit na sběr dat, jejich následné zpracování a vyhodnocení. Data budou čerpána z webových stránek Městské části Praha 8 a následně Prahy 6. Pro praktickou část budou čerpány informace především ze závěrečných účtů, důvodových zpráv k závěrečným účtům, jednotlivých usnesení zastupitelstva a rozpočtových opatření Městské části Prahy 8, Městské části Prahy 6 a Magistrátu HMP.

V této části budou analyzovány jednotlivé výdajové a příjmové kapitoly rozpočtu Městské části a to až na jednotlivé položky závěrečných účtů. Dále bude provedeno porovnání hospodaření Městské části s Městskou částí Prahou 6. Tato městská část byla zvolena z důvodu podobnosti s analyzovanou částí Praha 8. Velikostně jsou i tyto části podobné – mají podobný počet obyvatel a zároveň je podobná i struktura osídlení. Obě městské části mají jak původní tak sídlištní zástavbu.

Součástí vlastní práce je i shrnutí provedených analýz a jejich následná diskuse s dalšími autory.

V příloze je pro přehlednost a úplnost uveden seznam všech v práci zmíněných rozpočtových položek tak, jak jsou, nebo byly vykazovány, včetně jejich názvů.

Poslední část práce je zaměřena na definici relevantních závěrů a systémový souhrn zjištěných poznatků.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa je těžko vymezitelná, neboť má obrovský rozsah svých činností a subjektů. Správní činnosti se mění a vyvíjejí v čase v důsledku změn, ke kterým ve společnosti dochází. Veřejná správa je správa věcí veřejných vykonávaná subjekty a orgány veřejné správy. Věci veřejné nejsou právně vymezeny. Obecně lze říct, že se jedná o záležitosti obecně prospěšné pro společnost. Při jejich výkonu se uplatňuje veřejná moc. (Horzinková, 2010) Hranice mezi tím, co je veřejné a co je soukromé nejsou ostré, navzájem do sebe přechází, protože oba sektory jsou do sebe provázané skrz hustou sítí vztahů, která tvoří sociální systém. (Chandler, 2000)

Provazníková (2015) rozděluje veřejnou správu dle toho, zda ji vykonává stát a jeho orgány, nebo zda svěřuje nějaký okruh záležitostí na nestátní korporace. Dle tohoto hlediska rozděluje veřejnou správu na dva subsystemy a to státní správu a veřejnou samosprávu. Z hlediska geografického je územní veřejná správa označení pro tu část veřejné správy, která se vykonává v příslušných územně administrativních jednotkách dle rozdělení daného státu.

Peková (2008) rozděluje veřejnou správu na

- souhrn činností a úkolů, které zabezpečuje státní správa a územní samosprávy, zejména v oblasti veřejných statků.
- Souhrn institucí, ve kterých státní správa vykonává tyto činnosti přímo, ostatní odvozeně.

3.1.1 Tržní selhání a veřejné statky

Tržní systém je považován za nejlepší, nicméně ne vždy nejefektivnější při alokaci dostupných zdrojů. Důsledkem tržních mechanismů dochází k sociálním disproporcím a nespravedlivému rozdělování zdrojů, což je považováno za tržní selhání. Za cílem minimalizovat tržní selhání dochází ke státním zásahům do trhu, které však také nemusí být vždy ve výsledku více efektivní. V takovém případě se hovoří o vládním selhání v důsledku špatného rozhodování. K nejčastějším ekonomickým příčinám tržního selhání patří:

- Nedokonalá konkurence,

- nedostatek informací,
- existence přirozených monopolů,
- externality jako vedlejší efekt trhu
- existence veřejných statků.

Z neekonomických příčin může být jmenováno:

- potřeba vyšší rovnosti mezi subjekty,
- potřeba zvyšování kvality lidského potenciálu,
- ochrana životního prostředí.

Tzv. čisté a smíšené veřejné statky jsou spotřebovávány kolektivně a z jejich charakteru nemohou být zajišťovány soukromým sektorem v požadovaném rozsahu. Zajišťování veřejných statků tedy zabezpečuje stát, v posledních desetiletích s přechodem některých statků a služeb na samosprávu. Rozdíl mezi čistě veřejnými a smíšenými veřejnými statky je v dělitelnosti spotřeby a možnosti kvantifikovat podíl jednotlivce na spotřebě. Nedělitelnosti kvality je charakteristická pro oba tyto statky. (Peková, 2008)

Peková (2008) dále charakterizuje veřejné statky jako takové, které:

- Neprochází trhem (dochází u nich k tržním selháním)
- Jsou spotřebovávány kolektivně
- Mají užitek pro celou společnost
- K efektivitě dochází při zabezpečování veřejnou správou

Mezi čisté veřejné statky podle Samuelsona (autora myšlenky veřejných statků) patří například mír, bezpečnost, pouliční osvětlení, požární ochrana atd. Mezi čistě soukromé pak například potraviny, obuv. (Jackson, Brown, 2003)

Kvůli potřebě financování veřejných statků vznikly veřejné finance. (Hamerníková, 2017)

3.1.2 Veřejné finance

Ve 20. století se častěji používal termín státní finance, který ovšem vlivem decentralizace a postupným zvyšováním významu samospráv ustupuje na úkor pojmu veřejných financí. Ty se týkají neustále se rozvíjející ekonomické oblasti, kde mezi odborníky nenajdeme jednotné a ustálené definice už z toho důvodu, že veřejné finance nelze separovat a hodnotit bez vztahů a propojení s veřejnou správou a všemi jejími subjekty. Termín veřejné finance může být popsán jako finanční vztahy a operace, které probíhají mezi institucemi veřejné správy a ostatními subjekty (firmy, domácnosti, občané)

v rámci ekonomického systému (Hamerníková, Mayyatová, 2007). Dalton a Hugh (2003) vysvětlují oblast veřejných financí jako téma na hranici mezi politikou a ekonomikou, které se týká především hospodaření veřejných orgánů v rámci jejich příjmů a výdajů a jejich přizpůsobování. Ohledně veřejného sektoru jako vědy, vymezují Ochrana a Pavel (2010) finanční teorie veřejného sektoru (ta se zabývá otázkami veřejných financí) jako podmnožinu, či určitou součást finanční teorie (ta se například zabývá i peněžním trhem, podnikovými financemi, nebo soukromým pojištěním). Tyto dvě teorie dále zařazují pod ekonomické teorie (v celém svém širokém pojetí).

3.2 Fiskální federalismus

Teorie fiskálního federalizmu (FF) se vyvíjí v období po 2. světové válce a to zejména v USA. Od 50. let 20. století se začíná dostávat i do evropských zemí. V první polovině minulého století posiluje úloha ústřední vlády a posiluje postavení ústředního rozpočtu. Opačné tendence vyznačující se rostoucí úlohou regionálních a municipálních rozpočtů se rozvíjejí v druhé polovině minulého století jako reakce na rostoucí deficity veřejných rozpočtů předchozích let. (Provazníková, 2015)

V obecné rovině teorie FF tvrdí, že centrální vláda by měla mít základní odpovědnost za funkci makroekonomické stabilizace a za redistribuci příjmů k chudším. K tomu stanovuje obecný rámec pro přidělování funkcí jednotlivým úrovním vlády a přiřazuje jim fiskální nástroje pro výkon těchto funkcí. (Baimbridge, Mark, 2003)

Hlavním tématem FF je zkoumání finančních vztahů, mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi ve veřejném sektoru. FF se zabývá rozdělením příjmů a odpovědnosti mezi jednotlivé úrovně fiskálního systému. Jedná se o objektivní jev, který plyne z existence alespoň dvou úrovní veřejné správy. (Provazníková, 2015)

Hamerníková a Kubátová (2004) k teorii FF definují tzv. fiskální jednotky, které jsou uspořádávány zejména na geografických, právních, či technických principech. Každá z těchto jednotek má svá rozpočtová omezení, své fiskální potřeby (násobek počtu členů jednotky a jednotkových nákladů na poskytování statků a služeb) a fiskální kapacitu (násobek daňové základny a standartní daňové sazby). Cílem těchto jednotek je vytvořit dostatečné příjmy rozpočtu, aby mohly financovat své výdaje a upevňovat, nebo zlepšovat svou pozici.

3.2.1 Modely fiskálního federalismu

Provazníková (2015) rozděluje tyto modely FF

- Vertikální model - jednotlivé úrovně vlády jsou politicky nezávislé s ponecháním dostatečného prostoru pro autonomní fiskální politiku. Tento model je využíván především v USA, Kanadě a Austrálii.
- Horizontální model - vykazuje prvky unitárního státu (silná vlivná ústřední vládám jednotná legislativa, daňová soustava atd., ale zároveň federativního uspořádání (především existencí střední úrovně vlád). Tento model představuje uspořádání v Německu.
- Kombinace vertikálního a horizontálního modelu - všechny vládní úrovně mají své vlastní příjmy, doplněny o dotace z vyššího rozpočtu. Stát zmírňuje nerovný daňový výnos v jednotlivých regionech a obcích.

3.3 Fiskální decentralizace

Stát, jako poskytovatel veřejných statků a služeb, přenechává některé tyto povinnosti na jednotlivých stupních územní samosprávy a to zejména v takových případech, kdy je územní samospráva efektivnější - hospodárnější při zajišťování těchto statků. V takovémto případě je hovořeno o decentralizaci poskytování veřejných statků lokálním veřejným sektorem a to včetně decentralizace kompetencí, ale i odpovědnosti. (Peková, 2008)

Fiskální decentralizace může být definována jako zvýšení postavení lidí pomocí zvýšení postavení jejich místních vlád. Fiskální decentralizace představuje přechod rozhodovacích pravomocí ohledně daňových a výdajových rozhodnutí z centrální vlády na místní vlády. Jedná se tedy o převedení fiskální moci na jakoukoliv úroveň vlády pod tu centrální, jako například státy, provincie, kraje, města, obvody, obce. (Ingram, Hong, 2008)

Podmínkou, aby fiskální decentralizace mohla existovat, je částečné ponechání kontroly nad vlastními zdroji příjmů nižším správním úrovním tak, aby nebyly zcela závislé na centrální vládě. Z výše uvedeného plyne, že je třeba přesné vymezení odpovědností mezi různými úrovněmi správy a naproti tomu stanovit dostatečnou rozpočtovou, regulační a daňovou autonomii. Zanedbání přesného vymezení odpovědnosti

a kompetencí vedlo ke špatným výsledkům v mnoha transformujících se zemích. (Bird, Vaillancourt, 2006)

Při rozhodování o správní úrovni, která bude veřejný statek nebo službu poskytovat Peková (2008) zmiňuje potřebu rozhodnout především o

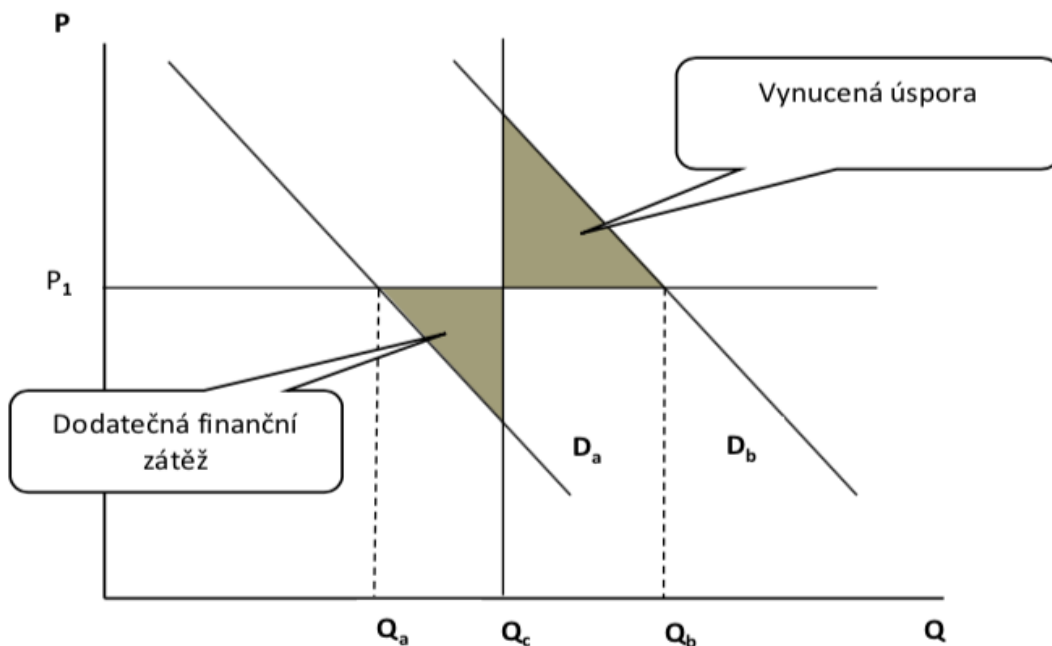
- Konkrétním počtu obyvatel, kterým bude veřejný statek zabezpečován - například pro obyvatele obce, sdružení obcí, regionu, celého státu. Podle míry rozsahu se dá centrálně dosáhnout úspor při sdílených nákladech a tím se omezí ztráta z efektu centrálně zajišťovaných statků
- konkrétním druhu veřejného statku, který bude ten daný subjekt veřejné správy zabezpečovat
- standardu veřejného statku - např. vzdělání, zdravotní a sociální péče atp.

3.3.1 Decentralizační teorém

Decentralizační teorém popisuje ztrátu efektivnosti u dvou fiskálních jednotek, pro které se se centrálně stanovil objem lokálního veřejného statku. (Hamerníková, 2017) Stát nemá vždy dostatek informací o potřebě množství statků jednotlivých fiskálních jednotek a při stanovení množství tak může docházet k vynucené úspoře, vlivem nenasycení poptávky, na straně jedné, na straně druhé pak k dodatečně vynaložené finanční zátěži vlivem přebytku nakoupených statků. Čím bude poptávka elastičtější, tím bude ztráta efektivnosti menší. Čím větší jsou rozdíly preferencí ve spotřebě obou fiskálních jednotek, tím bude docházet ke větší ztrátě efektivnosti. (Peková, 2008)

Tyto jevy popisuje graf 1, kde Q_a a Q_b představují optimální množství nákupu statků pro dané správní celky. Q_c představuje centrálně nařízený rozsah statků. Přímka P_1 značí stejné náklady pro všechny správní celky. Na ose x je množství statku, na ose y cena statku.

Graf 1 – Decentralizační teorém

Zdroj: CULLIS, John. a Philip JONES (2009)

3.3.2 Tieboutův model volby nohou

V tomto modelu nejsou jednotlivci vázáni na území a o místě bydliště se rozhodují pouze podle nabídky veřejných služeb a míry zdanění. Stěhování tedy projevuje preference v místních veřejných statcích, (Maaytová, Ochrana, 2015) neboť jednotlivec se přestěhuje tam, kde mu vyhovuje složení a míra veřejných statků v závislosti na nákladech, které musí ve vyhovujícím místě platit. To by mělo v dlouhodobém horizontu tlačit na vyšší efektivnost a snižování nákladů na veřejné statky. Tento model však v reálném světě často nesplňuje několik jeho předpokladů o mobilitě obyvatel, ochotě měnit místo bydliště, nabídce volného bydlení, bezproblémového získání práce bez ohledu na místo atp. (Peková, 2008)

3.3.3 Problémy fiskální decentralizace

Podle Ingrama a Honga (2008) mezi problémy fiskální decentralizace patří:

- Vyšší kompetentnost centrální vlády - centrální vláda nabízí lépe hodnocené pozice s nejvyšším potenciálem k rozvoji a nejvyššími rozhodovacími pravomocemi. Na centrální úrovni je pak nejvyšší základna uchazečů, což vede k největší konkurenci a tudíž by měli uspět jen ti nejlepší.

- Centrální vlády jsou obtížněji zkorumpovatelné - tento potenciál ke korupci vychází z větší blízkosti mezi zvolenými politiky a strukturou místní politické moci a dále tím, že pravděpodobnost úspěšné krádeže se zvyšuje s oslabujícím se vlivem centrálního úřadu a jeho dohledu.
- Provazníková (2015) mezi další problémy uvádí
- Prostorové složení místních jurisdikcí - spíše než ekonomickými faktory je v mnoha zemích prostorové složení místních jurisdikcí dáno historickými a minulými politickými okolnostmi. Shoda územních samospráv s geografickými podmínkami, které dané municipality obhospodařovávají je malá. Čím menší je shoda v těchto aspektech, tím nižší jsou výhody z decentralizace.
- Technologické změny a zvýšená mobilita - požadavky na veřejné statky a služby podléhají rychlým změnám a technologický a ekonomický vývoj spíše způsobují novou potřebu intervence veřejného sektoru. Vysoká mobilita pak způsobuje externalitu dopadající mimo danou vládní úroveň. (Např. studenti vzdělávající se v dané územní samosprávě se později přestěhují a užitky dopadají mimo samosprávu, kde vzniknul náklad na vzdělání.) Problém přelévání užitků může být zmírněn pravidlem reciproity při standardizaci služeb skrz regiony. To však samo o sobě popírá výhody decentralizace.

3.4 Územní samospráva

Samosprávu obecně lze rozdělit na územní samosprávu a zájmovou samosprávu, u obou je nutná existence subjektu veřejné správy. Zatímco územní samospráva je vázaná na výkon v souvislosti s určitým územím a lidem v tom území žijícím, zájmová samospráva je orientovaná na specialisty v určitém oboru. Jedná se o profesní komory např. lékařské, advokátní atd. (Kadeřábková, Peková, 2012) Horzinková a Novotný (2010) k tomu ještě dodávají věcné hledisko, které souvisí s vlastnictvím k věci (např. zájmová sdružení obcí).

Územní samosprávu upravuje hlava VII Ústavy České republiky a to ve člancích 99 - 105. článek 103 byl zrušen ústavním zákonem č. 347/1997 Sb.

Z právních předpisů je třeba také zmínit Evropskou chartu místní samosprávy přijatou 15.10.1985 ve Štrasburku, která byla ratifikována Českou republikou a vstoupila

zákonem č. 181/1999 sb. v platnost 1.9.1999 po souhlasu parlamentu, ovšem s připomínkou o necítěním se povinován v 6-ti různých odstavcích této charty.

Peková a Pilný (2008) z Evropské charty místní samosprávy zdůrazňují: princip demokracie a decentralizace moci, právo občanů podílet se na řízení věcí veřejných, vysokou míru autonomie, ale i pravomoci a odpovědnosti místních orgánů, právo na adekvátní finanční zdroje dle rozsahu působnosti, právo na vybírání místních daní a stanovování jejich výše. atd. Právě s odstavcem č. 3 článku 9 o místních daních a poplatcích a jejich stanovování měla Česká republika problém a je to jeden z článků, kterým se necítí být vázána.

Dále stojí za zmínění čl. 101 odstavec (3) Ústavy České republiky, který definuje Územní samosprávné celky jako veřejnoprávní korporace s vlastním majetkem.

Územní samospráva a její vývoj souvisí s vývojem státu, v němž vznikali územní celky vlivem geografických, ekonomických, jazykových a kulturních podmínek. Tyto útvary postupně získaly různá práva a různý stupeň nezávislosti na státní správě. Samospráva na této úrovni vznikla přirozeně, jako nižší samosprávné celky vyznačující se různým počtem obyvatel žijícím v těsné blízkosti. Uměle se pak vytvořily vyšší úrovně samosprávy obvykle na úrovni regionů a to z vůle státu, který sdružil více měst a obcí, s podobnými prioritami v rámci daného území. Regiony jsou však na vzestupu až okolo sedmdesátých let 20. století. Principy územní samosprávy se objevují už od 12. století, kdy se měšťanstvo snaží získat určitou míru autonomie městům. Středověká města získávají od panovníka různé druhy pravomocí jako například vaření piva, právo vybírat mýtné apod. Část získaných prostředků se pak odváděla panovníkovi. Z různých pravomocí měst vznikalo i rozdílné bohatství a postavení, které vedlo k velkým migracím obyvatel. Mezi 18. a 19. stoletím dochází k prohlubování rozdílů mezi bohatými a chudými městy a regiony, které zabraňovalo dalšímu rozvoji státu. Z toho důvodu dochází od poloviny 19. století k centralizaci a omezování autonomie měst. ve 20. století pak dochází k další centralizaci především z důvodu válek, které vyžadovali centrální hospodaření, ale také z důvodu velkých sociálních disparit mezi jednotlivými samosprávnými celky. Ve druhé polovině 20. století dochází opět k decentralizaci, ale neadekvátnímu přesunu finančních prostředků a tak byly samosprávné jednotky podfinancovány a často se zadlužovaly. Tím docházelo k omezování výdajů municipalit. Tyto neudržitelné tendence logicky vedly k reformám územní veřejné správy, ve snaze najít optimální míru decentralizace a dekoncentrace. (Provazníková, 2015)

Územní samospráva v České republice výrazně nabyla na postavení v druhé polovině 19. století po vzniku Československé republiky se převzala stávající samospráva Rakousko-uherského uspořádání. Samospráva byla vymezena ve třech úrovních, kde na první byla obec a město, na druhé okres a na třetí země, jako vyšší úroveň státní samosprávy. V roce 1945 dochází k nahrazení obcí a okresů za místní, krajské a národní výbory. V roce 1949 bylo zrušeno samosprávní postavení výborů a zrušeno zemské zřízení. Samospráva byla obnovena až 40 let později. (Peková, 2008)

Horzinková s Novotným (2010) uvádějí tři základní systémy územní samosprávy

- Angloamerický - nerozlišuje se státní správa a samospráva, protože tento systém je výlučně samosprávný
- Francouzský - na úrovni místní samosprávy je vedle sebe státní správa a samospráva, kde státní úředníci jsou nazýváni prefekti a samosprávu vykonávají orgány regionů a departementů
- Smíšený - stejné orgány vykonávají správu státní i samosprávu. Tento systém je typický pro Českou republiku a Rakousko.

Peková (2008) i Provazníková (2015) popisují územní samosprávu jako realizaci práva občanů na spravování vymezeného území menší, než stát. Peková (2008) k tomu dodává, že územní samospráva je vykonávání svých lokálních záležitostí pomocí nestátního subjektu.

První předpisy vydávané územní samosprávou jsou nazývány místními vyhláškami. Právní předpisy vydávané územní samosprávou z titulu přenesené působnosti se nazývají nařízení. Obecně závazné vyhlášky mají územní působnost jen takovou, jaké území spadá pod příslušný samosprávní celek. Takováto vyhláška musí být podepsána starostou a místostarostou respektive hejtmanem a náměstkem hejtmana. Ti však nemají ve svých kompetencích vynucovat si skrz tento podpis neplatnost vyhlášky. (Kadeřábková, Peková, 2012)

3.4.1 Obce

Ve článku 99 Ústavy České republiky se obce ustanovují základními územně samosprávnými celky.

Zákon o obcích č. 128/2000 sb. ve znění pozdějších předpisů stanovuje obec základním územním společenstvím občanů, které tvoří územní celek. Tento celek je vymezen hranicí území obce.

Peková (2008) vymezuje 3 základní znaky obce:

- území
- občany - ty s trvalým bydlištěm na daném území, ale také fyzické a právnické osoby s se sídlem na daném území, nebo vlastníky nemovitostí na území obce
- samospráva věcí veřejných na území obce

Kadeřábková a Peková (2012) k těmto znakům dodává:

- vystupování obce pod vlastním jménem
- péče o všestranný rozvoj území
- hospodaření dle rozpočtu, hospodaření s vlastním majetkem

Pokud by měla vzniknout nová obec, na území České republiky, je třeba, aby měla vlastní katastrální území, nesmí sousedit pouze s jednou obcí a nová i zbytková obec musí mít každá alespoň 1000 obyvatel dále je třeba souhlas občanů oddělující se obce v místním referendu (Balík, 2009). Obce rozděluje zákon na obce, města, městyse, statutární města. Hlavním kritériem je počet obyvatel dané obce, dále pak zda dané celky daly k vymezenému časovému úseku žádost parlamentu ČR atd. (Horzinková, Novotný, 2010)

Samostatnou působnost obce upravuje HLAVA II zákona o obcích 128/2000., dále konkrétně paragraf 84, který vymezuje rozhodovací pravomoce zastupitelstva. Mezi tyto oblasti pravomocí patří dle Provazníkové (2015) především:

- hospodaření obce
- rozpočet a závěrečný účet obce
- peněžní fondy obce
- obecně závazné vyhlášky
- obecní policie
- právnické osoby obce
- atd.

Podle rozsahu výkonu státní správy obcí, pak rozdělujeme obce na obce, obce s matričním úřadem, s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. (Kadeřábková, Peková, 2012) Obce s pověřeným obecním úřadem mají přenesenou působnost v oblasti prvního stupně správních řízení o právech a povinnostech osob, dále

oblast poskytování půjček, peněžitých a věcných dávek, zajišťují volby do zákonem stanovených institucí, jsou vodoprávním řadem, orgánem ochrany zemědělského půdního fondu a orgánem ochrany přírody atd. Obce s rozšířenou působností se může jednat zejména o tyto oblasti veřejné správy: evidence obyvatel, vydávání občanských, řidičských a dalších průkazů a dokladů, dávky a sociální služby, silniční hospodářství pro komunikace II a III třídy, živnostenský úřad atd. (Provazníková, 2015)

3.4.2 Orgány obce

Obec navenek komunikuje přes své funkcionáře, nebo prostřednictvím orgánů. Ústava ustanovuje pouze zastupitelstvo obce jako jediný orgán. Zbylé orgány upravuje zákon o obcích. (Balík, 2009)

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je volený orgán a jeho členové se nazývají zastupitelé. Zastupitelstvo se schází minimálně jednou za tři měsíce. (Balík, 2009) Zastupitelé volí starostu jako vrcholného představitele obce a místostarostu jako zástupce starosty v době jeho nepřítomnosti. (Provazníková, 2015) Zastupitelstva mají mezi 5-55 členy. Tento rozsah je odstupňovaný v 6-ti kategoriích a to dle kritéria počtu obyvatel (Horzinková, Novotný, 2010)

Rada obce

Radu tvoří starosta, místostarosta a další členové. Rada má 5 až 11 členů. Rada pořádá neveřejné schůze a taktéž projednávané materiály jsou neveřejné a dostává je pouze zastupitelstvo. Rada je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti, v přenesené pouze stanoví-li tak zákon a ustanovuje se pouze v obcích, kde má zastupitelstvo alespoň 15 členů. (Balík, 2009)

Výbory a komise

Výbory zřizuje zastupitelstvo. Vždy musí být zřízen finanční výbor (pro kontrolu hospodaření) a kontrolní výbor (pro kontrolu dodržování právních předpisů a plnění usnesení). Dále za určitých podmínek vzniká povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. (Peková, 2008) Dále může zastupitelstvo zřídit osadní výbor, jehož členy jsou občané s trvalým pobytem v dané obci. (Balík, 2009) Komise je poradním orgánem rady, může jí být svěřen výkon přenesené působnosti, poté je výkonným orgánem. (Peková, Pilný, 2008)

3.4.3 Kraje

Kraje v České republice představují vyšší úroveň územní samosprávy a mezistupeň mezi základním samosprávným celkem a ústřední vládou. Článek 100 odstavec 3 Ústavy České republiky definuje, že pouze ústavní zákon může stanovit, nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek. Dále kraje vymezuje zákon o krajích č. 129/2000sb. ve znění pozdějších předpisů.

Obdobně jako obec, i kraj je veřejnoprávní korporace, která zajišťuje občanům daného území vykonávat samosprávu v souladu s jejich potřebami. Základní znaky kraje jsou území, občané a právo na samosprávu. (Peková, Pilný, 2008)

V České republice je 14 vyšších územních samosprávných celků - 13 krajů a Hlavní město Praha. (Kadeřábková, Peková 2012)

Ve výkonu samostatné působnosti není kraj podřízen vládním orgánům, řídí se tak pouze právním řádem. Mezi hlavní samostatné působnosti kraje patří: hospodaření, rozpočet, peněžní fondy, právnické osoby a účast v nich, obecně závazné vyhlášky, zákonodárná iniciativa vůči poslanecké sněmovně, územně plánovací dokumentace, dopravní obslužnost na daném území, (Provazníková, 2015) rozvoj sociální péče, ochranu a rozvoj zdravých životních podmínek, výchovu a vzdělávání (kraj je zřizovatelem středních, vyšších odborných speciálních a dalších školských zařízení), zdravotnictví, kulturní rozvoj atd. Dozor nad samosprávnými věcmi vykonává ministerstvo vnitra. (Peková, Pilný, 2008)

Do hlavních přenesených působností patří: rozhodování o lesích, myslivosti, rybářství, státní památková péče, další oblasti školství, taktéž sociální péče, zdravotnictví, územní plánování a stavební úřad, péče o vody, pozemní komunikace, životní prostředí, atd. Dozor nad oblastmi v přenesené působnosti vykonávají věcně příslušná ministerstva a ústřední správní úřady. (Peková, Pilný, 2008)

3.4.4 Orgány kraje

Kraje mají velmi podobné orgány, jako obce, s mírnými odlišnostmi. Vrcholným orgánem kraje je zastupitelstvo. Zastupitelstva mají 45, 55, nebo 65 členů v závislosti na počtu obyvatel daného kraje. (Horzinková, Novotný, 2010)

Výkonným orgánem je rada. Radu tvoří hejtman, náměstek hejtmána a další členové ze zastupitelstva. Na rozdíl od obce, musí kraj mimo kontrolní a finanční výbor (při naplnění podmínek zákona i výbor pro národnostní menšiny) zřizovat výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost. Komise mají velmi obdobné postavení vůči kraji, jako komise obcí. (Peková, Pilný, 2008)

3.5 Územní rozpočet

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti č. 23/2017 Sb. paragraf 4 odstavec 1 říká, že rozpočet územně samosprávného celku je plán, kterým se řídí financování činnosti tohoto celku.

Územní rozpočet může být chápán buď jako bilance (účetní hledisko) mezi příjmy a výdaji, kde podle stavu peněžních prostředků a podle jejich toků před během a po skončení kalendářního roku buď vznikne schodek, přebytek, nebo vyrovnané hospodaření. Při přebytku je obvykle použito zbylé finanční prostředky na financování prvního období v následujícím kalendářním (zároveň fiskálním) roce, neboť daňové příjmy a dotace z rozpočtové soustavy přicházejí až během ledna. Při schodku je třeba využít rezervy, pokud žádné nejsou, je třeba si vzít krátkodobý úvěr. (Peková, Pilný, 2008)

Dále může být rozpočet chápán jako decentralizovaný peněžní fond, ve kterém se shromažďují náležité příjmy a následně se rozdělují a financuje se z nich provoz veřejných statků a služeb. Financování rozpočtu je postaveno na principech nenávratnosti, neekvivalentnosti a nedobrovolnosti. (Kadeřábková, Peková, 2012) Rozpočty municipalit jsou finančními plány, dle kterých municipality hospodaří v průběhu fiskálního roku, který je zároveň rokem kalendářním. Pokud by měl být přijat schodkový rozpočet, může být schválen jen tehdy, pokud je možné ho uhradit rezervami z minulých let, nebo smluvně zabezpečeným cizím financováním. (Otrusinová, Kubíčková, 2011) Jedná se o nástroj, který dává do souladu příjmy a výdaje obce. Rozpočty obcí a krajů jsou sestavovány v rámci soustavy veřejných rozpočtů.

Mezi hlavní funkce rozpočtu dle Provaníkové (2015) patří:

- rozhodovací - rozhodnutí o různých výdajích, do kterých budou směřovat volné finanční prostředky
- řídicí - umístění zdrojů, mezi jednotlivé subjekty územní samosprávy
- kontrolní - kontrola nad tím, kdo v jaké výši a na jaký účel může vydávat peníze

Kadeřábková a Peková (2012) ještě dodávají funkce redistribuční, stabilizační a stimulační. Mezi metody sestavování územních rozpočtů Provazníková (2015) zařazuje:

- Přírůstkový způsob - touto metodou se odhaduje rozdíl, meziročních změn mezi současným a budoucím rozpočtem a dle toho upraví rozpočet na rok další
- Fixně limitovaný rozpočet - fixně stanovený rozpočet, bez ohledu na položkové přesuny. Rozpočet může narůstat o inflaci
- Přístup nulové základny - tato metoda přezkoumává všechny činnosti územního rozpočtu, seřazuje je dle priority jejich realizace a poté postupuje v přidělování zdrojů jednotlivým položkám, až dosáhne rozpočtového omezení
- Performance budgeting - Tato metoda hodnotí dosahování cílů v souvislosti s vynaloženými prostředky, tato metoda může odhalit duplicitní financování stejných cílů pomocí jiných metod a vybrat následně tu efektivnější
- Programové rozpočtování - Tato metoda zkoumá záměry a cíle municipality. Poté stanoví cíle v tématických okruzích (programech), poté porovnává výdaje a jejich míry k přispění plnění daného cíle, tedy jejich účelnost
- Komunitní, nebo genderové rozpočtování - Tato metoda posuzuje dopady rozpočtu na genderové nebo komunitní skupiny a snaží se tak nabídnout rovné příležitosti různým sociálním skupinám. Výzva k využívání tohoto rozpočtování je zakotvena Amsterodamské smlouvě, nebo také v Evropské chartě za rovnost mužů a žen na úrovni měst a obcí

Dále zákon č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti paragraf 17 stanovuje, že územní samosprávný celek hospodaří tak, aby jeho dluh nepřekročil k rozvahovému dni 60 % jeho příjmů zprůměrovaných za poslední 4 rozpočtové roky, pokud se tak stane, je tento celek povinen snížit svůj dluh o 5 % z rozdílu mezi dluhem a 60% průměrem příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Nestane-li se tak, ministerstvo rozhodne o pozastavení převodu podílu na výnosu z daní, který by tomuto celku měl náležet. Dluhem se v tomto smyslu zákona rozumí nesplacené závazky z: vydaných dluhopisů, přijatých úvěrů, zápůjček a návratných finančních výpomocí, realizace plnění ze záruk, vystavených směnek. (Zákon č. 23/2017 Sb.)

3.6 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu upravuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Rozpočty územních samosprávných celků se zpracovávají dle třídění rozpočtové skladby stanovené vyhláškou ministerstva financí. Vyhláška číslo 323/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů stanovuje tyto druhy třídění příjmů a výdajů municipalit: odpovědnostní, druhové, odvětvové, konsolidační, podkladové, prostorové, nástrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturální, transferové. Z hlediska municipálních rozpočtů je nejdůležitější třídění druhové. Toto třídění má 4 úrovně pojmenované: třída, seskupení položek, podseskupení položek, položka. Každé úrovni je přidělena pozice ve čtyřmístném kódu a každé položce přidělené číslo dle pozice, ve které se nachází. Takto lze pomocí 4místého kódu jednoznačně určit konkrétní položky rozpočtu. Dle 2 nejvyšších rozlišovacích úrovní rozděluje druhové třídění tyto třídy a seskupení položek:

- Daňové příjmy (11 - daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, 12 - daně ze zboží a služeb v tuzemsku, 13 - daně a poplatky z vybraných činností a služeb, 14 - daně a cla za zboží a služby ze zahraničí, 15 - majetkové daně, 16 - povinné pojistné, 17 - ostatní daňové příjmy)
- Nedaňové příjmy (21 - příjmy z vlastní činnosti a odvody z vlastních přebytků organizací s přímým vztahem, 22 - přijaté sankční platby a vratky transferů, 23 - příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy, 24 - přijaté splátky půjčených prostředků, 25 - příjmy sdílené s nadnárodním orgánem)
- Kapitálové příjmy (31- příjmy z prodeje kapitálového majetku a ostatní kapitálové příjmy, 32 - příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku)
- Přijaté transfery (41 - neinvestiční přijaté transfery, 42 - přijaté investiční transfery)
- Běžné výdaje (50 - platy a podobné a související výdaje, 51 - neinvestiční nákupy a související výdaje, 52 - neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům, 53 - neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní, 54 - neinvestiční transfery obyvatelstvu, 55 - neinvestiční transfery a související platby do zahraničí, 56 - neinvestiční půjčené prostředky, 57 - neinvestiční převody národnímu fondu, 59 - ostatní neinvestiční výdaje)
- Kapitálové výdaje (61 - investiční nákupy a související výdaje, 62 - nákup akcií a majetkových podílů a vklady do fondů a ústavů, 63 - investiční transfery, 64 -

investiční půjčené prostředky, 67 - investiční převody národnímu fondu, 69 - ostatní kapitálové výdaje)

- Financování (81 - financování z tuzemska, 82 - financování ze zahraničí, 83 - pohyby na účtech pro financování nepatřící na jiné financující položky, 84 - aktivní financování z jaderného účtu a účtu rezervy důchodového pojištění, 89 - Opravné položky k peněžním operacím)

Z hlediska odvětvového, jsou příjmy a výdaje třízeny dle odvětví. Opět za použití 4místného kódu. Jednotlivé rozlišovací úrovně jsou nazvány: Skupina, oddíl, pododdíl, paragraf. Odvětvové třídění rozlišuje tyto skupiny:

Zemědělství, lesní hospodářství a rybařství; Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství; Služby pro obyvatelstvo; Sociální věci a politika zaměstnanosti; Bezpečnost státu a právní ochrana; Všeobecná veřejná správa a služby. (Vyhláška č. 323/2002 Sb.)

3.7 Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení daní (RUD) je soubor pravidel, dle kterých může centrální vláda uvalovat daně včetně jejich základu a sazby a dle kterých jsou územním samosprávám přidělovány finanční prostředky ze státního rozpočtu. Z hlediska územní samosprávy jsou pak důležitá pravidla, dle kterých mohou územní samosprávy ovlivňovat svůj příjem a to buď pomocí daňové sazby, nebo daňového základu. (Mayytová, Ochrana, 2015)

Přerozdělování daní v České republice bylo několikrát měněno vždy se snahou o reakci na nežádoucí nerovnováhy a snahou o zvýšení efektivnosti a motivovanosti územních celků a místních právnických osob. V letech 1993 a 1994 byl princip redistribuce daní stanoven v daném zákoně o státním rozpočtu, od roku 1995 poté v zákoně o rozpočtových pravidlech republiky. V roce 2000 vzniknul zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, který byl několikrát novelizován. Poslední novelizace je z roku 2017. (Mayytová, Ochrana 2015)

K obnovení samosprávy došlo už v roce 1990, nicméně samostatné financování přichází až v roce 1993, kdy byla přijata nová daňová soustava České republiky. Touto reformou byl obcím přidělen celý výnos daně z příjmu osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) a podíl daně z příjmu fyzických osob (FO) ze závislé činnosti. (1993 – 40 % obce, 60 % okresní úřady; 1994 – 50 % obce, 50 % okresní úřady; 1995 – 55 % obce, 45 % okresní úřady). V roce 1994 se příjmem obcí stal 100% výnos daně z příjmu právnických

osob (PO). Dalším příjmem obcí byl 100% výnos z daně z nemovitých věcí. (Provazníková, 2015)

Takto nastavené daně přispívaly k prohlubování rozdílů mezi chudými a bohatými obcemi a okresy, z toho důvodu vstoupila v platnost roku 1996 novela rozpočtových pravidel. Tato novela především upravila redistribuci výnosu z daně z příjmu FO ze závislé činnosti (30 % obec, 30 % okres, 40 % státní rozpočet) ve statutárních městech pak 30 % připadlo státnímu rozpočtu (SR) a 70 % do rozpočtu těchto měst. Dále se tato změna dotkla daně z příjmu PO, kde obcím zůstalo 20 % (přepočteno se prováděl dle poměru počtu občanů obce k celkovému počtu obyvatel státu). (Provazníková, 2015)

Přetrvávající vysoký rozdíl mezi relativními příjmy malých a velkých obcí kompenzoval stát tzv. územně vyrovnávacími dotacemi. V roce 2000 došlo k přijetí zákona č. 243/2000 o rozpočtovém určení daní a to ve snaze o spravedlivější přerozdělování financí ale také z důvodu zavedení nové úrovně územních samosprávných celků - krajů. Tento zákon ponechal obcím 100 % daně z nemovitostí, 100 % daně z příjmu PO placené obcemi. Mezi sdílené daně obcí patří daň z příjmu FO ze závislé činnosti, daň z příjmu OSVČ, daň z příjmu FO vybíraná srážkou, daň z příjmu PO (pokud poplatníkem nejsou obce) a nově do sdílených daní patří daň z přidané hodnoty. Podíl příjmu obcí na sdílených daních byl 20,59 % celkového objemu sdílených daní. Konkrétní příjem daně obce se vypočítával pomocí vzorce, který zahrnoval mimo jiné kategorie počtu obyvatel. Tento zákon v konečném důsledku vedl k motivování občanů ze strany obcí ke změně trvalého bydliště obvykle za částku několika tisíc korun. (Provazníková, 2015)

Původní zákon o RUD nezahrnoval financování krajů, k tomu došlo až novelou platnou od roku 2002. Tato novela nezměnila soubor sdílených daní, ale upravila jejich přerozdělení. Pro kraje se finance přerozdělovaly z hlediska nákladnosti jednotlivých zařízení, které nově pod kraj spadaly. Každému kraji bylo přiděleno procento podílu na celostátním výnosu daní přidělených kraji, suma těchto procent (100 %) poté odpovídala financím přiděleným na hospodaření krajů, které byly na začátku 3,1 % a později 8,92 % z celostátního výnosu daní. (Provazníková, 2015)

Od roku 2008 vešla v platnost další novela RUD, která reagovala na velký tlak ze strany malých obcí, které dokonce podaly ústavní stížnost, protože se cítily diskriminovány. Tato novela stanovila další kritéria (výměru obce, prostý součet obyvatel, stávající kritérium upraveno stavením koeficientu postupných přechodů mezi velikostními kategoriemi) pro přerozdělování financí a těmto kritériím přidělila váhy. Touto novelou

došlo k celkovému zvýšení podílu obcí na sdílených daních o 0,45 % tedy o 4,6 mld. Kč. Tato změna pomohla nejmenším obcím, nejnižších příjmů poté dosahovaly obce mezi 1-10 tis. obyvatel. Další novela vešla v platnost v roce 2013, shora omezila maximální výměru obce na 10 hektarů na obyvatele a zavedla další kritérium dle počtu žáků obce a přiřadila mu váhu a ostatní váhy upravila. U statutárních měst upravila přepočítací koeficienty a snížila jim tak příjem (např. v Praze o 0,65 mld). Dále byla upravena některá procenta na výnosu některých sdílených daní. Sdílené daně obcí posílily o 12 mld. Kč. (Provazníková, 2015)

Další novela přichází zákonem č. 391/2015 Sb. jehož platnost je rozdělena do dvou období tedy od 1.1.2016 a 1.1.2017. Tento zákon sjednocuje podíl příjmu obcí na sdílených daních kromě DPH na 23,58 %. Dále dochází k navýšení podílu obcí na výnosu DPH na 21,4 %. Dále byl zrušen 30% podíl obcí na dani z příjmu FO, závislé dle místa bydliště. (Sdružení místních samospráv, 2018).

Posledními platnými novelizacemi jsou zákony č. 24/2017 Sb. a 260/2017 Sb. oba platné k 1.1.2018. Tyto zákony upravují podíl příjmu obcí z výnosu z DPH na 23,58 %. Dále tyto zákony upravují výpočet procenta, kterým se stanovuje podíl obcí, Hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna na celostátním podílu z výnosu z daní. Dále jsou upraveny podmínky pozastavení a zrušení pozastavení, převodu podílu na výnosu daní. Dále se do výpočtu zahrnuje počet dětí v mateřských a základních školách.

Přehledně problematiku změn procentních podílů příjmů z jednotlivých sdílených daní a jejich přerozdělování mezi obce, kraje a SR znázorňují schémata rozpočtových určení pro jednotlivé roky.

3.8 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces územně samosprávného celku (ÚSC) upravuje zákon č. 250/2000 sb. ve znění pozdějších předpisů. Rozpočtový proces upravuje část třetí, tedy paragrafy 11-22b, ve kterých je uvedeno následující. Rozpočet bude sestaven na základě údajů z rozpisu státního rozpočtu, v návaznosti na střednědobý výhled rozpočtu. U obcí taktéž na základě údajů rozpočtu kraje. Pokud se ÚSC spolupodílí na projektech z rozpočtu Evropské unie, rozpočet musí obsahovat stanovený podíl financí na takovýto projekt. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn alespoň 15 dní před jeho schvalováním na úřední desce. Do 30 dnů od schválení rozpočtu musí být umístěn na internetových stránkách ÚSC a na desce informace o tom, kde je rozpočet k nahlédnutí v listinné podobě. Pokud nebude

rozpočet schválen do 1.1. rozpočtového roku, řídí se rozpočet rozpočtovým provizoriem. Pravidla provizoria stanoví pro hospodaření kraje zastupitelstvo kraje, pro obec zastupitelstvo obce. Při hospodaření dle provizoria nesmí měsíční výdaj překročit jednu dvanáctinu výdajů, která byla schválena pro předchozí rok. Po schválení rozpočtu může dojít i k jeho změně a to pomocí rozpočtového opatření. Rozpočtovým opatřením je:

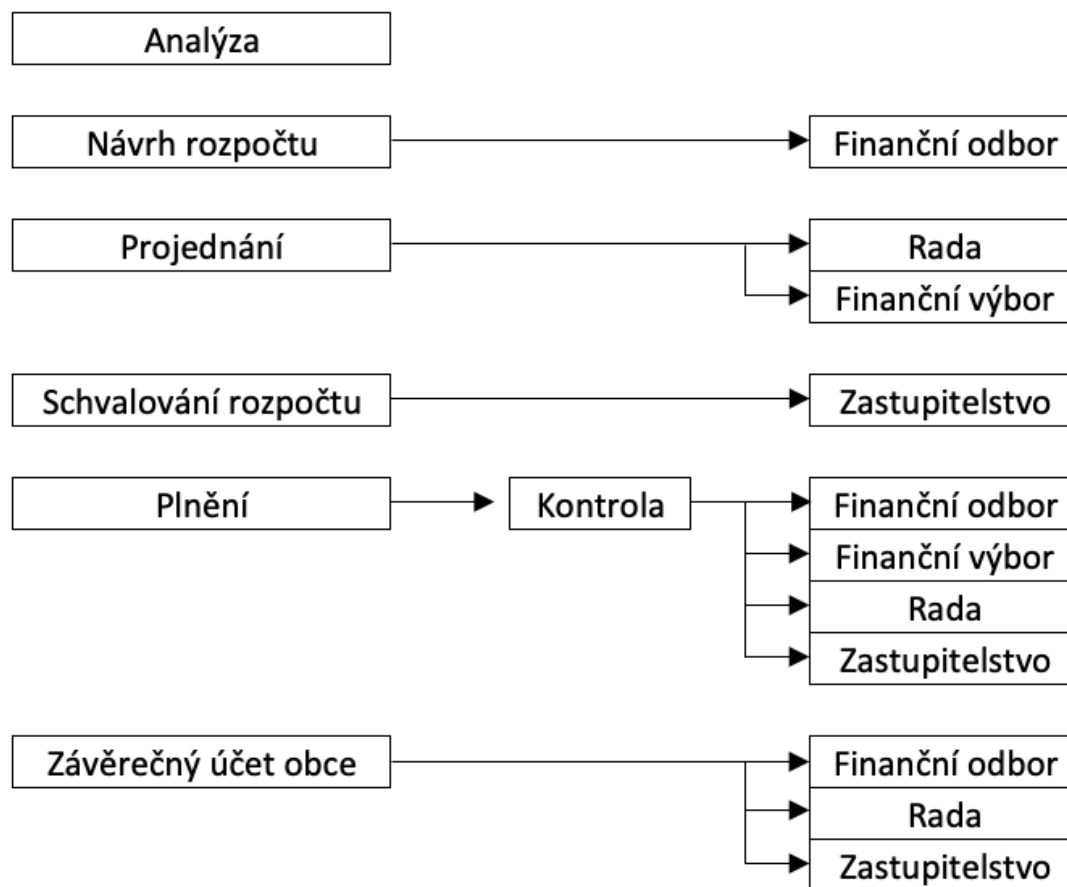
- Přesun finančních prostředků v rámci rozpočtu, tedy nedochází ke změně výše příjmů nebo výdajů,
 - Použití nových příjmů na financování nových výdajů, tedy dochází ke změně objemu rozpočtu
 - Vázání rozpočtových výdajů, pokud nejsou naplňovány rozpočtové příjmy.
- Rozpočet se snižuje

(Zákon č. 250/2000 Sb.)

Důvody k rozpočtovému opatření jsou změny zákonů ovlivňující příjem, nebo výdaj rozpočtu, změny objektivně působících skutečností ovlivňující složku příjmů, nebo výdajů, organizační změny hospodářství financovaného rozpočtem. Údaje o hospodaření ÚSC se po skončení rozpočtového roku zaznamenávají v závěrečném účtu. Tyto údaje jsou zachycovány dle úplného členění rozpočtové skladby. Závěrečný účet zachycuje nejen reálné příjmy a výdaje, ale také údaje o majetku, finančních operacích, peněžních fondech a finančních vztazích k dalším institucím. ÚSC jsou povinny nechat výsledek svého hospodaření přezkoumat. Výsledkem přezkoumání ze strany auditora, nebo státní instituce je zpráva o výsledku přezkoumání. Zpráva o přezkumu je poté součástí závěrečného účtu při jeho projednávání v dotčených orgánech ÚSC. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

Provazníková (2015) upozorňuje, že znění zákona není tak detailní, aby stanovilo každý jednotlivý krok rozpočtového procesu, proto není každý proces stejný a lze ho tak rozdělit do několika fází, které jsou charakteristické pro všechny ÚSC. Tyto fáze a jednotlivé orgány, které tu danou fázi provádí jsou znázorněny ve schématu 1.

Schéma 1 – Rozpočtový proces

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ R. (2015)

3.9 Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu ÚSC upravuje zákon č. 250/2000 sb. ve znění pozdějších předpisů, ve kterém jsou zvlášť upraveny příjmy kraje a příjmy obce i když jsou velmi obdobné. Dle tohoto zákona příjmy rozpočtu obcí tvoří zejména: příjmy z vlastního majetku; příjmy z výsledku vlastní činnosti; příjmy z hospodářské činnosti subjektů, které obec založila, nebo zřídila a jsou dle 250/2000sb. nebo jiného právního předpisu příjmy obce; příjmy z vlastní správní činnosti ale i z činnosti přenesené působnosti (jedná se hlavně o správní poplatky nebo pokuty); výnosy z daní, nebo jejich podíly; dotace ze státního rozpočtu, státních fondů, z rozpočtu kraje; prostředky získané jinými orgány státní správy, pokud zákon stanoví, že jsou příjmy obce; přijaté peněžité dary a příspěvky; jiné příjmy, které povoluje zákon, např. návratná finanční výpomoc ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, nebo rozpočtu jiné obce. Na rozdíl od obcí, příjmy krajů tvoří příjmy z místních

poplatků a dále příjmem kraje nemůže být dotace od kraje. Až na tyto dva body je výčet příjmů obce a kraje téměř identický. (Zákon č. 250/2000 Sb.)

Z ekonomických důvodů je vhodné rozlišovat příjmy na ty, které může ÚSC ovlivňovat a na ty, které ovlivňovat nemůže. Ovšem závazným členěním je členění druhové dle rozpočtové skladby. K daňovým příjmům patří pojem daňová pravomoc, který vymezuje, kdo stanoví předmět daně, jak se vypočítává základ daně, sazby, určuje nárok na osvobození, slevy, výběr a správu daní a další aspekty. V České republice mají obce velmi nízkou daňovou pravomoc (například u daně z nemovitostí, o něco větší pravomoc mají obce při stanovování místních poplatků), kraje nemají žádnou daňovou pravomoc. (Peková, 2008)

Mimo svěřené daně a sdílené daně, které jsou podrobně popsány v kapitole o RUD, patří mezi daňové příjmy místní a správní poplatky. Místní poplatky upravuje zákon č. 565/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je stanoveno, že obce mohou vybírat tyto poplatky: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu motorovým vozidlům do vybraných míst, poplatek z komunálního odpadu, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu, nebo kanalizace. Dále tento zákon upravuje podmínky a náležitosti těchto jednotlivých poplatků a u většiny z nich stanovuje jejich maximální výši.

Správní poplatky upravuje zákon o správních poplatcích č. 634/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V příloze tohoto zákona je stanovená výše jednotlivých poplatků, které se pohybují od 15 Kč za např. vydání první stránky stejnopisu, či obdobného dokumentu z úředního spisu a 5 Kč za každé další stránky, až k částkám 200 000 Kč za například přijetí žádosti o udělení bankovní licence bance se sídlem na území České republiky. Tyto poplatky jsou účtovány za správní úkony, vykonávané v rámci přenesené působnosti.

Nedaňové příjmy na rozdíl od daňových může územní samospráva výrazně ovlivnit, neboť jde například o příjmy z vlastního podnikání. V tomto případě je úloha ÚSC jako podnikatele diskutabilní, neboť jejich cílem není podnikatelská činnost samotná, ale zabezpečování veřejných statků a služeb a upravování veřejného prostředí ve prospěch veřejnosti. Mezi vlastní podnikání obce se ovšem zahrnují příjmy pronájmu majetku, kde

takovéto podnikatelské činnosti jsou naopak žádoucí a generují prostředky pro financování cílů ÚSC. (Provazníková, 2015)

Příjmy z finančního majetku obvykle nejsou důležitým zdrojem i s ohledem na rizikovost s jejich investováním. (Peková, 2008) Mezi další nedaňové příjmy patří uživatelské poplatky, které se platí provozovateli, nebo přímo obci, pokud zajišťuje dané smíšené veřejné statky. U těchto poplatků se předpokládá měřitelnost spotřeby statku a dle této spotřeby je pak kalkulována výše poplatku. Při obtížnosti, či vysoké nákladovosti měření, se stanovuje paušální poplatek. Příjmy mimorozpočtových fondů jsou takové příjmy do rozpočtu, které směřují z obvykle účelových peněžních fondů, pokud takové ÚSC zřídil a jsou na nich finanční prostředky. Mezi ostatní příjmy jsou zařazeny dary, výnosy ze sbírek a podobně. (Peková, 2008)

I přes výše zmíněné příjmy nejsou obce a kraje zcela soběstačné a tak jsou dodatečně dotovány především ze státního rozpočtu. Stát poskytuje prostředky na zajišťování rozsahu přenesené působnosti, kterou na ten daný ÚSC uvalil. Dotace v rámci přenesené působnosti, tedy dotace na výkon státní správy, jsou nárokové. Další nárokové dotace jsou účelové a patří mezi ně např. dotace na místa v ústavech sociální péče, dotace na místo v domovech důchodců, dotace na sociální dávky. Účelovost těchto dotací zavazuje ke zpětnému vyúčtování po skončení rozpočtového období a případnému navrácení nevyčerpaných částek. Další dotace jsou nenárokové a jedná se především o podporu investičních aktivit, na jejichž naspoření nemají municipality dostatečné ostatní příjmy, nebo by svou nákladovostí zatížili místní rozpočty na příliš dlouhou dobu. (transparency.cz, 2008)

Provazníková (2015) předkládá následující výčet dotací, přidělovaných obcím České republiky: dotace vyplývající ze zákona o státním rozpočtu, dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa (např. dotace na volby do Evropského parlamentu), dále dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev, nenárokové dotace z grantových programů ministerstev, dotace ze státních mimorozpočtových fondů, dotace od krajů a posledními důležitými dotacemi jsou dotace z Evropské unie.

Obce a kraje mohou čerpat dotace ze strukturálních fondů (především Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu) doplňkovým fondem je tzv. Kohezní fond, neboli Fond soudržnosti. Ten podporuje státy, které nedosahují průměrné hospodářské úrovně EU (přepočten je prováděn na základě průměru

HDP na obyvatele) a to ve velkých investičních projektech v oblasti dopravy a životního prostředí. Čerpání z tohoto fondu je podmíněno finanční spoluúčastí, která je odlišná pro různá programová období. V období 2014-2020 dotace nemohla být vyšší, než 85 % celkových nákladů. (Provazníková, 2015) Pro další programové období se počítá s výrazným snížením dotačního podílu na maximálně 40-70 %. (Evropská unie, 2018)

Posledním příjmem mohou být návratné příjmy, tedy úvěry a půjčky. Peková (2008) rozděluje tyto druhy návratných příjmů používaných u ÚSC: krátkodobý úvěr (používán pro překlenutí dočasného nedostatku financí, splatnost do jednoho roku), střednědobý úvěr (splatnost do 4 let), dlouhodobý úvěr (splatnost až 15 let, používán na krytí investic), příjmy z emise obligací (tento způsob financování zahrnuje vysoké poplatky a další vedlejší náklady, které ve výsledku snižují výhodnost emise), návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů (např. ze státního rozpočtu, z rozpočtu jiné obce atd.). Podmínky poskytování návratných finančních výpomocí upravuje zákon 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů.

3.10 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu ÚSC taktéž upravuje zákon č. 250/2000 sb. ve znění pozdějších předpisů a jako v paragrafech 7 a 8, které představují příjmy ÚSC, i paragrafy 9 a 10, které obsahují výdaje ÚSC, jsou obdobné. Výdaje obcí jsou zejména: závazky vyplývající z plnění povinností stanovených zákonem; výdaje na vlastní činnost obce v samostatné působnosti; výdaje spojené s výkonem státní správy; závazky vyplývající z uzavřených smluvních vztahů a ze smluvních vztahů vlastních organizací; závazky přijaté ze spolupráce s jinými obcemi, nebo jinými subjekty; úhrada úroků; výdaje na emise vlastních dluhopisů a úhradu jejich výnosů; výdaje na podporu činnosti veřejně prospěšných subjektů; jiné výdaje včetně darů a příspěvků na sociální nebo humanitární účely. Výdaje krajů jsou odlišné v poskytování dotací do rozpočtů obcí v rámci daného kraje a dále poskytují dotace Regionální radě regionu soudržnosti. (Zákon 250/2000 Sb.)

Existuje několik hledisek na členění výdajů. Mezi nejčastější členění patří: dle ekonomického hlediska, dle rozpočtové skladby, dle infrastruktury, dle funkcí veřejných financí a dle rozpočtového plánování. Z ekonomického hlediska jsou rozděleny výdaje na běžné, pro financování běžných potřeb a kapitálové, které jsou pro financování dlouhodobých investičních potřeb. Z hlediska rozpočtové skladby je závazné členění druhové, které je podrobně uvedeno v kapitole rozpočtové skladby. Dle charakteru

infrastruktury se dělí výdaje na ekonomickou infrastrukturu, do které se zahrnují především výdaje na výrobní účely - například údržba a výstavba veřejných komunikací, parků, kanalizací, veřejného osvětlení, bytů atd. Sociální infrastruktura naproti tomu zabezpečuje vzdělávání, provoz sociálních zařízení, péči o zdraví atp. Dle funkcí veřejných financí se dělí výdaje na výdaje spojené s alokační činností - výdaje na nákup zboží a služeb od soukromých nebo samosprávou zřízených subjektů, výdaje na čistě veřejné statky (pořádek, bezpečnost, osvětlení, zeleň atd.) i smíšené statky (vzdělání, sociální služby, MHD atd.). Tyto výdaje mají i jisté stabilizační funkce, neboť prostřednictvím nákupů od soukromých subjektů ovlivňuje celkovou poptávku daného subjektu a tím ovlivňuje množství pracovních pozic a tedy stabilizuje zaměstnanost. Dále dle dělení podle funkčnosti výdaje obsahuje toto dělení výdaje na redistribuční činnost. Tyto výdaje souvisejí s peněžními transfery ÚSC vůči obyvatelstvu, jsou však v malém rozsahu, neboť většina sociálních dávek je poskytována ze státního rozpočtu a dá se říct, že v tomto případě rozpočtem obce pouze "protečou". Jedná se o různé kompenzace jako například dotace a příspěvky na nájemné. Dle hlediska rozpočtového plánování rozdělujeme plánovatelné a neplánované výdaje. Většina plánovatelných výdajů jsou opakující se a běžné. Mají mandatorní charakter (např. 60 % příjmů krajů jsou účelové vázané dotace a největší podíl na nich má školství). Mezi neplánované výdaje můžeme zařadit výdaje spojené s odstraňováním škod po povodni, nebo jiných živelných událostech. (Provazníková, 2015)

Mezi další výdaje mohou být zařazeny mimorozpočtové fondy, kam územní samosprávy mohou odkládat účelové (předem vymezené příjmy na předem vymezené potřeby), nebo neúčelové finanční zdroje. (Fond rezerv a rozvoje, ze kterého může být financován např. schodek rozpočtu, nebo jiné neplánované potřeby.) (Peková, 2008)

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika Městské části Prahy 8

Městská část Praha 8 (MČP-8), jako jednotka místní samosprávy, se rozkládá na 21,82 kilometrech čtverečních a zahrnuje devět katastrálních území. Katastrální území Kobylisy, Bohnice, Čimice a Karlín patří zcela pod MČP-8, dalších 5 území pod tuto část spadá pouze částečně. Jedná se o Libeň, Troju, Střížkov, Nové Město a Žižkov. Z hlediska správních obvodů spadají pod Prahu 8 ještě městské části Praha-Březiněves, Praha-Dolní Chabry a Praha-Ďáblice. V tomto správním obvodu vykonává MČP-8 státní správu v přenesené působnosti.

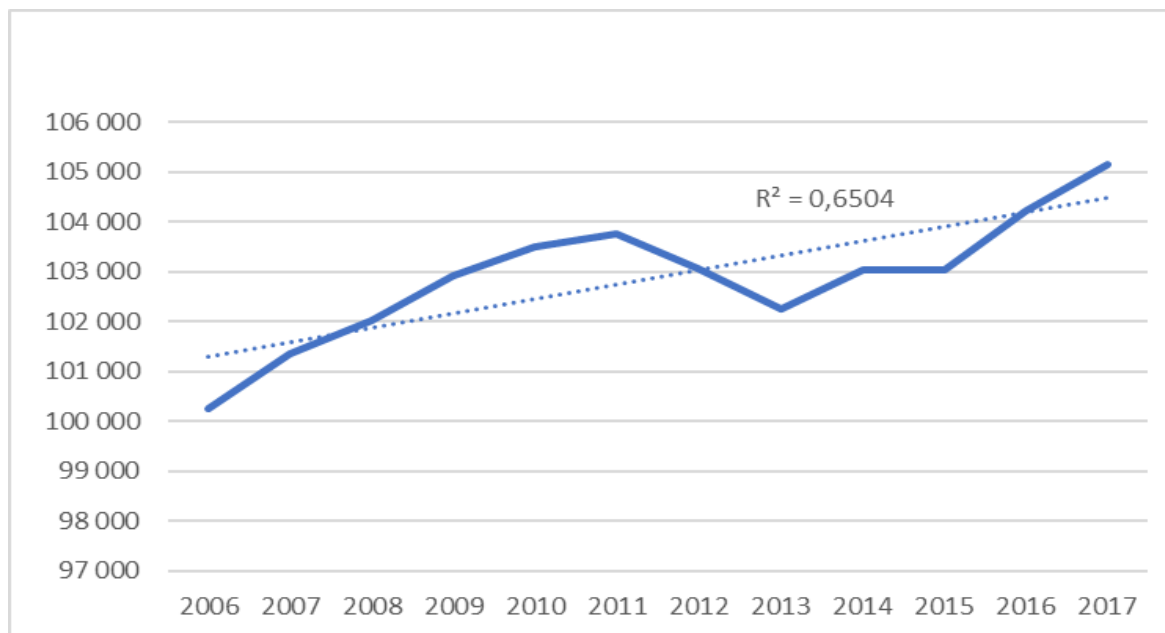
Nejstarší součástí Prahy z tohoto území je Libeň, která byla připojena už v roce 1901. Dále se k Praze připojily Karlín, Troja, Bohnice a Kobylisy v roce 1922. Poté se k Praze připojily Čimice (1960), Ďáblice a Dolní Chabry (1968) a Březiněves (1974). Mezi nejstarší oblasti z tohoto území patří Bohnice, o nichž jsou první písemné zmínky už od roku 1158. (www.praha8.cz, 2018)

MČP-8 vznikla ze zákona č. 418/1990 Sbírky o hlavním městě Praze. Dva základní právní předpisy upravující postavení MČ, jsou zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška hl. m. Prahy č. 55/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů. (www.praha8.cz, 2018)

Výkonným orgánem MČP-8 je rada, která má 8 členů, v čele je starosta, dále do ní patří 3 místostarostové a 4 radní. (Aktuální složení rady v roce 2019 je ze zástupců subjektů Občanské demokratické strany + Svobodných, TOP09 a starostů a nezávislých - pod názvem spojené síly pro Prahu 8, Patriotů pro Prahu 8. Starostu vykonává zástupce Občanské demokratické strany, všechny ostatní zmíněné subjekty mají po jednom místostarostovi). Jako své iniciativní a poradní orgány zřídila tato rada ve funkčním období 2018 - 2021 celkem 12 komisí a další dvě komise, které řadí mezi zvláštní orgány MČ. Oproti předchozímu vedení tak byl snížen počet z původních 17-ti o 3 komise. Zastupitelstvo MČP-8 má 45 členů a mimo již zmíněné politické kluby byli do zastupitelstva zvoleni zástupci klubů: 8žije, ANO 2011, Česká pirátská strana, „Osmička sobě - Zelení, KDU-ČSL a nezávislí“. Zastupitelstvo zřídilo dle zákona o hl. m. Praze finanční a kontrolní výbor.

V MČP-8 bylo k 31.12.2017 registrováno Českým statistickým úřadem 105 145 obyvatel (všech osob s trvalým i dlouhodobým pobytem na daném území bez ohledu na státní příslušnost). Vývoj počtu obyvatel v letech 2006-2017 v MČP-8 popisuje graf 2.

Graf 2 - Vývoj počtu obyvatel MČP-8

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat Statistického úřadu

Data k danému roku jsou vždy k 31.12. Z grafu 2 může být vyčteno, že počet obyvatel MČP-8 je relativně stabilní s mírným rostoucím trendem. Přerušovaná čára představuje spojnici tohoto trendu. Meziroční změny za sledované období se pohybují od 0,01 % až po 1,2 %. Od roku 2006 se zvýšil počet obyvatel MČP-8 o necelých 5 %, absolutně o 4890. Například v městské části Praha-Březiněves, ve stejném sledovaném období narostl počet obyvatel o 71 %, tato vysoká relativní změna je však způsobena nízkými absolutními hodnotami a jedná se o nárůst o 656 obyvatel. Ve srovnání s celou Prahou, ve které se za stejné sledované období zvýšil počet obyvatel o přibližně 9 %, může být konstatováno, že MČP-8 patří mezi méně se rozvíjející městské části ve vztahu k počtu obyvatel.

Mezi organizace zřízené Městskou částí patří 24 mateřských škol, z nichž 6 je zároveň základními školami, dále 9 základních škol (celkem tedy 15 základních škol). Dále zřizuje tyto subjekty: Polikliniku, Sociální a ošetrovatelské služby Praha 8, Denní dětské zařízení - jesle, Dům sociálních služeb, Domácí ošetrovatelská péče, Centrum aktivizačních programů, Denní stacionář a Gerontologické centrum. Mezi další subjekty nespádající pod oblast sociálně-zdravotnických služeb patří:

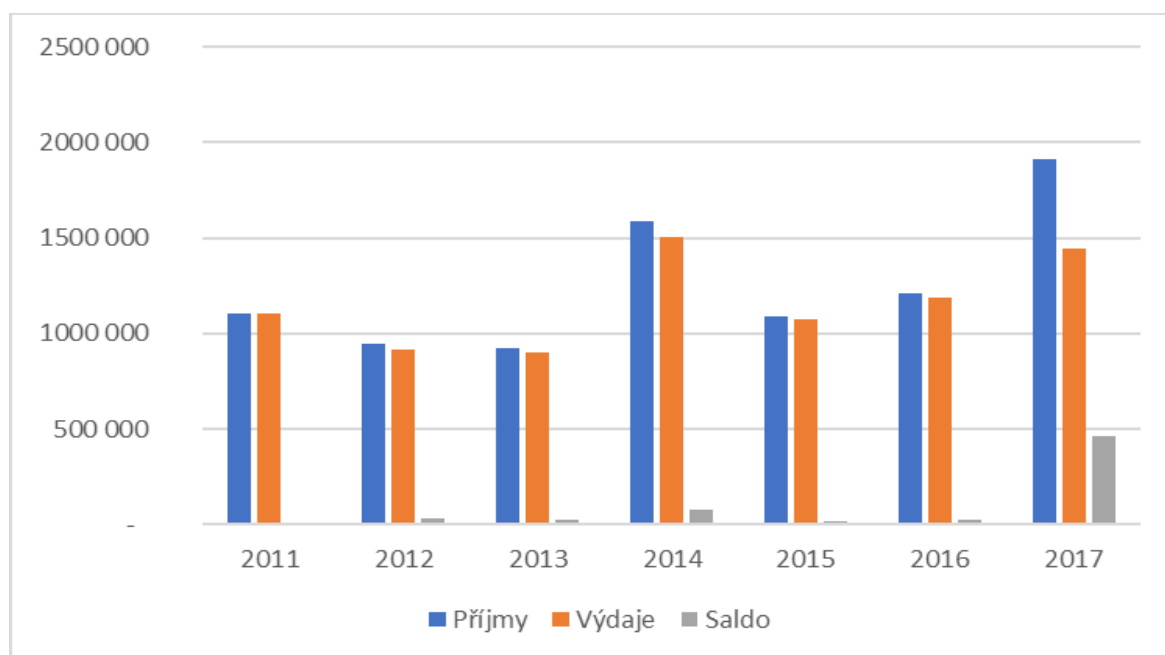
- Centrum Palmovka a.s. - Akciová společnost jejíž podnikatelskou náplní je pronájem reklamních ploch na lavičkách městské části. Dále dle smlouvy z roku 2014 tato společnost zastupuje městskou část ve věci výstavby nové radnice MČP-8 tzv. "Nové Palmovky".
- Osmá správa majetku a služeb a.s. - Akciová společnost starající se o komplexní správu a údržbu nemovitostí na Praze 8.
- Osmička pro rodinu - Příspěvková organizace zajišťující volnočasové a vzdělávací aktivity pro děti a mládež a další nejrůznější služby pro rodiny.
- Servisní středisko pro správu svěřeného majetku MČ Praha 8 (SeS) - Příspěvková organizace, jejímž předmětem je řádná a komplexní správa nemovitého majetku a to především v oblasti údržby a oprav, rekonstrukcí, účetní evidence, inventarizace, zpracování účetní a mzdové agendy pro školy.
- Správa tepelného hospodářství MČ Praha 8 s.r.o. - Cílem této společnosti je provozovat technologická zařízení v bezporuchovém stavu a dodávat vyrobenou energii odběratelům za příznivé ceny.

(www.praha8.cz, 2018)

4.2 Hospodaření MČP-8

Hlavními dokumenty, které popisují hodnoty hospodaření MČ, jsou závěrečné účty ke každému rozpočtovému období zvlášť, dle těchto závěrečných účtů byly zpracovány následující informace. Vývoj celkových příjmů, celkových výdajů a salda MČP-8 v letech 2011 – 2017 zobrazuje graf 3.

Graf 3 - Vývoj celkových příjmů, výdajů a salda MČP-8 (v tis. Kč)

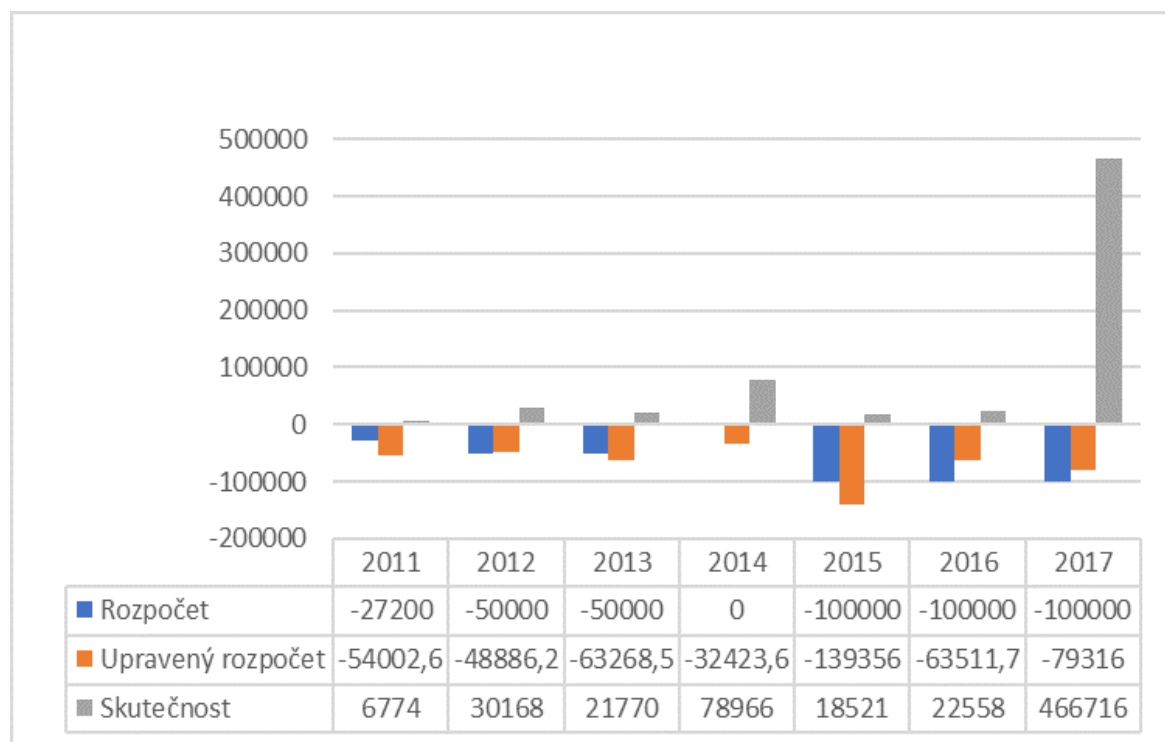
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z grafu 3 je zřetelné, že již 7 let v městské části převažují celkové příjmy nad celkovými výdaji, tudíž byl rozpočet v těchto období vždy přebytkový. Z grafu lze dále vypočítat dva výkyvy, jeden v roce 2014 a druhý v roce 2017. Tyto výkyvy od běžných hodnot ostatních období jsou způsobeny záměrem výstavby nové radnice MČP-8, tato investice je ve fázi realizace a v roce 2014 byl uskutečněn první velký výdaj na tuto stavbu ve výši přibližně 500 mil. Kč. Další velký výdaj byl plánován na rok 2017, nicméně se neuskutečnil a tak vznikl již zmíněný přebytek. Podrobněji bude tato problematika probrána v dalších kapitolách.

Dle původně schválených rozpočtů byl pouze v roce 2014 plánovaný vyrovnaný rozpočet, ve všech ostatních letech byl rozpočet schvalován jako schodkový a to v rozsahu od -27,2 mil. Kč v roce 2011, až po -139,356 mil. Kč v roce 2015. V letech 2015-2017 byl vždy původní plán na schodek -100 mil. Kč. Nejpřesněji se hospodařilo dle upraveného rozpočtu v roce 2010, kdy úhrn příjmů dosahoval 92,16 % plnění plánovaných příjmů po změnách a úhrn výdajů dosahoval 84,85 % plánovaných výdajů po změnách. Naopak nevíce se lišil úhrn příjmů od rozpočtu po změnách v roce 2017, kdy dosahoval pouze 61 % plnění (rozpočet po změnách měl dosahovat přibližně 3,134 mld. Kč a dosahoval pouze 1,912 mld. Kč.). Výdaje dokonce dosahovaly pouze 45 % plnění rozpočtu po změnách (reálné výdaje byly 1,445 mld. Kč oproti plánovaným 3,213 mld. Kč). Největší saldo, v tomto případě tedy přebytek vznikl v roce 2017, kdy MČP-8 hospodařila s přebytkem

466 mil. Kč, tento stav vznikl především z důvodu neučiněných plánovaných kapitálových výdajů z kapitoly hospodářství. Detailně vývoj schváleného rozpočtu, upraveného rozpočtu a skutečného čerpání zachycuje graf 4.

Graf 4 - Vývoj plánovaného, upraveného a reálného rozpočtu v jednotlivých letech (v tis. Kč)

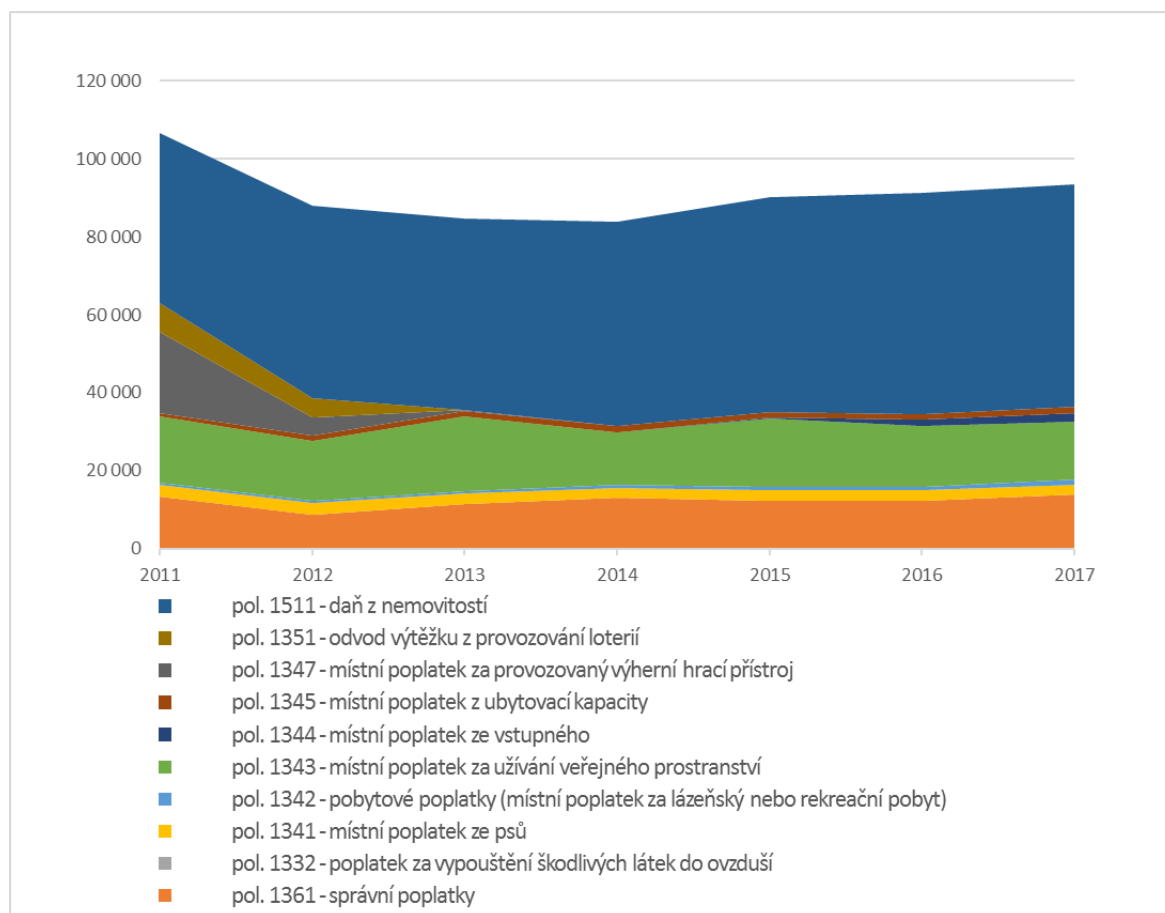

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

4.2.1 Daňové příjmy

Vývoj daňových příjmů a velikostí jednotlivých položek na celkovém příjmu se podílejících v období 2011 až 2017 popisuje graf 5.

Graf 5 – Vývoj a skladba daňových příjmů MČP-8 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP8

Z grafu 5 je zřejmé, že daňové příjmy mají ve sledovaném období proměnlivou velikost bez jednoznačného trendu, nejnižších hodnot dosahovaly v roce 2014 (83 720 tis. Kč) naopak nejvyšších v roce 2011 (106 558 tis. Kč). V posledních třech obdobích se ustálily nad hranicí 90 000 tis. Kč. Největší podíl na daňových příjmech má položka 1511 tedy daň z nemovitosti. (Zde je třeba upozornit na nesoulad terminologie s Občanským zákoníkem platným od roku 2012, který definuje pouze daň z nemovitých věcí, nicméně závěrečné účty tuto změnu nereflektují a tak se položka i v roce 2017 vykazuje pod názvem daň z nemovitostí.) Tento podíl se výrazně zvýšil, mezi lety 2011 až 2014 (z přibližně 40 % na přibližně 60 %). Příjem z daně z nemovitosti však v absolutních číslech dlouhodobě roste. V roce 2017 byl na úrovni cca 57 tis. Kč. To může být vysvětleno tlakem na zahušťování zástavby tudíž vyšším příjmem z nových budov a z přeměn užívání pozemků na výše daňově zatížené kategorie tedy stavební pozemky. Místní koeficient se za celé sledované období v celé Praze nezměnil a má hodnotu 1.

Položka 1343 tedy poplatek za užívání veřejného prostranství představuje druhou největší položku z oblasti daňových příjmů. Tento příjem je pro MČP-8 těžko

odhadnutelný a velmi proměnlivý. Např. v letech 2014 a 2015 vykazoval meziroční změnu o více než 40 %. Dle důvodové zprávy k rozpočtu z roku 2015 MČP-8 v roce 2015 jeden poplatník zaplatil přes 2 mil. Kč, následně však na tento poplatek požadoval vrátit a podal správní žalobu. V tom samém roce z důvodu rozsáhlých stavebních prací a následných záborů chodníků u 3 rekonstruovaných staveb v Karlíně došlo k navýšení příjmů o necelé 4 mil. Kč. Cena se vypočítává za každý započatý metr čtvereční a započatý den. Sazby se pohybují od 2 Kč za sportovní akce až po 100 Kč za umístění reklamního zařízení, nebo za umístění lunaparků a obdobných zařízení.

Mezi další výrazné položky daňových příjmů patřily příjmy z výherních hracích přístrojů (VHP) a z provozování loterií. Tyto však byly zrušeny, nebo přesunuty na transfery od Hlavního města Prahy (HMP). V roce 2013 byly na položku 1347 zahrnovány příjmy související s rokem 2010 a 2011. Tyto příjmy se nyní vrací převážně jako neinvestiční účelové dotace obdržené z odvodu VHP od Hlavního města Prahy (HMP), tedy spadají do třídy 4 – Přijaté transfery. Ostatní daňové příjmy - správní poplatky, místní poplatky ze psů a poplatky z ubytovací kapacit, jsou v čase bez výrazných změn a výkyvů. Progresivní trend vykazuje pouze poplatek ze vstupného, kam od roku 2016 spadají i zařízení nad kapacitu 1000 osob čímž se od toho roku příjem této položky z60-ti násobil, jedná se však pouze o nárůst cca 1,5 mil. Kč.

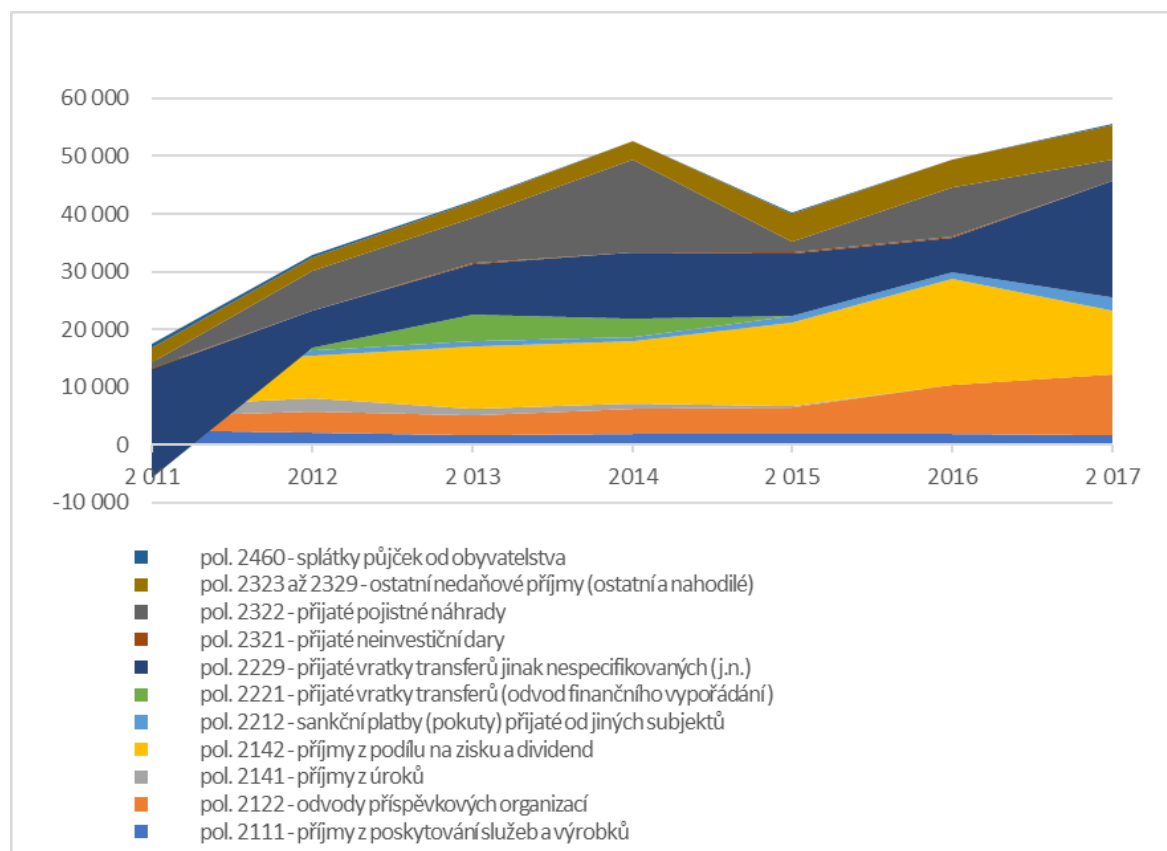
4.2.2 Nedaňové příjmy

Třída 2 – nedaňové příjmy a její položky se ve sledovaném období měnily a docházelo ke změnám v jejich vykazování. Například položky 2324, 2328 a 2329 jsou v roce 2017 vykazovány každá zvlášť, ale v roce 2016 byly vykazovány jako jedna položka 2323 až 2329 pod názvem ostatní nedaňové příjmy (ostatní a nahodilé).

Velikost a vývoj nedaňových příjmů ve sledovaném období 2011-2017 v MČP-8 popisuje graf 6. Součtový graf nezvládne zobrazit záporný součet a tak v prvním roce překrývá hodnotu položky 2221 (-20,531 mil. Kč.) hodnotou položky 2229 (19,037mil.Kč). Celkové součty všech let a položky v dalších letech již jsou zobrazeny v pořádku. Z grafu 6 je zřejmé, že během sledovaného období se celkový příjem z nedaňových příjmů více než ztrojnásobil. Trend je dlouhodobě stoupající s jedním výkyvem v roce 2015, kdy se celkový příjem propadl meziročně o přibližně 12 mil. Kč. Což představovalo pokles z daňových příjmů o cca 25%. Tento výkyv byl způsobený především nad poměry vysokým příjmem v roce 2014 z položky 2322 tedy přijaté pojistné

náhrady (necelých 16 mil. Kč) a následným vysokým poklesem této položky (v roce 2015 příjem pouze 1,67 mil. Kč.).

Graf 6 - Vývoj nedaňových příjmů MČP-8 v letech 2011-2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Příjmy z poskytování služeb a výrobků zajišťuje především kultura, tedy konkrétně divadlo Karla Hackera a Kulturní Dům Krakov. Dlouhodobě se příjem z této položky pohybuje mezi 1,5 až 2,5 mil. Kč.

Další položkou jsou odvody příspěvkových organizací, do kterých patří odvod odpisu příspěvkových organizací zřízených MČP-8 tedy především základními školami (ZŠ) a mateřskými školami (MŠ). Tyto příjmy rostou a podílejí se na celkových nedaňových příjmech v roce 2017 z 19-ti %.

Naopak příjmy z úroků, které odrážejí stav a vývoj rozpočtových účtů MČP-8, ale také úrokové míry na trhu, klesají. Z původního příjmu z roku 2011 (1,75 mil. Kč), se tento příjem v roce 2017 dostal na hodnotu 45 tis. Kč.

Příjmy z podílu na zisku dividend tvoří další složku nedaňových příjmů a to na MČP-8 zásluhou akciové společnosti IPODEC – čisté město, ve které má MČ 43% podíl. Tato společnost dlouhodobě hospodaří se ziskem a její přínos do příjmů byl v roce 2017 skoro 11 mil. Kč.

Dalším nedaňovým příjmem jsou sankční platby, tedy pokuty. Na těch se ve sledovaném období vybralo v rozmezí od 733 tis. Kč, do 2 161 tis. Kč.

Jedinou zápornou položkou za celé sledované období skrz všechny nedaňové příjmy byla položka 2221 v roce 2011, kdy byl příjem záporný v hodnotě 20,531 mil. Kč. Dle důvodové zprávy k závěrečnému účtu za rok 2011 mělo na této částce největší podíl ukončení investičního projektu revitalizace veřejného prostranství – Kaizlovy sady, park před Invalidovnou, na který již byly poskytnuty finance v roce 2010 hlavním městem Prahou. Tyto finance se musely vrátit dle Smlouvy o financování projektu. Do roku 2014 poté tato položka vykazovala kladný příjem. Poté se finanční vypořádání přesunulo pod třídu 4 – přijaté dotace. Od roku 2015 tato položka není zařazena do závěrečných účtů pod nedaňové příjmy.

Položku ostatní přijaté vratky transferů jinak nspecifikovaných lze označit za příjmy z navrácených výdajů. Do této položky se vrací odvod nevyčerpaných účelových prostředků příspěvkových organizací a vyrovnání sociálních dávek. Tyto příjmy nejsou pravidelné a závisí na schopnosti kooperace a správného plánování MČ a příspěvkových organizací. Ve sledovaném období se příjmy pohybovaly od 6 mil. Kč po 20,2 mil. Kč.

Neinvestiční dary jsou ve sledovaném období zcela nahodilé a tvoří deseti až stotisícové příjmy. Přijaté pojistné náhrady jsou taktéž nahodilé a nepředpokladatelné z toho důvodu jsou ve sledovaných obdobích vždy rozpočtovány na 0, poté se rozpočtovým opatřením navýší po vzniku pojistné události. Největší výkyv v této položce nastal v roce 2014, kdy příjem oproti průměru ostatních sledovaných období narostl 3,25 násobně. Tento ojediněle vysoký příjem pochází především z přijaté zálohy majetkového odboru ve výši 15 mil. Kč. na pojistné plnění ze škod po povodni v červnu 2013 od pojišťovny Generali a.s.

Položky 2323 až 2329 – ostatní nedaňové příjmy (ostatní a nahodilé) vykazují rostoucí trend od mírně přes dvoumilionové částky až po přibližně 6 mil. Kč v roce 2017. Do těchto příjmů je zahrnováno např. náhrady nákladů správních řízení, vrácené poštovné, náhrady za ztracené zásilky, zůstatek depozitního účtu nepoužitý na platy soc. pojištění, propadlé jistiny atd. Od roku 2017 jsou zde účtovány exekuční náklady a náklady řízení, které byly původně účtovány na položce 2111.

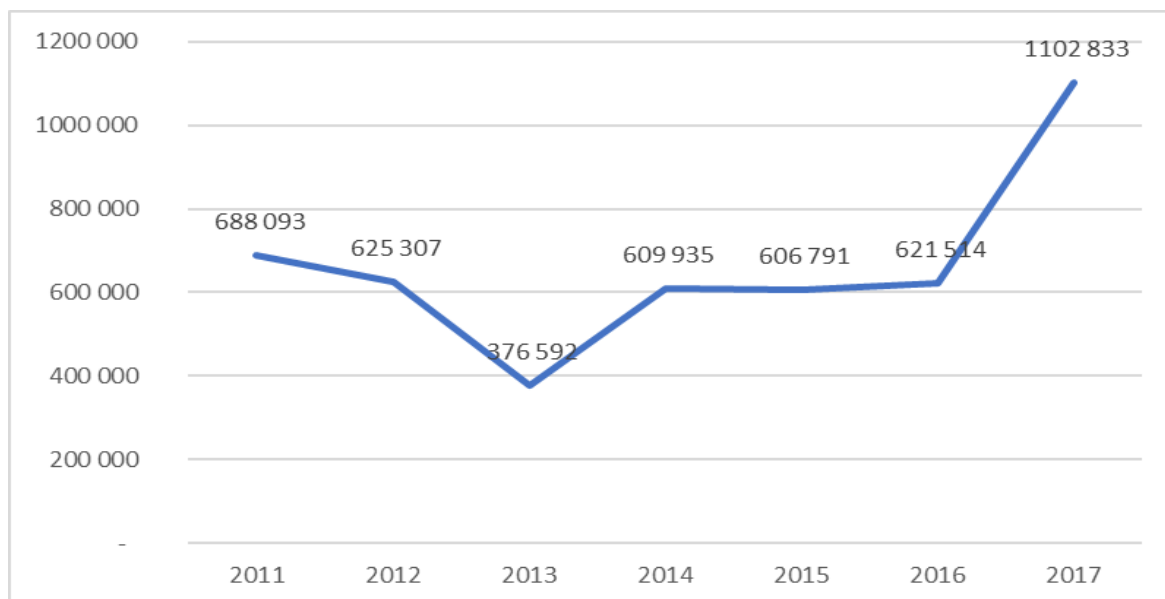
Splátky půjček od obyvatelstva představuje úvěry zaměstnancům MČP – 8, tyto položky jsou deseti až stotisícové a snižují se.

4.2.3 Přijaté transfery

Vykazování přijatých transferů se v průběhu let měnilo. V roce 2011 MČP-8 vykazovala přijaté dotace na 9-ti položkách, mezi lety 2012 až 2014 dokonce na 11-ti položkách. Od roku 2015 se výkaz omezil pouze na dvě položky a to 4137 – převody mezi HMP a MČP - 8. Tato položka je rozepsána na převody na výkon státní správy, dotace schválené v rámci dotačního vztahu HMP, účelové investiční a neinvestiční dotace pocházející ze státního rozpočtu a účelové investiční a neinvestiční dotace od HMP. Ve všech případech se však jedná o převod prostředků mezi HMP a MČP-8. Původní položky rozdělovaly dotace na investiční a neinvestiční a taktéž dle původu (kraje, obce, SR, Evropské fondy). Další vykazovanou položkou je 4131 – převody z vlastních fondů hospodářské činnosti.

Celkové přijaté transfery v letech 2011 až 2017 bez převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti znázorňuje graf 7. V tomto grafu je změněn údaj z roku 2012, kdy došlo k zcela výjimečnému zápornému přijatému transferu, tedy výdaji ve výši 612 524 427 Kč a to splacení půjčky od Evropské investiční banky poskytnuté na obnovu bytového fondu po povodních v roce 2002. Touto hodnotou přesunu byl snížen výdaj vedený na položce 4129 – ostatní neinvestiční transfery od rozpočtů územní úrovně. Nebýt této metodické změny, hodnota úhrnu přijatých transferů bez převodu z fondu hospodářské činnosti by na grafu v roce 2012 byla 11 094 tis. Kč.

Graf 7 - Vývoj přijatých transferů bez pol. 4131 v letech 2011 až 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Je však třeba ještě zmínit, že z fondu hospodářské činnosti jsou financovány daně z příjmu právnických osob placené obcemi, tedy placené daně z hospodářské činnosti MČP-8, placené městskou částí a to na účet HMP. To samo o sobě se vztahuje k samotnému fondu hospodářské činnosti, nicméně tento výdaj, který se provádí v následujícím roce po tom, ve kterém vznikl příjem z hospodářské činnosti, se v roce jeho uskutečnění vrací ve 100 % podílu v podobě přijatého transferu a to na položku 4137. Lze tedy konstatovat, že i část těchto transferových příjmů fakticky pochází z navracených výdajů vlastní hospodářské činnosti.

Z grafu 7 je zřejmé, že ve sledovaném období jsou transfery obvykle na úrovni přes 600 000 tis. Kč. Výrazné odchylky jsou dvě a to v roce 2013 a 2017. Další zcela mimořádnou odchylkou by bylo započítání vysoké splátky úvěru v roce 2012, jak již bylo zmíněno.

V roce 2011 dosahovaly transfery bez převodů z hospodářské činnosti výše 688 093 tis. Kč. Investiční dotace z toho byla pouze 19 000 tis. Kč. (tedy 2,76 %) tato dotace byla poskytnuta na rekonstrukci sociálního zařízení základní školy (ZŠ) a mateřské školy (MŠ) Ústavní (10 000 tis. Kč) a na zateplení fasády dvou MŠ (9 000 tis. Kč). Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu (SR) byly ve výši 9 646,458 tis. Kč. V tom byly zahrnuty zdroje na sčítání lidí, bytů a domů, na výkon přenesené působnosti v oblasti sociálních služeb a na výkon sociálně právní ochrany dětí. Neinvestiční dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu ze státního rozpočtu schváleny ve výši 72 655 tis. Kč. Ostatní neinvestiční transfery ze SR byly ve výši 149 940 tis. Kč. To vše směřující do oblasti sociálních dávek, bydlení, sociálních služeb atd. Ze zdrojů HMP byla schválena souhrnná dotace ve výši 260 525 tis. Kč. a k tomu 177 964,491 tis. Kč jako další poskytnuté účelové prostředky.

Na této částce má však největší podíl navracení 100% podílu MČP-8 z daně z příjmu právnických osob (DPPO) a to ve výši 164 199 tis. Kč, který jak již bylo zmíněno lze považovat za příjem obce ze zdaňované činnosti z jejíž fondu je částka odváděna. Zbýlých cca 12 mil. Kč směřuje především do sociální oblasti a vzdělávání. Do neinvestičních přijatých transferů od obcí patří příspěvky na vzdělávání dětí z jiného ÚSC přijatých do školy MČP-8. Tento příjem byl 2 064 tis. Kč. Neinvestiční přijaté transfery od krajů byly 1 608 tis. Kč a na transferu se podílel SR, HMP a EU. Záporným transferem pak byl převod 5 300 tis. Kč Technické správě komunikací (TSK) – příspěvková organizace zřízena HMP. Tento snížený příjem byl na výdaje spojené s chodníkovým programem.

Po očištění příjmů o navrácenou DPPO byly celkové přijaté transfery bez převodu z vlastních fondů hospodářské činnosti za dané období ve výši 523 896 tis. Kč z toho 44,35 % ze státního rozpočtu a 54,99 % od HMP. Zbytek do 100% doplňuje příjem z jiné obce a spolufinancování z EU.

V roce 2012 byly přijaté dotace bez převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti 11 094 tis. Kč, v této sumě je však již zmíněná splátka půjčky, která je vykazována jako záporný transfer pod položkou 4129 – ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně. Pod touto položkou je účtována samotná platba ve výši 612 524, 428 tis. Kč, úroky z půjčky 1 689,478 tis. Kč a dále prostředky na chodníkový program TSK 17 700tis. Kč. Výdaj na splátku půjčky je zcela výjimečný v rámci běžného hospodaření MČP-8 ve sledovaném období a byl financován převodem z vlastních fondů hospodářské činnosti. Nebude tedy s ním dále počítáno, aby nezakrýval reálné převody mezi MČ a HMP.

Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu byly ve výši 11 097 tis. Kč. oproti předchozímu roku obsahovaly navíc příjem za výdaje na volby do Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, dále zdroje na přípravu volby prezidenta ČR. Schválená roční dotace ze SR byla 73 458 tis. Kč. Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu se týkají ubytování azylanta a vypořádání z tohoto vztahu. MČP-8 v rámci souhrnného dotačního vztahu HMP obdržela 261 835 tis. Kč. celkový příjem na této položce byl 532 306 tis. Kč. Z toho finančně významnými body bylo především vrácení 100 % DPPO placeného MČP-8 tedy 229 145,159 tis. Kč. Dále se na tuto položku začaly vykazovat dotace z odvodu z VHP. Investiční přijaté transfery byly v celkové výši 23 535 tis. Kč a to po snížení transferu o částku 1 200 tis. Kč jako příspěvku společnosti TSK na výstavbu dvou midibusových zastávek.

Celkové přijaté dotace očištěné o převod z vlastní hospodářské činnosti, o převod DPPO a o splátku půjčky očištěné na straně výdaje i příjmu skrz převod z fondu hospodaření byla 396 163tis. Kč. Z toho 21,4 % pochází ze SR, 0,6 % od ostatních obcí, 3,15 % z EU a 74,8% z HMP. Pouze 5,9 % takto upravených příjmů bylo investičních.

Celkové přijaté dotace **v roce 2013** byly 794 025,921tis, Kč. Z toho 417 434 tis. Kč tvořil přesun z fondu hospodářské činnosti a 28 960 tis. Kč tvořila navrácená DPPO. Očištěný příjem o tyto převody tedy byl 347 632 tis. Kč. z toho 100% schválené dotace ze SR tvořila 60 489 tis. Kč. Dalším příjmem ze SR bylo 7 937,470 tis. Kč na výdaje spojené s volbami do Senátu a Poslanecké sněmovny a Parlamentu ČR a také s volbou prezidenta.

Neobvyklým příjmem položky neinvestičních přijatých transferů z všeobecné správy SR byl transfer na náklady spojené s povodní z června 2013 ve výši 995 tis. Kč, který byl ještě ten rok ponížěn o 14 tis. Kč z důvodu vrácení nevyčerpaných prostředků. Na položce ostatních neinvestičních transferů ze SR byl vykazován příjem 11 943 tis. Kč tvořený především transfery na sociální oblasti jako ochrana dětí, azylové bydlení, pěstounskou péči. Od HMP byl přijat 100% podíl dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu ve výši 249 017 tis. Kč. V rámci dotačního vztahu s HMP pak byl významný transfer z VHP a jiných technických herních zařízení ve 4 platbách v celkové výši 29 525 tis. Kč. Významnou položkou transferu bylo -46 200 tis. Kč, které MČP-8 odvedla TSK na přípravu a realizaci velkoplošných oprav chodníků a dále -460 tis. Kč na financování domu dětí a mládeže HMP. Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a státního fondu pro životní prostředí byly ve výši 15 980,886 tis. Kč na realizaci úspor energie a využití odpadního tepla. Tyto výdaje mají být později kryty z rozpočtu EU. Investiční transfer od HMP ve výši 10 000 tis. Kč byl určen na rekonstrukci gastroprovozu ZŠ a MŠ Ústavní. Celkový podíl investičních transferů na upraveném celkovém příjmu transferů byl 7,47 %.

V roce 2014 byly transferové příjmy o velikosti 1 451 158 tis. Kč. z toho 841 223 tis. Kč převody z vlastních fondů hospodářské činnosti a 164 468 tis. Kč 100 % podíl z navracené DPPO. Po odečtení těchto položek tedy příjem z transferů byl 445 467 tis. Kč.

V rámci souhrnného dotačního vztahu bylo obdrženo 60 260 tis. Kč. od státního rozpočtu. Dále SR financoval transfery za výdaje spojené s volbami ve výši 6 110 tis. Kč. Dále 16,987 442 tis. Kč na sociální oblasti a z toho 1 324 tis. Kč na program Lidské zdroje a zaměstnanost. HMP poslalo na účet MČP-8 dotace ve výši 469 531 tis. Kč, z toho dotace schválená v rámci souhrnného dotačního vztahu ve výši 260 210 tis. Kč. Mezi další největší transfery z HMP byla již zmíněná vratka DPPO. Dále cca 32 mil. Kč jako 50 % podíl z obdrženého odvodu z VHP. Ostatní transfery v menších částkách směřovaly především do oblasti školství a soc. služeb a na posílení mzdových prostředků do těchto oblastí. Na program velkoplošných oprav chodníků a realizaci světelných výstrah na přechodech pro chodce před tramvají byl záporný přijatý transfer, tedy výdaj 49 500 tis. Kč. odeslaný TSK prostřednictvím HMP. Z investičních transferů bylo poskytnuto od HMP 8 000 tis. Kč na zřízení azylového domu. Ze státního fondu životního prostředí bylo poskytnuto 4 929 tis. Kč jako spolupodíl na dotaci poskytnuté v rámci Operačního programu Životní prostředí – Realizace úspor energie a využití odpadního tepla a to na

třech objektech základních škol a objektu KD Krakov. Zbylé finance ve výši 84 713 mil Kč byly poskytnuty ze SR a mají být zpětně kryty z rozpočtu EU.

Celkem tedy podíl investičních transferů v roce 2014 na upraveném příjmu byl 23,1 %. Na očištěných celkových příjmech se podíleli přibližně z 21,5% SR, 18,8 % EU, 59,7 HMP.

V roce 2015 byly celkové transfery 960 151 tis. Kč, z toho 353 360 tis. Kč z vlastních fondů hospodaření a dále 100 328 tis. Kč transfer z vrácené DPPO. Příjem bez těchto položek byl 506 463 tis. Kč. Schválená roční dotace na výkon státní správy byla 59 910 tis. Kč. V rámci dotačního vztahu HMP s MČP-8 obdržela MČ 269 035 tis. Kč. Mezi další významné položky patří část dílčího odvodu z VHP a jiných technických zařízení ve výši 26 228 tis. Kč. Dále v tomto roce MČ obdržela významné dotace z titulu Praha – konkurenceschopnost (rekonstrukce Kobyliště střešnice a Karlínského náměstí) a z programu životního prostředí – udržitelné využívání zdrojů tepla (snížení energetické náročnosti MŠ Šišková, Bojasova, Krynická). Spolufinancované z EU ve výši 75 135,9 tis. Kč. z toho 99,7 % prostředků bylo investičních. Dotace na tyto tituly od HMP byly ve výši 5 177,8 tis. Kč. Ze státních fondů životního prostředí 1 535,8 tis. Kč. Celkové investiční dotace z upravených celkových příjmů dosahovaly cca 22,8 %.

V roce 2016 byly celkové příjmy 1 067 184 tis. Kč. Z toho převody z vlastních fondů 455 670 tis. Kč a navracená DPPO 155 424 tis. Kč. Po odečtení těchto položek byl příjem 466 089,8 tis. Kč. Z toho schválená dotace na výkon státní správy 61 062 tis. Kč. Dotace schválená v rámci dotačního vztahu HMP byla ve výši 312 756 tis. Kč. Z dalších významných transferů upravených rozpočtovými opatřeními vrátka z odvodu z VHP ve výši 24 762 tis. Kč. Mezi další finanční významné transfery patří investiční dotace na snížení energetické náročnosti objektu FOKUS, dále na navýšení kapacity MŠ U Sluncové ve výši cca 20 mil. Kč. Celkové investiční výdaje v tomto roce dosahovaly 6,2 % z upravených příjmů. Tyto příjmy byly zajištěny ze 77,4 % transfery z HMP, 20,3 % ze SR a 2,3 % z Evropských fondů.

V roce 2017 byly přijaté transfery v hodnotě 1 762 868 tis. Kč. Z toho převody z vlastních fondů 660 035 tis. Kč. a vrácená DPPO pouze 11 093 tis. Kč. Transfer bez těchto dvou položek byl ve výši 1 091 740 tis. Kč z toho však MČP-8 neobdržela 310 447 tis. Kč z neuskutečněných akcí. Reálný transfer tedy byl pouze ve výši 781 293,4 tis. Kč. Z toho schválená dotace na výkon státní správy ve výši 68 228 tis. Kč, dotace schválená v rámci dotačního vztahu HMP ve výši 320 138 tis. Kč. Z rozpočtových opatření v rámci

SR byl vysoký příjem cca 15 mil. Kč na sociálně právní ochranu dětí, 11 mil. Kč na podporu poskytování sociálních služeb a 14 mil. Kč na podporu škol v rámci evropských fondů – Šablony pro MŠ a ZŠ.

Z rozpočtových opatření ve vztahu HMP a MČP-8 bylo nejvýznamnější poskytnutí dotace na stavbu Nové Palmovky ve výši 600 mil. Kč. Z toho však 300 mil. Kč MČP-8 neobdržela a toto plnění bylo odsunuto v závislosti na další průběh realizace. Dalšími významnými transfery z HMP byly investiční dotace na: revitalizaci veřejného prostoru Ládví (35 mil. Kč), Úpravy pěších cest v Thomayerových sadech (22 mil. Kč), Nákup 3 ks mobilních ledových ploch (23 mil. Kč.), Vybudování rodinného centra (20 mil. Kč), Rekonstrukce bytů v domech svěřených MČP-8 (20 mil. Kč.) atd. Celkové investiční dotace v tomto roce dosahovaly cca 55 % oproti neinvestičním 45 %. Celkové dotace od HMP dosahovaly cca 83 % z upravených příjmů o vlastní hospodářské fondy a DPPO. Dotace ze státních fondů a SR byly oproti tomu na úrovni cca 11 %.

4.2.4 Výpočet příjmů na financování běžných výdajů

Celkový vývoj daňových, nedaňových a dalších příjmů a dalších výpočtů zobrazuje tabulka 1.

Tabulka 1 - Vývoj příjmů v letech 2011 - 2017 a další výpočty z nich (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1 Daňové příjmy	106 558	87 856	84 648	84 054	90 201	91 160	93 425
2 Nedaňové příjmy	17 441	32 929	42 321	52 702	40 166	49 438	55 553
3 Přijaté transfery	984 341	828 163	794 026	1451158	960 151	1067184	1762868
4 Příjmy celkem	1108340	948948	920995	1587914	1090518	1207782	1911846
5 4131 (fondy h.č.)	296 248	202 855	417 434	841 223	353 360	445 670	660 035
6 Vrácená DPPO	164 199	229 145	28 960	164 468	100 328	155 424	11 093
7 Záporné příjmy	5 300	17700	46 660	49 921	0	0	0
8 Celkem očištěno o 5,6,7	653193	534648	521261	632144	636830	606688	1240718
9 Investiční příjmy	19 000	24 735	25 981	103 104	115 717	28 788	610 201
10 Příjem na běžné výdaje	634193	509913	495280	529040	521113	577900	630517

Zdroj: Vlastní zpracování na základě MČP-8

Tato tabulka byla vytvořena na základě dat ze závěrečných účtů jednotlivých let, rozpočtových opatření za jednotlivé roky a z důvodových zpráv k závěrečným účtům. Princip výpočtu spočívá v očištění celkových účetních příjmů o takové položky, které nepředstavují jednoznačný příjem do rozpočtu daného roku a jsou spíše finančními

přesuny, nebo výdaji. Byla zvolena stejná metodika, která byla použita v analýze hospodaření v letech 2007 – 2014 uveřejněné na webových stránkách MČP-8 včetně vyčlenění splátky z roku 2012, k této splátce však byl přiřazen i zaplacený úrok (1690 tis. Kč). Řádek č. 4 je součtem předchozích řádků a představuje vykazované hodnoty na závěrečných účtech, které jsou na základě metodiky vykazování v pořádku, nicméně o reálném stavu příjmů a jednotlivých finančních tocích mají velmi malou vypovídající hodnotu.

Řádek 5 představuje tu část přijatých transferů, která je přesouvána z vlastních fondů hospodářské činnosti. Tento fond je tvořen především z prodeje nemovitostí a je tak třeba zmínit, že dofinancování rozpočtu z této položky je možné, nicméně neudržitelné v souvislosti s ubývajícím financem na tomto fondu a také v souvislosti s ubývajícím bytovým fondem MČP-8.

Řádek 6 představuje vrácenou daň z příjmu právnických osob placenou MČP-8. Jedná se o daň odvedenou ze zdaňované hospodářské činnosti MČP-8, která je poté vracena a to v plné výši. Tato daň je odváděna z fondů hospodářské činnosti a vrací se do rozpočtu jako přijatý transfer. Ve výsledku je tedy tento tok výdajem fondu hospodářské činnosti a příjmem třídy 4 – přijaté transfery. Jedná se tedy o skrytý přesun opět z fondů hospodářské činnosti a to přes HMP a to vždy s ročním zpožděním.

Řádek 7 představuje záporné příjmy, které jsou svým charakterem výdaji, nicméně snižují celkový příjmový transfer. Jedná se především o odeslání prostředků na tzv. „chodníkový program“ TSK. Tato finanční operace se od roku 2015 přestala zaznamenávat na straně přijatých transferů a začala se vykazovat pod výdaji. V letech 2015-2017 nebyly nalezeny takové příjmy, které by svým charakterem měly být spíše výdaji. Řádek 8 představuje celkové příjmy očištěné o dofinancování z vlastních fondů hospodářské činnosti, o příjmy co jsou ve skutečnosti výdaji a o navracenou DPPO. Výpočet tedy pro řádek 8 byl řádek 4 – řádek 5 – řádek 6 + řádek 7.

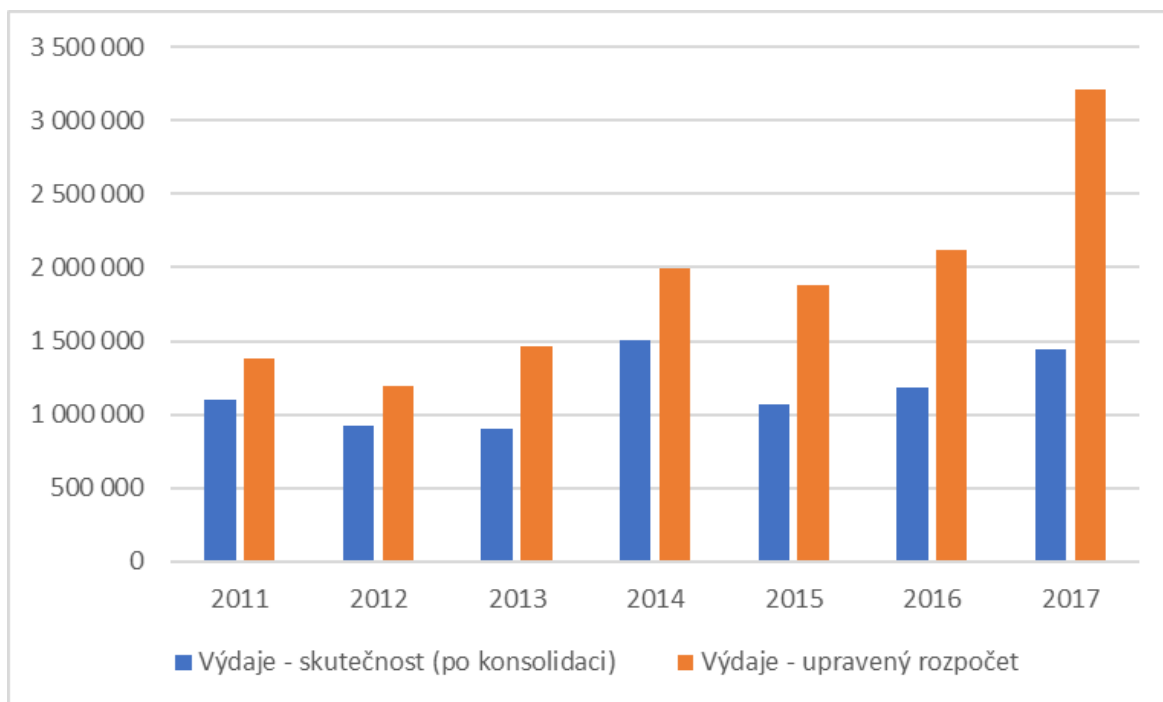
V řádku 9 jsou vyčísleny součty přijatých účelových investičních transferů, které jsou alokovány na jednotlivé investiční akce. Nelze je tedy přesouvat na financování běžných výdajů.

Od řádku 8 byly odečteny investiční příjmy a výsledek zapsán do řádku 10. Ten tedy představuje reálný příjem na financování běžných výdajů bez dofinancování z vlastních fondů hospodářské činnosti.

4.2.5 Výdaje

Vývoj celkových uskutečněných výdajů (po konsolidaci) a výdajů se kterými bylo počítáno v rámci rozpočtu po změnách v letech 2011 – 2017 zobrazuje graf 8.

Graf 8 - Vývoj celkových plánovaných výdajů po změnách a skutečných výdajů v letech 2011 – 2017 (v tis. Kč)

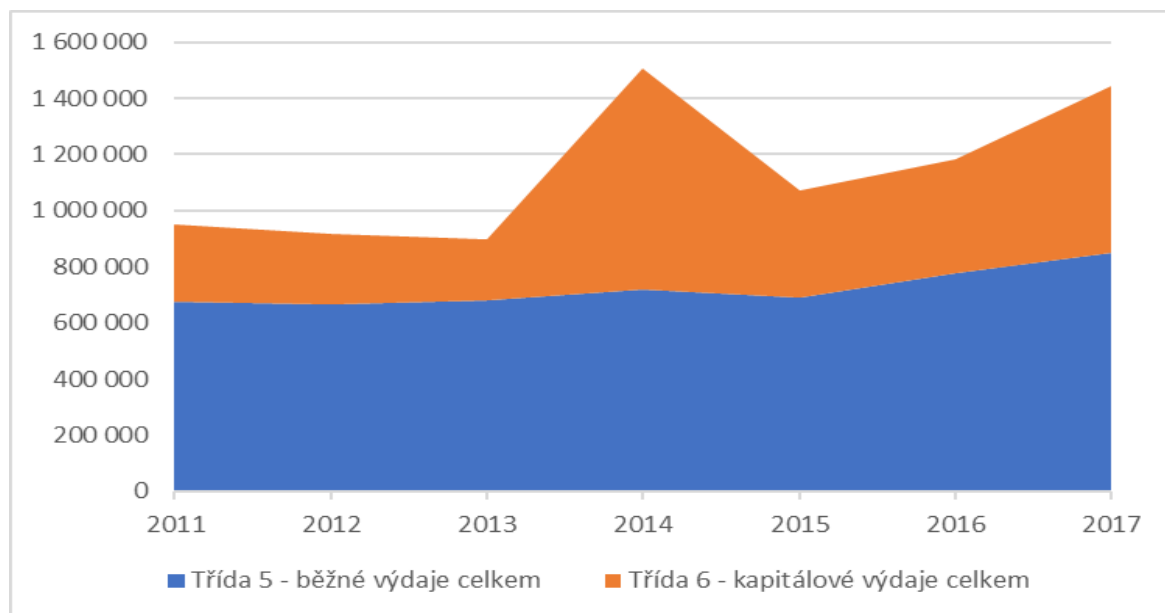
Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z grafu 8 je zřetelné, že upravené výdaje po rozpočtových opatřeních v každém roce převyšují skutečné výdaje. Rozdíl mezi těmito hodnotami až na dvě období v čase stoupá a zatímco v roce 2011 byl rozdíl mezi plánovanými a realizovanými výdaji 281 807 tis. Kč, v roce 2015 tento rozdíl dosahoval již 804 176,8 tis. Kč a v roce 2017 již tento rozdíl dosahoval 1 767 741 tis. Kč. Nejvíce se na výši rozdílu v roce 2017 podepsaly kapitoly hospodářství (neuskutečněné kapitálové výdaje v hodnotě 795 952 tis. Kč) a školství mládež a samospráva (neuskutečněné kapitálové výdaje ve výši 354 819 tis. Kč). Podrobnější analýza jednotlivých výdajů bude provedena v dalších kapitolách.

Graf 9 představuje celkový vývoj výdajů v letech 2011 – 2017 a rozděluje tyto příjmy na třídu běžných a třídu kapitálových výdajů. V tomto grafu byla v roce 2011 odečtena částka 148 448 tis. Kč. z běžných výdajů, jelikož v tomto roce byly poslední rok vypláceny dávky v sociálním zabezpečení přes městskou část, nicméně se tato částka podepsala ve stejné výši v přijatých transferech, tudíž, pokud by měl být porovnáván graf 7 (přijaté transfery) a graf 9, bylo by potřeba tu samou částku odečíst ve stejném roce od

transferů. Tento odečet je v grafu 9 proveden pro porovnatelnost vývoje běžných výdajů v čase s hodnotami z následujících let, ve kterých k tomuto výdaji nedocházelo.

Graf 9 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 2011 - 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z grafu 9 jednoznačně vyplývá rostoucí trend běžných výdajů. Za sledované období se běžné výdaje narostly z původních 674 937 tis. Kč (při vyčlenění výdaje na sociální dávky) na 847 404 tis. Kč, což odpovídá nárůstu o 25,6 %. Kapitálové výdaje jsou výrazně nestabilní. Největší meziroční změnu zaznamenaly kapitálové výdaje v roce 2014 a to nárůst o 262,7 % oproti roku 2013. Druhou největší změnou byl pokles v dalším roce (2015) o 51,9% oproti předchozímu roku (2014). Tento výkyv byl především z důvodu mimořádných kapitálových výdajů v kapitole 8 – Hospodářství. Průběh výše výdajů přehledně znázorňuje graf 9.

Tabulka 2 ukazuje hodnoty obou tříd v jednotlivých letech a popisuje jejich procentuální meziroční změny a to dle fyzických reálných toků. Tedy beze změn (odečítání jakýchkoliv položek) oproti účetně vykazovaným hodnotám. Pokud by byly vyčleněny sociální dávky, meziroční změna mezi roky 2011 a 2012 by byla pouze -1,62%. Je matoucí, že není odečítán výdaj na již zmíněnou mimořádnou splátku z roku 2012, nicméně o ten je ponížěn převod z vlastních fondů hospodářské činnosti. Ovlivňuje tedy jen příjmovou stránku rozpočtu - transfery.

Tabulka 2 - Vývoj běžných a kapitálových výdajů a jejich meziročních změn (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
běžné výdaje	823385	663971	680980	717372	691970	777789	847404
Meziroční změna %		-19,36	2,56	5,34	-3,54	12,40	8,95
kapitálové výdaje	278181	254809	218245	791576	380027	407435	597726
meziroční změna %		-8,40	-14,35	262,70	-51,99	7,21	46,70

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Důvody jednotlivých meziročních změn a další souvislosti hospodaření jsou vysvětleny na jednotlivých kapitolách výdajů v následujících textových kapitolách.

4.2.6 Běžné výdaje

Vývoj běžných výdajů dle jednotlivých kapitol v letech 2011 – 2017 je zobrazen na grafu 10 o dvě stránky níže. Z tohoto grafu je zřejmé, že dlouhodobě nejvyšší zátěží rozpočtu MČP-8 ze třídy běžných výdajů je kapitola vnitřní správy, až na rok 2017, kdy tuto kapitolu předčilo školství, mládež a samospráva.

Kapitola vnitřní správy je z největší části tvořena výdaji odboru kanceláře tajemníka úřadu městské části (ÚMČ), kam spadá činnost místní správy především položka 5011 – platy zaměstnanců a s touto položkou související výdaje na zákonné sociální a zdravotní pojištění, náhrady, školení, vzdělávání ostatní osobní výdaje a další související výdaje. Dále výdaje na odměny členů zastupitelstva a s nimi související povinné pojistné na sociální zabezpečení, povinné pojistné na zdravotní pojištění a ostatní neinvestiční transfery na osobní konta.

Přes odbor hospodářské správy ÚMČ jdou další vysoké výdaje související s činností místní správy a to například výdaje na vodu, páru, plyn, elektrickou energii, služby, služby pošty, nákup materiálu, opravy a udržování, služby telekomunikací a radiokomunikací atd. Vývoj výše platů popisuje tabulka 3. Dále jsou vypočítány podíly platů zaměstnanců na celkových běžných výdajích (opět bez sociálních dávek v roce 2011). Z tohoto ukazatele je patrné, že nedochází k výraznému navyšování tohoto podílu v rámci hlavní činnosti. Co se týká absolutní výše platů zaměstnanců, ta víceméně klesala od roku 2011 do roku 2016, vlivem celkového poklesu ve veřejné správě a poté se zase prudce zvedla k hodnotám z roku 2013. Dále je vypočtena suma výdajů na platy

zaměstnanců + odměny zastupitelů, z těchto hodnot je dále vypočítán podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích. Na konci jsou uvedeny stavy zaměstnanců na hlavní činnost v jednotlivých letech.

Tabulka 3 - Vývoj platů zaměstnanců MČP-8 a další ukazatele (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
celkové běžné výdaje	674937	663971	680980	717372	691970	777789	847404
platy zaměstnanců	139090	133208	133854	133407	122300	118454	135821
podíl platů zaměstnanců na běžných výdajích %	20,61	20,06	19,66	18,60	17,67	15,23	16,03
odměny zastupitelů	8127	8163	8128	9305	10472	10099	9990
Výdaje na platy + odměny	147217	141371	141982	142712	132772	128553	145811
podíl platů + odměn na běžných výdajích %	21,81	21,29	20,85	19,89	19,19	16,53	17,21
Počet zaměstnanců na hlavní činnost	350	338	339	336	348	300	320

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

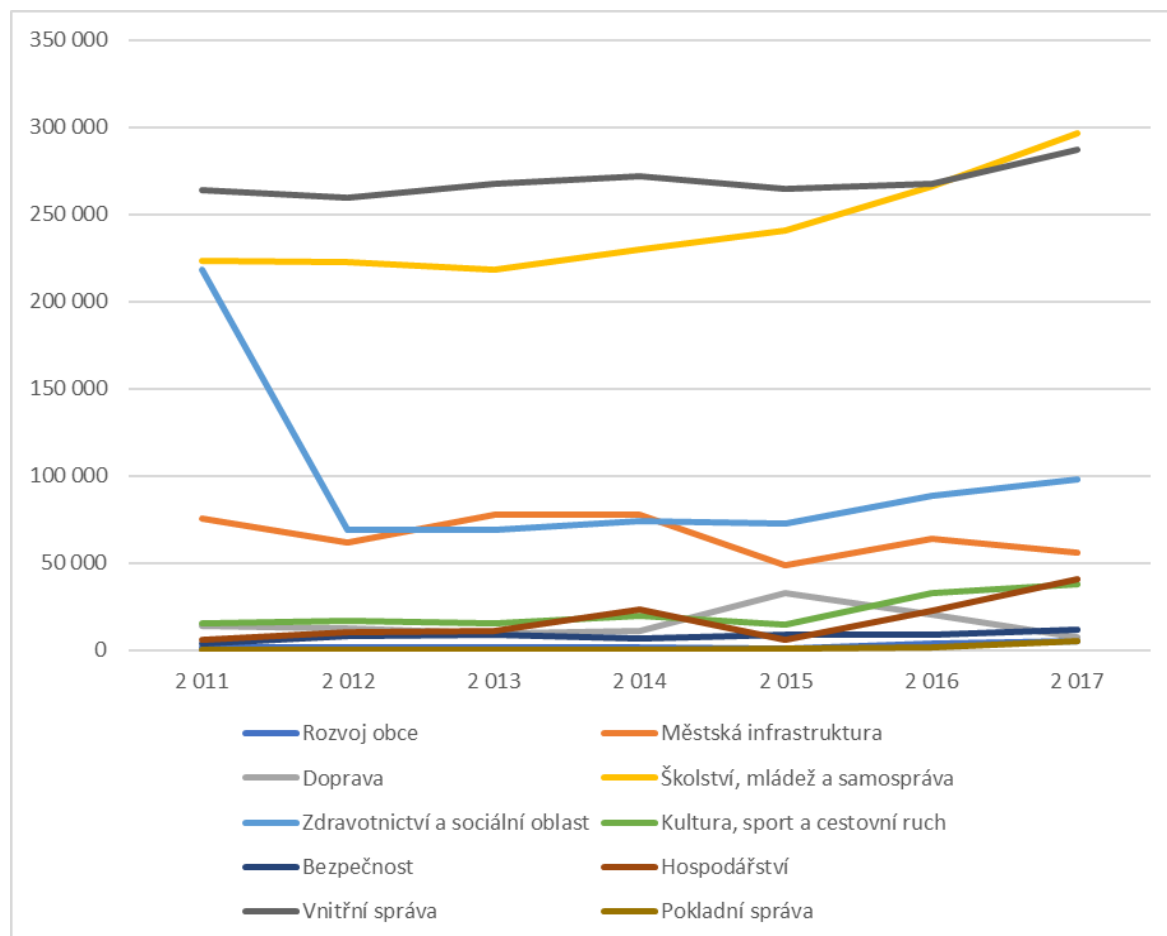
K této tabulce je třeba dodat, že není vyloučeno, že by docházelo k záměrnému přesouvání zaměstnanců z hlavní činnosti na hospodářskou právě z důvodu vykazování nižších hodnot na platy zaměstnanců v hlavní činnosti.

Celkové výdaje za kapitolu vnitřní správy se pohybují od roku 2011 do roku 2017 v rozmezí od 259 440 tis. Kč do 287 554 tis. Kč.

Druhou nejvyšší kapitolou běžných výdajů je **kapitola školství, mládeže a samosprávy**. Její běžné výdaje v letech 2011-2013 kolísaly a od roku 2014 do roku 2017 narostly oproti roku 2013 o 36 %. Naprostou většinu výdajů této třídy obstarávají 3 položky. První položkou jsou neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím – MŠ s právní subjektivitou. Vývoj těchto výdajů je mírně kolísající a pohybuje se od 39 538 tis. Kč v roce 2017 po 45 014 tis. Kč v roce 2014. Další položkou jsou neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím – ZŠ s právní subjektivitou. Tyto výdaje jsou zhruba dvojnásobné oproti výdajům na MŠ. Jejich průběh v čase je do roku 2013 oscilující okolo hodnoty 100 000 tis. Kč. od roku 2014 do 2016 se mírně zvyšuje na hodnoty okolo 105 000 tis. Kč. V roce 2017 skokově naroste na hodnotu 146 693 tis. Kč což představuje přibližně 50% nárůst oproti roku 2011. Tento nárůst nebyl způsobený

žádným velkým neinvestičním příspěvkem, ale přibližně 80-ti menšími (od 19 tis. Kč navýšení příspěvku za pojistnou událost), či většími (4,4 mil. Kč na pokrytí integrace žáků) příspěvky. Tyto změny částečně také pocházejí z rozhodnutí rozpustit bezmála 0,5 mld. Kč z nevyčerpaných kapitálových výdajů určených na dostavbu Nové Palmovky. Poslední velkou položkou této kapitoly je položka „ostatní zařízení související s výchovou a vzděláváním mládeže – výdaje Servisnímu středisku pro správu svěřeného majetku (SeS) MČ Praha 8“ jehož hlavním účelem dle zřizovací listiny je řádná a komplexní správa nemovitého majetku ve vlastnictví obce a využívaného zejména ke školským a kulturním účelům a to zejména: zajištění jeho údržby a oprav, zajištění provádění rekonstrukcí, účetní evidence, inventarizace. Dále je předmětem zpracovávání účetní a mzdové agendy. Výdaje na tuto příspěvkovou organizaci vzrostly z původních 66 740 tis. Kč v roce 2011 na 95 509 tis. Kč v roce 2017. Jedná se především o navyšování o pojistná plnění, studie, projektové dokumentace a jiné předinvestiční výdaje, dále výdaje na nové vybavení objektů atd.

Graf 10 - Běžné výdaje dle kapitol v letech 2011 - 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Třetí nejobjemnější výdajovou kapitolou je **zdravotní a sociální oblast**. Z grafu 10 je zřejmý výrazný pokles výdajů v roce 2012, dále má tato třída mírný stoupající trend. Od roku 2012, kdy byly výdaje 68 787 tis. Kč se výdaje vyšplhaly do roku 2017 na 98 153 tis. Kč. Již zmíněný meziroční pokles po prvním sledovaném období je způsobený sociální reformou, ve které došlo ke sjednocení nepojistných dávek sociální ochrany včetně podpory v nezaměstnanosti pod jednotné výplatní místo, tedy úřad práce. V rámci této reformy tento úřad přebral výplatu dávek hmotné nouze, příspěvku na péči a dávek osobám se zdravotním postižením od obcí, tedy i od MČP-8. Běžné výdaje této třídy jsou především neinvestičními transfery zřízeným příspěvkovým organizacím a jejich pracovištím. Konkrétně jde o transfery Gerontologickému centru včetně ošetrovatelského domu, Domu sociálních služeb a Obvodnímu ústavu sociálně -zdravotnických služeb.

Z ostatních položek jsou výdaje alokované na nákup materiálu, nájemné, studenou vodu, plyn, elektrickou energii, opravy a udržování a další běžné výdaje. Postupné navyšování v letech 2012-2017 je zachyceno především na položce 4351 – osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení, ve které neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím například mezi lety 2016 a 2017 vzrostly o cca 9 000 tis. Kč. Nutno dodat, že v roce 2016 byl otevřen nový dům sociálních služeb.

Čtvrtou kapitolou s nejvyššími výdaji je **městská infrastruktura**. V této třídě jsou především výdaje spojené s péčí o veřejná prostranství, zeleň, úklid chodníků atp. Největší položkou této třídy jsou výdaje na běžnou údržbu veřejné zeleně. Průměrně tato položka za celé sledované období představuje přibližně 75% výdajů této kapitoly. Vývoj výdajů na veřejnou zeleň, jejich podíl na celkových výdajích kapitoly zobrazuje tabulka 4.

Tabulka 4 - Vývoj výdajů na veřejnou zeleň k celkovým výdajům kapitoly (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Veřejná zeleň	55 769	47 835	59 384	64 226	38 481	38 446	42 313
Celkové výdaje kapitoly	75 402	62 173	78 158	78 012	48 525	64 066	55 897
Podíl veřejné zeleně na celkových výdajích %	74,0	76,9	76,0	82,3	79,3	60,0	75,7

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z tabulky 4 je patrné náhlé snížení výdajů na veřejnou zeleň mezi lety 2014 a 2015. Tato změna přišla s výměnou radních MČ v novém volebním období a s nimi i změnou priorit ohledně alokace výdajů. Další položkou je zimní údržba chodníků, která je velmi proměnlivá a neodhadnutelná, neboť se jedná o prostředky využívané v případě

kalamitního stavu a nepřízní počasí v zimních měsících, z tohoto důvodu jsou ve sledovaném období v rozmezí 0 a 7 343 tis. Kč dle klimatické situace v daném roce. Úklid exkrementů a provoz odpadkových košů na exkrementy představuje výdaj této třídy obvykle okolo 5 mil. Kč. Pokud by k této položce byly přiřazeny příjmy z poplatků za psa, které se dlouhodobě pohybují okolo 2,5 mil. Kč ročně, byly by výdaje související se psími exkrementy dvojnásobné oproti příjmům. Kontejnerová služba zatíží běžné výdaje ročně obvykle okolo 3 – 4 mil. Kč.

Kapitolu hospodářství obstarává majetkový odbor ÚMČ a sociální odbor. Ten však za celé sledované období vykazuje výdaje v dané kapitole na sociální pohřby a to v rozmezí 356 – 461 tis. Kč. Zatím co tato položka je za celé sledované období stabilní, výdaje majetkového odboru ÚMČ vzrostly z 5 687 tis. Kč na 40 651 tis. Kč. Tento odbor má výdaje na drobnější položky, které mají charakter proměnlivých menších oprav, úprav, odstraňování malých objektů atd. Stabilní položkou je pak pojištění za škodu – obec, dlouhodobě okolo 1500 tis. Kč. Z vyšších částek, které se odrážejí ve zvyšování výdajů této kapitoly je třeba zmínit výdaje související s Centrem Palmovka a.s. v roce 2011 tato společnost dostala neinvestiční půjčku v hodnotě 1 500 tis. Kč, v roce 2012 poté 6 500 tis. Kč, dále výdaje na technickou a organizační činnost Nové Palmovky 1 412 tis. Kč a konečně 9 071 tis. Kč v roce 2016 a 9 148 tis. Kč v roce 2017 na konzultační a poradenskou činnost s Centrem Palmovka.

Výjimečné částky v roce 2013 (6 958 tis. Kč.) a v roce 2014 (16 200 tis. Kč) souvisejí s opravami kotelny a zaplavených objektů po povodních. Nejvyšší nárůst však vykazuje položka „činnost odboru“, která z několikaset tisícových hodnot narostla v roce 2016 na 8 742 tis. Kč. a v roce 2017 na 26 566 tis. Kč. V roce 2016 je tento nárůst způsoben čtyřmi navýšeními, nejvyšší bylo o cca 5,5 mil. Kč na čištění otopných systému v domech svěřených MČP-8. V roce 2017 přišlo již zmíněné rozpočtové opatření, které rozpustilo bezmála 0,5 mld. Kč z neuskutečněných kapitálových výdajů na stavbu Nové Palmovky do běžných i kapitálových výdajů různým kapitolám. Běžné výdaje hospodářství (na činnost odboru) tímto opatřením získaly finance na výdaje ve výši 42 234 tis. Kč, dalšími rozpočtovými opatřeními se tyto výdaje zase snížily na plánovaných 28 489,4 tis. Kč aby se pak uskutečnily výdaje ve výši 26 566 tis. Kč.

Kultura, sport a cestovní ruch je kapitola, jejíž výdaje dlouhodobě oscilovaly okolo 15-ti mil. Kč. nicméně v roce 2016 se tyto výdaje přibližně zdvojnásobily a v roce 2017 už dosahovaly 38 165 tis. Kč. Mezi stálé položky, které se každoročně opakují patří

pořádání akcí v kulturním domě Krakov (obvykle mírně pod 2 mil. Kč), Divadlo Karla Hackera představuje každoroční výdaj obvykle okolo 2 mil. Kč. Výdaje spojené s vydáváním časopisu „Osmička“ postupně klesaly z přibližně 5 mil. Kč na mírně přes 2 mil. Kč. Mezi pravidelné několikaset tisícové položky patří sportovní soutěže škol, kulturní památky, položka výstavy, prezentace Prahy 8 v médiích, public relations MČP-8, propagace.

Ostatní kulturní činnost včetně výdajů na vedení kroniky se z 2 - 4 milionové částky vyšplhalo v roce 2017 na 11 777 tis. Kč. v tomto roce byly financované akce: Palm off fest, rozsvěcení vánočních stromů, otevření mobilních ledových ploch a další. Z větších neopakujících se výdajů může být uvedeno například: granty na volnočasové aktivity dětí a mládeže (cca 1,5 mil. Kč), dotace na kulturu a nesportovní aktivity dětí a mládeže (2,7 mil. Kč.). Dále se od roku 2015 začaly platit transfery příspěvkové organizaci „Osmička pro rodinu“ a to nejdříve 1,5 mil. Kč, poté 9,7 mil. Kč a nakonec v roce 2017 10,6 mil. Kč.

Výdaje **kapitoly dopravy** se pohybují ve sledovaném období v rozmezí 7 175 tis. Kč – 32 655 tis. Kč. Pravidelným největším výdajem je čištění komunikací a zimní údržba. Důvodová zpráva k rozpočtu roku 2011 tento výdaj popisuje jako nadstandardní čištění komunikací, doplňkový úklid stanovených uličních bloků a akci „čistá osmička“ (ruční metání v každodenním režimu). Kromě tohoto výdaje, který se kromě roku 2017 pohyboval okolo 10 mil. Kč, je třeba zmínit drobné opravy povrchů, analýzy řešení dopravy, opravy dláždění chodníků, obnovy dopravního značení a podobné položky dosahující několikaset tisíc až pár milionů Kč. Z jednorázových výdajů je třeba zmínit příspěvek TSK na bezpečnostní prvky ve výši 8 mil. Kč v roce 2016, 7 mil. Kč. jako transfer TSK na celoplošné opravy chodníků tzv. „chodníkový program“.

Jak je patrné z grafu 10, posledními nejmenšími běžnými výdaji jsou kapitoly Bezpečnost, Rozvoj obce a Pokladní správa.

Kapitola bezpečnost se ve sledovaném období pohybuje v rozmezí cca 4 mil. Kč. (v roce 2011) až 11,5 mil. Kč (v roce 2017). Z vyšších pravidelných položek lze jmenovat pravidelný servis a rozšiřování kamerových systémů který dosahuje výdaje až 5 mil. Kč. Dále konektivita, z níž je hrazena konektivita kamerových systémů na základě smlouvy se společností T-mobile a. s. Ostatní položky jsou velmi nízké až zanedbatelné.

Kapitola rozvoj obce dlouhodobě představuje výdaj mírně přes 1 mil. Kč. Až v roce 2016 se výdaje této kapitoly začaly zvyšovat, a to o znalecké posudky odboru

územního rozvoje a výstavby, dále o implementaci agendy 21 a zpracování urbanistické studie, celkem na 3 774 tis. Kč, v roce 2017 už na 5 373 tis. Kč.

Kapitola pokladní správy je dlouhodobě stasisíková, v roce 2016 se zvedla o 1 394 tis. Kč jako vratku nespotřebovaných účelových dotací z roku 2015, v roce 2016 už výdaje dosahovaly 5 455 tis. Kč.

4.2.7 Výpočet provozního schodku

Vývoj celkových běžných výdajů upravených o záporné příjmové položky, které byly odečteny z běžných příjmů v tabulce 1. zobrazuje tabulka 5.

Tabulka 5 - výpočet reálného hospodaření běžných příjmů a výdajů (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Třída 5 - běžné výdaje celkem	823 385	663 971	680 979	717 372	691 970	777 789	847 404
Záporné výdajové položky	5 300	17 700	46 660	49 921	0	0	0
Běžné výdaje se zápornými položkami	828 685	681 671	727 639	767 293	691 970	777 789	847 404
Příjmy na financování běžných příjmů.	634 193	511 113	495 280	529 040	521 113	577 900	630 517
Schodek	-194 492	-170 558	-232 360	-238 253	-170 857	-199 889	-216 887

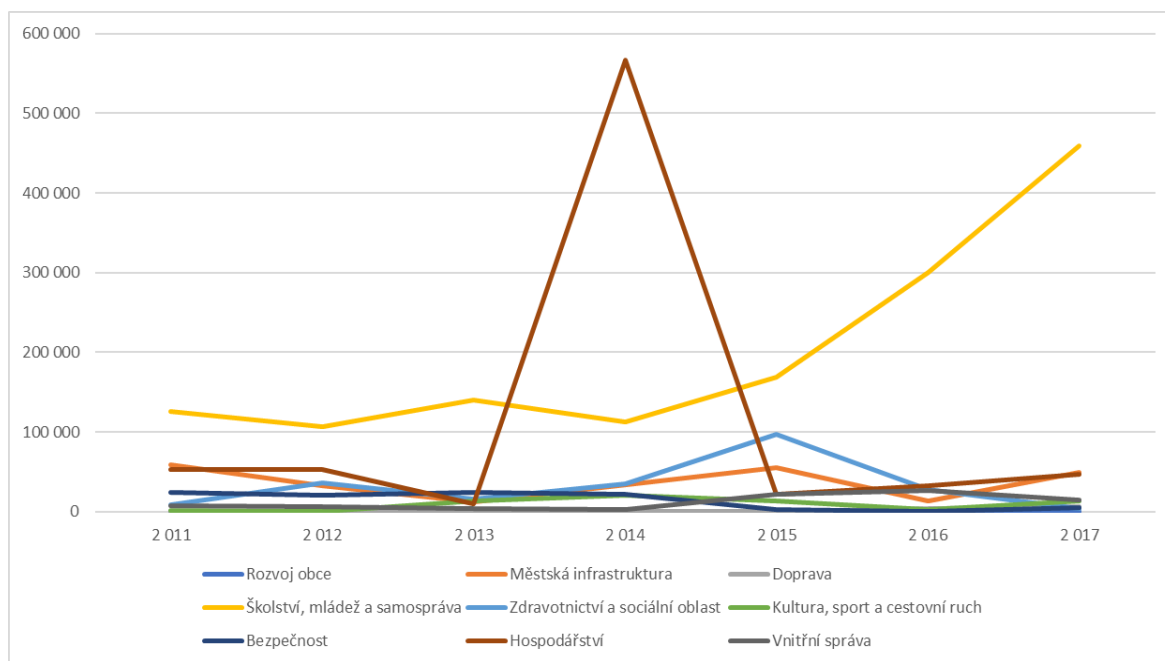
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

První řádek této tabulky představuje vykazované celkové běžné výdaje. Druhý řádek představuje běžné výdaje, které byly vykazovány jako záporné příjmy v kapitole transferů, od roku 2015 tyto příjmy již jsou vykazovány mezi běžnými výdaji. Další řádek sčítá předchozí dva. 4. Řádek je překopírován z tabulky 1 a představuje očištěné příjmy na financování běžných výdajů. Poslední řádek představuje výši dofinancování běžných výdajů z fondů vlastní hospodářské činnosti, tzn. především z rozprodávání bytového fondu MČP-8. Alternativně lze v roce 2011 odečíst z běžných výdajů výdaje sociálních dávek a zároveň stejnou částku odečíst v příjmech na financování běžných výdajů, jako neobvyklé položky pro porovnání s dalšími lety. Na výsledek, tedy výpočet schodku, to však nemá vliv. Z výše uvedeného lze konstatovat, že MČP-8 pravidelně dokrývá chybějících cca 200 mil. Kč z fondu hospodářské činnosti.

4.2.8 Kapitálové výdaje

Vývoj celkových kapitálových výdajů v souvislosti s celkovými běžnými výdaji zobrazuje graf 9 v kapitole „výdaje“, přesná čísla a meziroční změny popisuje tabulka 2 v té stejné kapitole. Vývoj Kapitálových výdajů v letech 2011 – 2017 dle jednotlivých kapitol zobrazuje graf 11.

Graf 11 - Vývoj Kapitálových výdajů v letech 2011 - 2017 dle kapitol (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z grafu 11 na zcela první pohled vyčnívá kapitola hospodářství v roce 2014, dále je zcela zřejmý progresivní trend v kapitole Školství, mládeže a samosprávy a to od roku 2014, do té doby osciluje přibližně okolo hodnoty 120 mil. Kč. Dále lze pozorovat nárůst kapitálových výdajů v roce 2015 v kapitolách Městské infrastruktury a Zdravotnictví a sociální oblasti, tento nárůst však není zdaleka tak markantní a v dalších letech se opět výdaje snižují. Jednotlivé kapitoly, a jejich změny budou popsány v následujícím textu. Kapitálové výdaje jsou zpravidla plánovány ve vyšším objemu, než jsou následně uskutečněny, což je způsobeno především dlouhým procesem realizace těchto záměrů, neboť procesy podléhají dlouhému řízení, ve kterém je obvykle nutná projektové dokumentace, je třeba ze zákona několika povolení, při samotném procesu realizace může dojít k prodloužení, technické a stavební postupy jsou dlouhé a realizovatelné v návaznosti na sebe, objevují se další vícepráce a celý proces je pak zakončen kolaudací. Z těchto důvodů

často přechází financování jednotlivých záměrů mezi jednotlivé roky a jsou tak často plánovány skrz několik rozpočtových období.

Kapitola Hospodářství se v kapitálových výdajích pohybuje v řádu desítek milionů ročně. Většinu těchto výdajů tvoří různé rekonstrukce, stavební úpravy a dostavby na objektech ve vlastnictví MČ. Ve sledovaném období z větších investic bylo realizováno např.: rekonstrukce koupaliště Ládví (první uskutečněné výdaje v roce 2012, dále v roce 2013, a hlavní výdajová zátěž v roce 2014 ve výši 55 319 tis. Kč.), rekonstrukce uvolněných bytů (10 505 tis. Kč), základní kapitál pro zřízené příspěvkové organizace Osmá správa majetku a služeb a.s. (12 mil. Kč.) a Správa tepelného hospodářství s.r.o. (7 mil. Kč.).

Zdaleka nejproblémovějším investičním záměrem této kapitoly je výstavba nové radnice MČ pod názvem Nová Palmovka, který již od počátku provázejí problémy a spory. Ve veřejné soutěži vysoutěžil zhotovení této stavby Metrostav development a.s. a následně smlouvu o výstavbě postoupil své dceřiné společnosti Metrostav Alfa s.r.o. Dle memoranda mezi zúčastněnými z roku 2017 roli investora na základě smlouvy s MČP-8 v roce 2011 převzala obchodní firma Centrum Palmovka, a.s. V komplikovaných vztazích vstupují do jednání ještě MČP-8 jehož postavení se taktéž v průběhu celého procesu mění a dále HMP. Během výstavby nebylo jasné vlastnictví rozestavěné budovy a pozemku, na kterém budova vzniká. Tato záležitost skončila u soudu, který potvrdil, že vlastníkem je HMP a svěřuje předmětné nemovitosti do správy MČP-8. Také vzniknul spor o nezaplacené faktury vystavené společností Metrostav Alfa s.r.o., vedení MČP-8 se v roce 2014 rozhodlo pozastavit výstavbu a tento spor taktéž skončil u soudu, který později (rok 2017) potvrdil povinnost tyto faktury uhradit a to i s úroky z prodlení. Dále bylo v roce 2017 podepsáno memorandum mezi všemi zúčastněnými, které zúčastněné zavazuje k mimosoudní dohodě. Výsledkem této dohody by mělo být, že stavbu převezme HMP. V roce 2018 poté Metrostav Alfa s.r.o. vypovídá smlouvu o výstavbě s odvoláním na nedodané znalecké posudky ze strany MČ. MČ tuto výpověď ze smlouvy neakceptuje, neposkytuje součinnost při pokusech o předání nedokončené stavby a trvá na dokončení. Je pravděpodobné, že tato záležitost opět skončí u soudu.

Výsledkem celého tohoto procesu je nedokončená stavba, na které vznikají další náklady (zakonzervování, ostraha atd.). Dle odpovědi na zastupitelský dotaz z klubu Osmička Žije bylo zveřejněno, že dosavadní náklady spojené s tímto projektem dosáhly k počátku roku 2019 výše 799 532 318 Kč. Z toho 300 mil. Kč. získala MČP-8 jako dotaci

od HMP výměnou za umístění sídla Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy do tohoto objektu. Další dotaci ve stejné výši má poskytnout HMP pokud bude do 6/2019 stavba zkolaudovaná. Je však zřejmé, že tento termín za současné situace (počátek roku 2019) nelze dodržet a není zřejmé, jak se v takovém případě HMP zachová a jak to dále zkomplikuje celou situaci ohledně této stavby.

Z výše uvedeného problému se do kapitoly Hospodaření závěrečných účtů MČ ve sledovaném období promítají milionové až desetimilionové výdaje skrz celé období a enormní výdaj v roce 2014 ve výši 483 280 tis. Kč. Dále se promítá, že v každém roce MČP-8 plánovala další 500-600 mil. výdaj na dostavbu Nové Palmovky. S odvoláním na memorandum podepsané v roce 2017 poté v tom samém roce radní MČ přesouvají finance určené na dostavbu Nové Palmovky na jiné běžné i kapitálové výdaje a to ve výši cca 0,5 mld. Kč. Toto rozpočtové opatření již bylo několikrát zmíněno výše v textu. Je třeba ještě zmínit, že takto velký zásah do hospodaření MČP-8 byl odsouhlasen v rámci rady MČ a 17-ti stánkový materiál informující zastupitele o tomto kroku byl poskytnut dle vyjádření několika zastupitelů jen pár hodin před zasedáním zastupitelstva.

V kapitole **Školství**, mládeže a samosprávy jsou kapitálové výdaje přímo do zřízených MŠ a ZŠ a několika málo dalších subjektů nebo záměrů a dále výdaje do těchto subjektů, ale přes Servisní středisko pro správu svěřeného majetku MČ Praha 8. Obvykle kapitálové výdaje směřující rovnou zřízeným předškolním a školním zařízením představují investice nestavebního charakteru, jde spíše o pořízení investičního majetku, jako například průmyslové myčky do gastroprovozů, konvektomatů a jiných kuchyňských zařízení, dále často zahrnují různá vybavení tříd nebo pořízení a instalace školních hřišť a jejich jednotlivých prvků, stejně tak výdaje odboru životního prostředí, nebo odboru správy majetku nejsou pod SeS. Přes Servisní středisko jsou pak financovány rozsáhlé rekonstrukce, zateplení, úpravy většího rozsahu, půdní vestavby atd. Za celé sledované období byly kapitálové výdaje této položky v upraveném rozpočtu přibližně dvojnásobné oproti uskutečněným výdajům. Až v roce 2015 se tento rozdíl snížil a v roce 2016 se již povedlo uskutečnit přibližně 96% plánovaných výdajů upraveného rozpočtu.

V tomto roce je třeba zmínit uskutečněné výdaje na rekonstrukce gastroprovozu ZŠ Mazurské, Libčické a Dolákové, které dohromady tvořily více, než o kolik narostly výdaje oproti předchozímu roku. Rok 2017 je opět poznamenán rozpočtovým opatřením rozpouštějícím rezervu na dostavbu Nové Palmovky. Z objemných položek tohoto roku lze jmenovat např.: nákup 3 ks mobilních ledových ploch v hodnotě 26 237 tis. Kč,

předfinancování akce „modernizace zařízení a vybavení tříd ZŠ ve výši 22 576 tis. Kč (bude vráceno 2018), Venkovní učebny 13-ti ZŠ na výstavby venkovních učeben/altánů pro výuku přírodních věd (21 707 tis. Kč.), snížení energetické náročnosti ZŠ B. Hrabala, MŠ Chabařovická a MŠ Šimůnkova (dohromady přes 44 mil. Kč).

Průběh kapitálových výdajů **Zdravotní a sociální oblasti** je taktéž zaznamenán na grafu 11. Z grafu je zřejmý vrchol v roce 2015 a výdaje kolísající od přibližně 10-ti po 30 mil. Kč. v ostatních letech. Kapitálové výdaje této kapitoly obstarávají především 3 budovy a veškeré projekty okolo nich. Týká se to především Domu sociálních služeb II, jehož hlavní výstavba probíhala v roce 2015 a částkou 79,5 mil. Kč představoval skoro 82 % celkových nákladů v daném roce. Celkem ve sledovaném období tento projekt pohltit 134 260 tis. Kč (přes 60 % celkových výdajů kapitoly za celé sledované období). Další významné výdaje jsou spjaty s poliklinikou Mazurská, ve které došlo k zateplení, rekonstrukci vytápění, kanalizace a vodovodu a dalším akcím. Celkový výdaj za sledované období byl ve výši 58 112 tis. Kč a představoval v celém období přes 26% celkových výdajů. Poslední budovou, podílející se na vyšších výdajích je Gerontologické centrum, jehož celkový výdaj za sledované období je pouhých 11 670 tis. Kč, nicméně v roce 2017 tvoří skoro 97% výdajů. Přehledně podíly výdajů na projekty těchto staveb zobrazuje tabulka 6. Hodnoty jsou v tisících Kč. a v procentech.

Tabulka 6 - Výdaje Zdravotní a sociální oblasti (v tis. Kč)

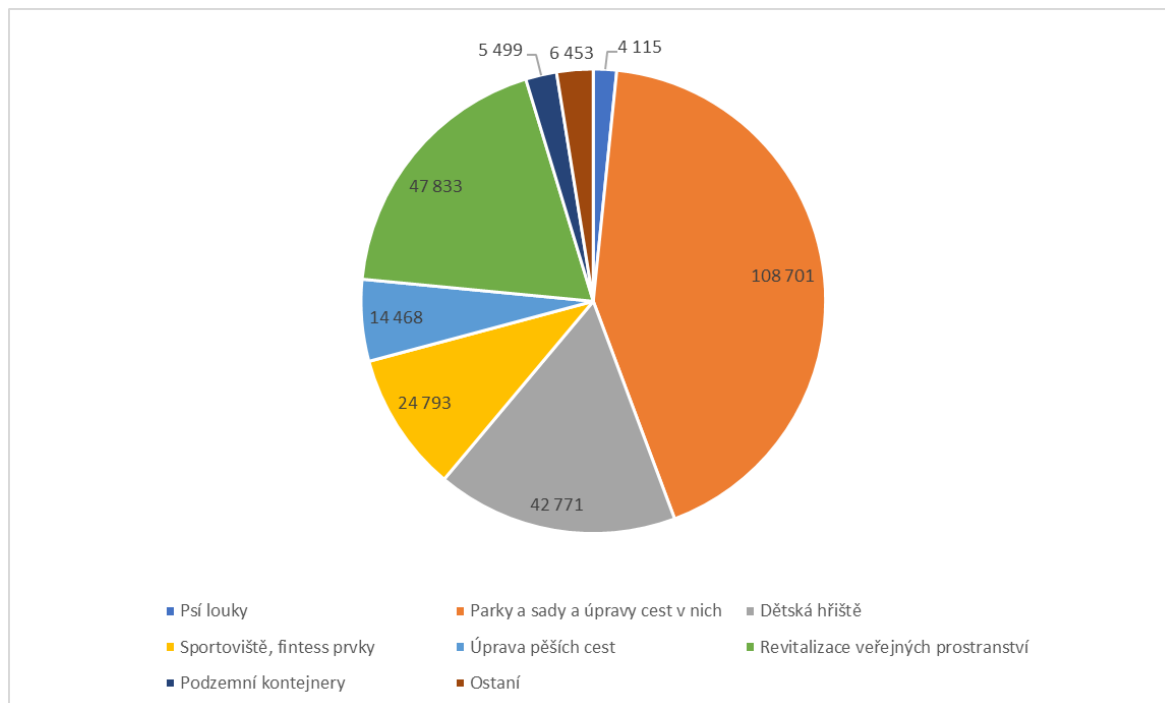
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Σ řádku
Výdaje celkem	8359	36254	15288	34438	97305	28209	3377	223230
DSS II	246	805	1226	26094	79500	26389	0	134260
v % k celku	2,94	2,22	8,02	75,77	81,70	93,55	0,00	60,14
Poliklinika Mazurská	6407	35449	11151	3535	1570	0	0	58112
v % k celku	76,65	97,78	72,94	10,26	1,61	0,00	0,00	26,03
Gerontologické centrum	0	0	1539	493	5993	372	3273	11670
v % k celku	0,00	0,00	10,07	1,43	6,16	1,32	96,92	5,23

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Kapitola Městská infrastruktura se ve sledovaném období pohybuje v rozmezí 12 678 tis. Kč až po 58 770 tis. Kč. V této kapitole jsou evidovány výdaje spojené s investicemi do parků, sportovišť, zeleně, revitalizací volných prostranství a dalších veřejných míst.

Výdaje byly rozděleny do osmi skupin a byl udělán součet za sledované období 2011 - 2017. Výši celkových výdajů jednotlivých skupin zobrazuje graf 12.

Graf 12 – Kapitálové výdaje městské infrastruktury v letech 2011 – 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Výdaje **kapitoly Vnitřní správy** se ve sledovaném období pohybovaly od 1 936 tis. Kč (v roce 2014) až po 27 022 tis. Kč (v roce 2016). V této kapitole je kolísavost výdajů způsobena různými nákupy a investicemi v oblasti informatiky a dále z odboru kanceláře starosty, ve kterém jsou často investičními výdaji projektové dokumentace k různým revitalizacím veřejných prostor a podobným záměrům. V roce 2015 došlo k výraznému navýšení výdajů oproti předchozím rokům a to především o investice do informačních technologií, software a služeb této oblasti. V roce 2016 jsou pak nejvyšší výdaje na obnovu síťové infrastruktury (přes 10 mil. Kč).

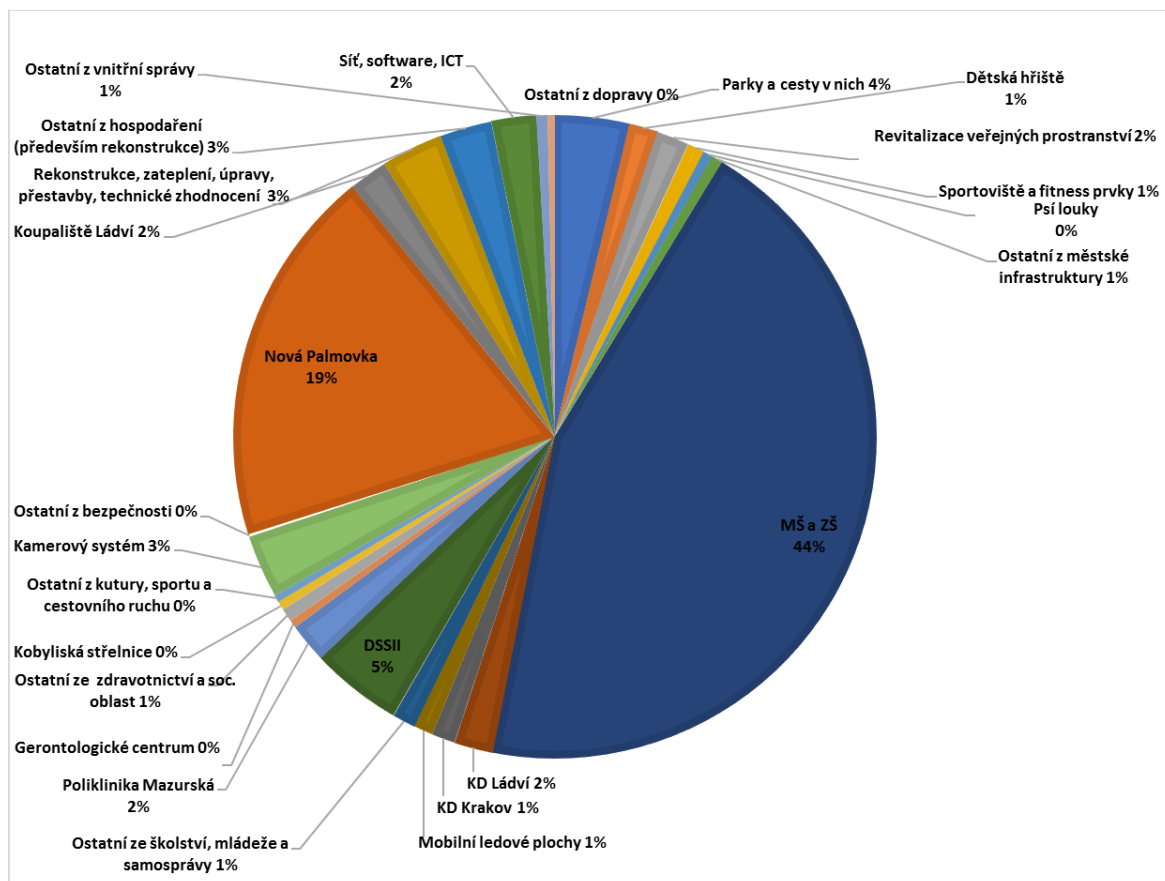
Kapitola Kultury sportu a cestovního ruchu je taktéž menší v objemu výdajů. Nejvyšší výdaje byly uskutečněny v roce 2014 ve výši 20 174 tis. Kč. z toho však 17 mil. Kč přes odbor evropských fondů a dotační politiky a to na snížení energetické náročnosti Kulturního domu Ládvi. V letech 2013 a 2015 taktéž největší výdaje jsou financovány přes odbor evropských fondů a dotační politiky. V roce 2013 na kulturní dům Krakov a v roce 2015 na kulturní památku Kobyliskou střelnici. Až na takovéto větší investiční položky vztážené k rekonstrukcím kulturních objektů jsou kapitálové výdaje této kapitoly velmi nízké.

Kapitola Bezpečnost a její kapitálové výdaje byly v celém sledovaném období zaměřeny pouze na pořízení městského kamerového systému a jeho rozšiřování a obnovu. Jediné výdaje mimo kamerové systémy byly v roce 2014 a to přibližně 2 mil. Kč. na systém krizového řízení a dále v roce 2017 na obnova zabezpečujících a signalizačních systémů ve výši přibližně 3 mil. Kč. Celkem tedy za oblast kamerových systémů byly kapitálové výdaje v celém sledovaném období přes 92 mil. Kč.

V kapitole Dopravy byly zaznamenány výdaje v roce 2011 ve výši 200 tis. Kč jako dar nemocnici Bulovka na vybudování dvou autobusových zastávek. Další výdaje této kapitoly byly zaznamenány až v roce 2016 a to ve výši 4 353 tis. Kč na předprojektové a projektové přípravy rozšíření parkovacích ploch na území MČP-8 a dále na bezpečnostní a telematické prvky v dopravě. V roce 2017 celkové výdaje dosáhly 5 935 tis.Kč a to za projekty, realizace, bezpečnostní a telematické prvky projektu doprava v klidu a projekty BESIP.

Kompletní přehled kapitálových výdajů poskytuje graf 13, který seskupuje výdaje do větších celků dle alokace. Celkový objem kapitálových výdajů za celé sledované období byl 2 928 mld. Kč. Ze zmíněného grafu je zřejmé, že v období 2011 – 2017 nejvíce rozpočet zatížily kapitálové výdaje směřované do MŠ a ZŠ, celkový objem těchto výdajů dosahoval 1 299 989 tis. Kč. (44% celkových investičních výdajů). Druhým největším investičním záměrem je stavba Nové Palmovky, jejíž sumární výdaje se ze sledovaného období v roce 2017 vyšplhaly na 577 225 tis. Kč. Dalšími vysokými investicemi byly výdaje spojené s novým kamerovým systémem, stavbou Domu sociálních služeb II, úpravou parků, sadů a cest v nich a dále rekonstrukce, zateplení, úpravy, přestavby a technická zhodnocení na objektech ve vlastnictví MČ, mimo objekty v grafu uvedené.

Graf 13 - Součet kapitálových výdajů v letech 2011 – 2017 (v %)

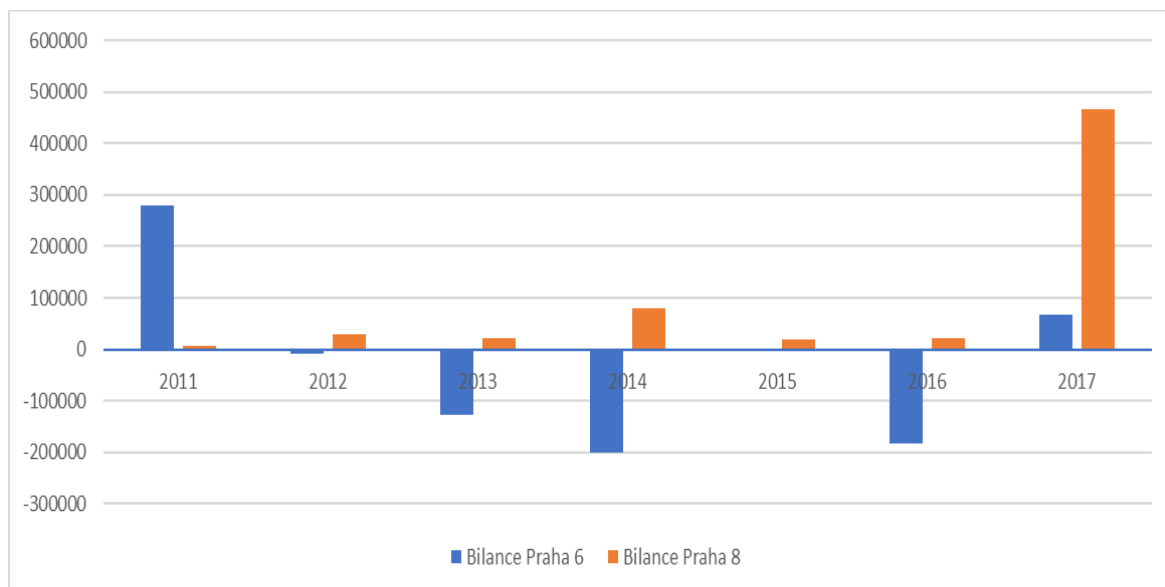
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

4.3 Porovnání hospodaření MČP-8 a MČP-6

Městská část Praha 6 je blízkou městskou částí Prahy 8 a to nejen vzdáleností ale i základními geografickými údaji. MČP-6 leží na katastrálním území Dejvic, Liboce, Ruzyně, Střešovic Veleslavína a Vokovic, dále zahrnuje části Bubence, Hradčan, Břevnova a Sedlece. (mvr.cz, 2018) Rozloha MČP-6 je 4 156ha. Má přibližně stejně obyvatel, jako MČP-8 (v roce 2017 MČP-8 měla 105 145 obyvatel, MČP-6 měla 104 345 obyvatel). V této kapitole bude provedeno stručné porovnání hospodaření těchto dvou městských částí.

Graf 14 zobrazuje bilanci rozpočtu obou MČ v jednotlivých letech. Zatímco rozpočet MČP-8 v každém období zůstával účetně v přebytku a to od 6 774 tis. Kč v roce 2011 až po 466 716 tis. Kč. v roce 2017. MČP-6 naopak 5 ze 7-mi sledovaných období zůstala účetně ve schodku s největším schodkem v roce 2014 (200 513 tis. Kč) a nejvyšším přebytkem v roce 2011 (278 634 tis. Kč).

Graf 14 – Vývoj bilance rozpočtu MČP-8 a MČP-6 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

Zatímco MČP-8 v každém roce schvaluje transfer z fondu hospodářské činnosti v takové výši, aby byl rozpočet po neuskutečnění některých výdajů přebytkový, MČP-6 aktivně řídí likviditu a využívá mnoha bankovních produktů pro maximalizaci zisku z volných zdrojů, z toho důvodu MČP-6 nevádí účetní schodek, který v každém roce dokryje z vlastních zdrojů ať už z fondu rezerv a rozvoje, nebo z vlastní hospodářské činnosti. Tímto způsobem financování MČP-6, od uzavření smluv s ČSOB a Českou spořitelnou v letech 2003 a 2007, dosáhla výnosu přes 80 mil. Kč. Nutno dodat, dle důvodové zprávy, MČP-8 v roce 2017 uzavřela smlouvy s J&T bankou o správě aktiv a dále má investiční účet u České spořitelny. Celkem má v obou společnostech finanční objem 760 mil. Kč a čistý zisk k 31.12.2017 byl 11 402 tis. Kč.

Tabulka 7 zobrazuje vývoj příjmů těchto dvou městských částí a očišťuje tyto příjmy o dále zmíněné položky. První dva řádky se týkají MČP-8 a popisují postupně celkové roční příjmy očištěné o transfery z fondu hospodářské činnosti, o daň z příjmu právnických osob navracenou zpětně a dále očištěné o záporné příjmové položky. Hodnoty pro MČP-8 jsou překopírovány z tabulky 1. Následují hodnoty výše zmíněných položek pro MČP-6 a výpočet očištěných příjmů. Dále jsou v tabulce uvedeny počty obyvatel MČ a výpočet očištěných příjmů na jednoho obyvatele vždy k údajům z daného roku. Všechny údaje, mimo počty obyvatel jsou v tis. Kč. Z tabulky je zřejmé, že příjmy obou městských částí jsou v podobné výši skrz celé sledované období a sledují podobné meziroční změny. Dále je vidět meziroční propad u obou MČ po roce 2011, kdy městské části přestaly být prostředníkem pro vyplácení sociálních dávek. Přepočet na obyvatele však ukazuje

přibližnou srovnatelnost obou MČ. Příjem na jednoho obyvatele bez dofinancování z fondů hospodářské činnosti a bez dalších položek, o které jsou očištěny v MČP-6 se ve sledovaném období pohyboval od 5 153 Kč. v roce 2013 až po 8 765 Kč v roce 2017. Příjmy MČP-8 na jednoho obyvatele se pohybovaly od 5 097 Kč na obyvatele v roce 2013 až po 11 800 Kč v roce 2017. Celkovou srovnatelnost příjmů na jednoho obyvatele lze deklarovat taktéž na výpočtu průměru příjmů na jednoho obyvatele pro obě MČ za celé sledované období (průměr 10. a zvlášť průměr 11. řádku). MČP-6 má průměrný příjem na osobu za celé sledované období 6 453 Kč a MČP-8 má průměr 6 645Kč. Průměrný příjem na jednoho obyvatele MČP-8 je tak vyšší oproti příjmu MČP-6 o cca 200 Kč.

Tabulka 7 - Vývoj příjmů MČP-7 a MČP-8 (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
P-8 Očištěné příjmy	653193	534648	521261	632144	636830	606688	1240718
P-8 Počet obyvatel	103757	103073	102261	103031	103049	104224	105145
P-6 Úhrn příjmů	1205171	671857	706680	767973	837638	779789	1081480
P-6 Transfer z fondů h.č.	447887	125718	224605	201300	200000	131236	100349
P-6 DPPO vrácená	25547	21610	42235	87135	72744	26443	66447
P-6 Záporné příjmy	54779	58127	66500	79500	0	0	0
P-6 Očištěné příjmy	786516	582656	506340	559038	564894	622110	914684
P-6 Počet obyvatel	97951	98444	98261	99520	100152	102858	104356
P-8 Očištěné příjmy na obyvatele	6,295	5,187	5,097	6,135	6,180	5,821	11,800
P-6 Očištěné příjmy na obyvatele	8,030	5,919	5,153	5,617	5,640	6,048	8,765

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8, MČP-6 a statistického úřadu

V následující tabulce bude vypočítána celková potřeba dofinancování rozpočtů, neboli jaký finanční obnos je potřeba pro pokrytí celkových výdajů po započítání příjmů očištěných o transfery z fondu hospodářské činnosti, o daň z příjmu právnických osob placenou obcemi (přesun z fondu hospodářské činnosti rok zpětně) a o záporné položky které jsou ve skutečnosti výdaji a to vše tak, aby rozpočet byl vyrovnaný. V tabulce 8 je tato potřeba vypočítána jako rozdíl mezi navýšenými celkovými výdaji o záporné příjmy a očištěnými příjmy zvlášť pro každou MČ. Tento výsledek lze získat také, pokud je

k transferu z vlastních fondů hospodářské činnosti přičtena navracená DPPO a dále je odečten přebytek rozpočtu respektive přičten schodek.

Tabulka 8 - Výpočet finanční potřeby (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
MČP-6 Celkové výdaje účetní	926537	681372	834297	968486	841569	961205	1013586
MČP-6 Záporné příjmy (výdaje)	54779	58127	66500	79500	0	0	0
MČP-6 Očištěné příjmy	786516	582656	506340	559037	564894	622110	914684
MČP-6 Dofinancování z vlastních zdrojů	194800	156843	394457	488948	276675	339095	98902
MČP-8 Celkové výdaje účetní	1101566	918780	899224,6	1508948	1071997	1185224	1445130
MČP-8 Záporné příjmy (výdaje)	5 300	17700	46 660	49 921	0	0	0
MČP-8 Očištěné příjmy	653193	534648	521261	632144	636830	606688	1240718
MČP-8 Dofinancování z vlastních zdrojů	453673	401832	424624	926725	435167	578 536	204412

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

Z tabulky je zřejmé, že MČP-6 musí dofinancovat rozpočet výrazně méně, než MČP-8. Zatímco v MČP-6 je tato potřeba od 98 902 tis. Kč po 488 948 tis. Kč, MČP-8 musí dofinancovat od 204 412 tis. Kč až po 926 725 tis. Kč. Průměrně v celém období MČP-6 každý rok dofinancovala 278 531 tis. Kč. MČP-8 průměrně dofinancovala 489 281 tis. Kč. Je však třeba zmínit, že do této kalkulace se promítají nákladné investiční akce obou MČ, které by jednoduše nebyli uskutečněny, pokud by na ně nebyly prostředky. Strukturu příjmové stránky rozpočtu obou MČ zobrazuje následující tabulka 9.

Tabulka 9 - Příjmy MČP-6 a MČP-8 dle kapitol (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
P-6 Daňové příjmy	102792	96920	95774	103181	106875	108520	106771
P-6 Nedaňové příjmy	38644	65568	38492	35274,65	24593	30448	143843
P-6 Kapitálové příjmy	4000	2400	3210	15390	2200	1480	0
P-6 Přijaté transfery	1059735	506969	569204	614126	703970	639341	830866

P-8 Daňové příjmy	106558	87856	84648	84054	90201	91160	93425
P-8 Nedaňové příjmy	17441	32929	42321	52702	40166	49438	55553
P-8 Přijaté transfery	984341	828163	794026	1451157	960151	1067184	1762868

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

Jak je z tabulky zřejmé, u obou MČ jsou největšími příjmy přijaté transfery, na kterých se dle položek třídy přijaté transfery podílejí z velké části fondy hospodářské činnosti, které odrážejí rozdílné výše této třídy. Dále se liší z důvodu odlišných investičních akcí, které MČ realizují a na které mají například dotace od HMP. Roční průměrný příjem ze třídy přijatých transferů byl pro MČP-6, 703 459 tis. Kč (na jednoho obyvatele 7 182 Kč). Pro MČP-8 byl tento průměrný příjem ve sledovaném období 1 121 127 tis. Kč (na jednoho obyvatele 10 805 tis. Kč). Druhými největšími příjmy pak byly daňové příjmy, které ve sledovaném období pro MČP-6 dosahovaly 102 976 tis. Kč (1 051 Kč na obyvatele), pro MČP-8 dosahovaly průměrně 91 129 tis. Kč (878 Kč na obyvatele). U nedaňových příjmů je výrazná odchylka od průměru u MČP-6 v roce 2017, kdy vlivem změny účetní metody se musel na položce příjmů z vlastní činnosti účtovat příjem 110 434 tis. Kč z finančních operací v rámci správy aktiv. Průměrně nedaňové příjmy představují 549 Kč na obyvatele u MČP-6, u MČP-8 pak 400 Kč na obyvatele. Kapitálové příjmy eviduje pouze MČP-6 a to velmi nízké, jedná se o nahodilé peněžité dary na pořízení dlouhodobého majetku.

Tabulka 10 srovnává vývoj celkových, kapitálových i běžných výdajů pro obě MČ ve sledovaném období. Údaje jsou uvedeny v tisících Kč a byly vypočítány prostým vydělením celkových částek počtem obyvatel v jednotlivých letech.

Celkové výdaje na obyvatele jsou vyšší u MČP-8 a to v každém sledovaném období, pohybují se u této MČ od 8 793 Kč v roce 2013 až po 14 646 Kč v roce 2014, zatímco MČP-6 má tyto výdaje na úrovni od 6 921 Kč v roce 2012 až po 9 732 Kč v roce 2014. Samozřejmě kapitálové výdaje jsou rozdílné a jsou to hlavně tyto, které tvoří rozdíl v celkových výdajích na obyvatele. Běžné výdaje obou MČ po přepočtu na obyvatele jsou velmi podobné a liší se v jednotlivých letech obvykle přibližně o 200 Kč na obyvatele. Při zprůměrování běžných výdajů na obyvatele pro každou MČ je rozdíl průměrných výdajů 106 Kč. Pro MČP-6 je to 7 283 Kč a pro MČP-8 7 177 Kč. Lze tak shrnout, že průměrné běžné výdaje na jednoho obyvatele jsou o 106 Kč vyšší u MČP-6. Kapitálové výdaje jsou však výrazně odlišné a reflektují jiné investiční potřeby a možnosti obou MČ. Samozřejmě

se do této kalkulace promítá například vysoký výdaj na Novou Palmovku u MČP-8 v roce 2014. Průměrný kapitálový výdaj na obyvatele u MČP-6 je 1 584 Kč za sledované období, MČP-8 oproti tomu vykazuje průměrný kapitálový výdaj na obyvatele ve výši 4 036 Kč.

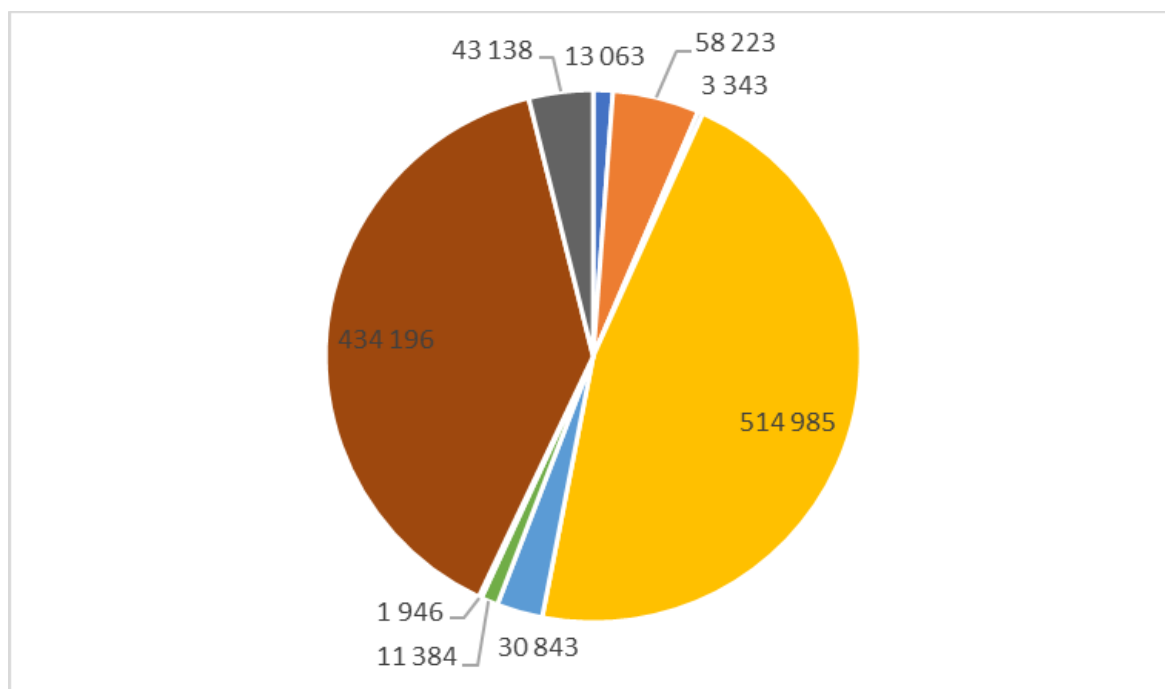
Tabulka 10 - Vývoj výdajů na obyvatele (v tis. Kč)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
P-6 Běžné výdaje na obyvatele	8,043	6,259	6,785	6,876	6,918	7,893	8,205
P-6 Kapitálové výdaje na obyvatele	1,416	0,662	1,705	2,856	1,485	1,452	1,508
P-6 Celkové výdaje na obyvatele	9,459	6,921	8,491	9,732	8,403	9,345	9,713
P-8 Běžné výdaje na obyvatele	7,936	6,442	6,659	6,963	6,715	7,463	8,059
P-8 Kapitálové výdaje na obyvatele	2,681	2,472	2,134	7,683	3,688	3,909	5,685
P-8 Celkové výdaje na obyvatele	10,617	8,914	8,793	14,646	10,403	11,372	13,744

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

V grafu 15 je proveden součet kapitálových výdajů MČP-6 za celé sledované období dle jednotlivých kapitol.

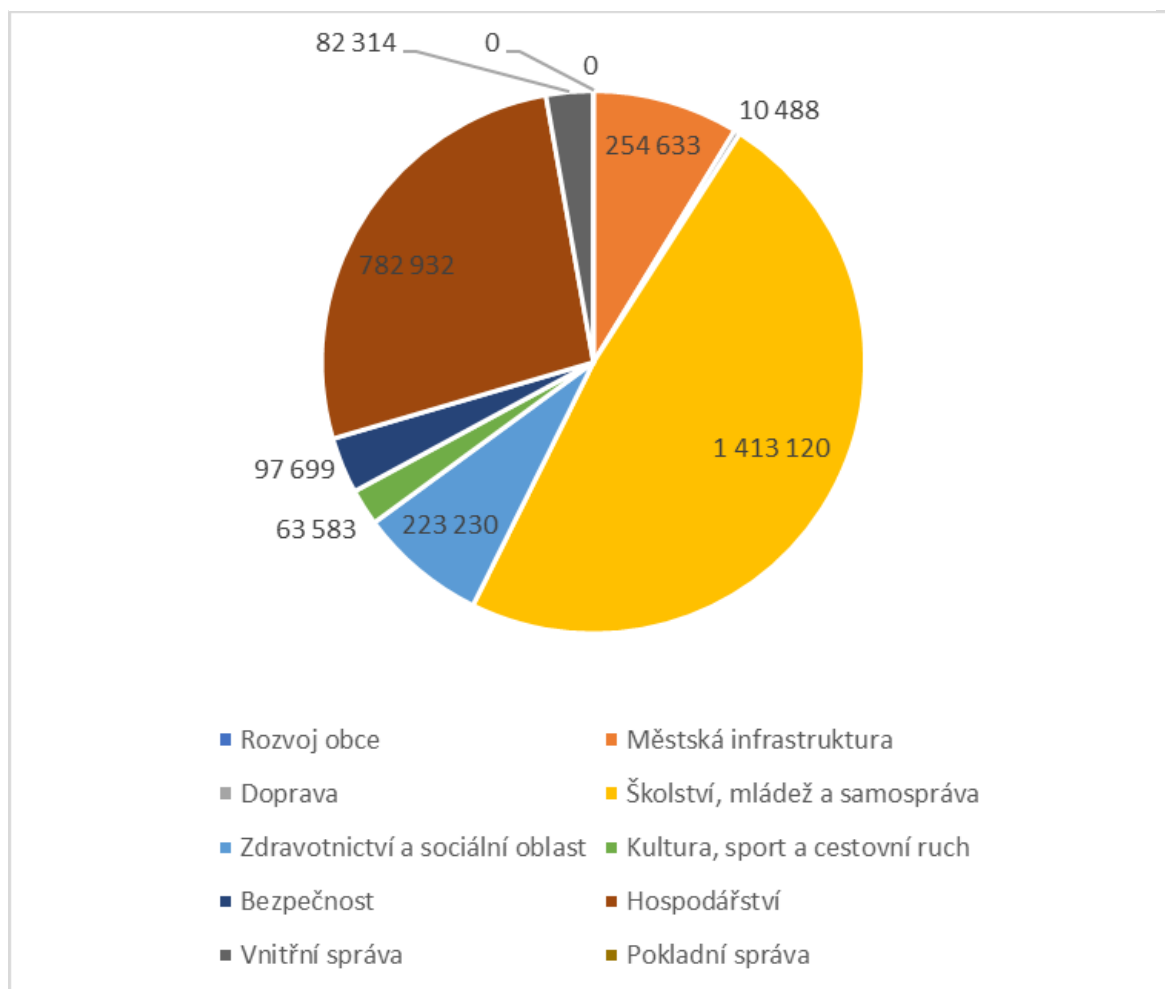
Graf 15 - Suma kapitálových výdajů MČP-6 za sledované období dle kapitol (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-6

Stejný graf (16) byl vyhotoven také pro MČP-8, legenda tohoto grafu je stejná i pro předchozí graf, tedy stejné barvy představují stejné kapitoly.

Graf 16 - Suma kapitálových výdajů MČP-8 za sledované období dle kapitol (v tis. Kč)

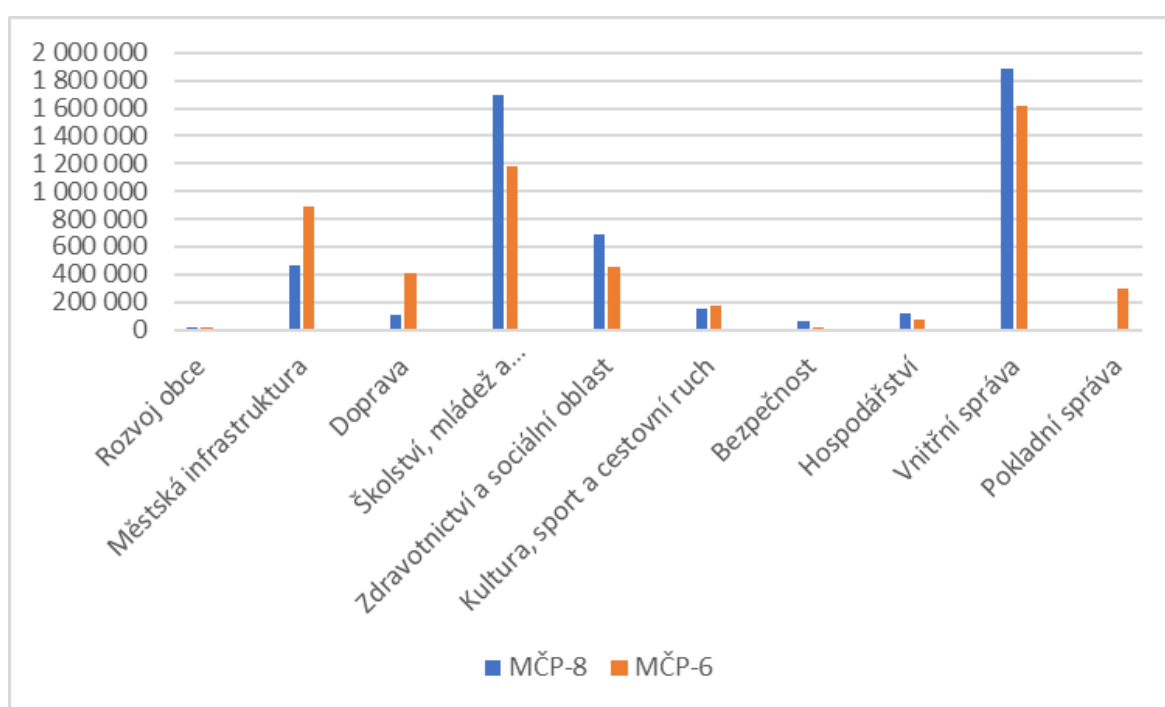
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8

Z obou grafů je zřejmé, že v kapitálových výdajích jsou u obou MČ dvě dominantní kapitoly, které dohromady pro MČP-8 obstarávají 75 % veškerých kapitálových výdajů a pro MČP-6 dokonce 86 %. Z popisků dat je zřejmé, že MČP-8 má sumárně zhruba trojnásobný objem kapitálových výdajů oproti MČP-6. Dále je zřetelné, že do kapitoly školství obě MČ investují necelou polovinu kapitálových výdajů. Shodně 3. největším podílem kapitálových výdajů u obou MČ je investováno do městské infrastruktury (9 % pro MČP-8, 5 % pro MČP-6).

Kapitálové výdaje MČP-8 byly popsány v dřívější kapitole, co se týká výdajů MČP-6, ta taktéž investuje zhruba polovinu investičních prostředků do rekonstrukcí, rozšiřování, zateplování a dalších úprav MŠ a ZŠ. V kapitole hospodářství se jedná především o rekonstrukce nemovitostí a objektů spravovaných MČ. Z žádné kapitoly nevyplývá žádný nestandardní, nebo výrazně vyšší výdaj, MČP-6 kromě roku 2017 neviduje výdaje v kapitole bezpečnost, naopak oproti MČP-8 vede malé investiční výdaje v kapitole rozvoj obce, kam potom obvykle směřují výdaje na úpravy veřejného prostoru.

V tabulkách výše byly vypočítány běžné výdaje v jednotlivých letech, přepočtené na jednoho obyvatele a bylo zjištěno, že se tyto výdaje liší jen cca o 100Kč. Graf 17 zobrazuje součet běžných výdajů za sledované období pro obě MČ dle jednotlivých kapitol rozpočtu. První výrazný rozdíl ve vykazovaných běžných výdajích je v kapitole městské infrastruktury, ve které MČP-8 vykazuje roční hodnoty cca od 50 mil. Kč po cca 75 mil. Kč. MČP-6 oproti tomu se pohybuje cca od 115 mil. Kč po cca 135 mil. Kč. Hlavní položkou, ve které dochází k rozdílu je v péči o veřejnou zeleň, kde MČP-6 vykazuje obvykle ročně více než dvojnásobek oproti MČP-8.

Graf 17 - Suma běžných výdajů ve sledovaném období MČP-6 a MČP-8 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

V kapitole **dopravy** MČP-6 sumárně vykazuje cca 4násobné běžné výdaje oproti MČP-8. Tento rozdíl je způsobený především přibližně trojnásobnými výdaji MČP-6 na údržbu komunikací a to především na úklidové práce. Zcela nízkým a unikátním výdajem MČP-6 jsou pak platby ve výši přibližně 100 tis. Kč pro Sdružení obcí postižených provozem letiště.

Naopak v kapitole **školství mládeže a samosprávy** MČP-8 dlouhodobě každoročně vykazuje vyšší výdaje mezi 220 – 300 mil. Kč, zatímco výdaje MČP-6 se pohybují okolo 150 – 200 mil. Kč. MČP-6 výdaje této kapitoly rovnou alokuje na jednotlivé ZŠ a MŠ a to včetně těch na jejich opravy, vybavení, služby atd. MČP-8 tyto výdaje rozděluje a část vykazuje přes Servisní středisko pro správu svěřeného majetku.

Kapitola zdravotnictví a sociální oblasti byla ovlivněna změnou vyplácení sociálních příspěvků a došlo tak k výraznému poklesu výdajů po prvním sledovaném roce. V následujících letech má MČP-8 zhruba dvojnásobné výdaje oproti MČP-6. Obě MČ mají největšími výdaji neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím, jako jsou LDN, Pečovatelská služba atp.

V kapitole **kultury a sportu** jsou vykazovány podobné částky pro obě MČ, jejich běžné výdaje jsou rozděleny na několik různorodých kulturních akcí a několika kulturním subjektům.

V kapitole **bezpečnosti** má MČP-8 čtyřnásobné výdaje, tento rozdíl je způsoben především výdaji do kamerového systému a jeho udržování a správy.

Kapitolu hospodářství navyšují ze strany MČP-8 oproti výdajům MČP-6 především výdaje spojené s Centrem Palmovka.

Vnitřní správa je nejvyšší výdajovou kapitolou. U MČP-8 jsou evidovány výdaje v rozmezí cca 259 – 287 mil. Kč. U MČP-6 jsou výdaje každoročně nižší o přibližně 40 mil. Kč. pohybují se tedy mezi 208 – 263 mil. Kč. Hlavním výdajem této kapitoly jsou platy zaměstnanců na hlavní činnost. Jejich počet a vývoj zobrazuje tabulka 11.

Tabulka 11 - Vývoj počtu zaměstnanců a výdajů na platy u MČP-6 a MČP-8

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
P-6 počet zaměstnanců	272	271	278	286	290	318	325
P-6 výdaje na platy (v tis. Kč)	112474	111177	111520	118940	126175	133196	140495
P-8 počet zaměstnanců	350	338	339	336	348	300	320
P-8 výdaje na platy (v tis. Kč)	139090	133208	133854	133407	122300	118454	135821

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat MČP-8 a MČP-6

Z tabulky je zřejmé, že zatímco absolutní výše výdajů na platy zaměstnanců v hlavní činnosti u MČP-8 až na poslední rok klesaly, v MČP-6 výdaje dlouhodobě rostou a to s počtem zaměstnanců. S částkami uvedenými v tabulce se samozřejmě pojí další výdaje na zákonné sociální a zdravotní pojištění.

Naopak opačným trendem jdou výdaje v oddělení ICT služeb, kde MČP-6 za celé sledované období vykazuje výdaje v rozmezí přibližně 10,5 – 13 mil. Kč bez stoupajícího trendu. MČP-8 oproti tomu nastolila stoupající trend a přibližně zdvojnásobila běžné výdaje tohoto oddělení v kapitole vnitřní správy z cca 12 mil. Kč na 23,5 mil. Kč.

Kapitola pokladní správy má pro MČP-8 dlouhodobě nízké až zanedbatelné výdaje, naopak MČP-6 zde eviduje výdaje spojené se správou aktiv a finančními operacemi s tím souvisejícími, k výrazné změně došlo v roce 2016 kdy se pod touto kapitolou začaly evidovat ztráty z činnosti správy aktiv, naopak oproti tomu je příjmová položka. Jedná se tedy o změnu účetní evidence.

5 Výsledky a diskuse

Analýza hospodaření MČP-8, se ukázala jako velmi složité téma, které nelze v rámci diplomové práce rozebrat do absolutní hloubky celé problematiky tak, jako by bylo možné například u menší obce České republiky.

Během analýzy byla jedním z hlavních problémů nestálost vykazování, kdy se různé příjmové a výdajové položky v čase mění a ruší. Například to, co se vykazovalo pod nedaňovými příjmy na položce 2221 – přijaté vratky transferů (odvod finančního vypořádání), se později přesunulo pod přijaté transfery, některé výdaje se v části období evidovaly jako záporné příjmy a další položky se přičetly k jiným. Z toho důvodu například pro zjištění výše investičních transferů od HMP, bylo potřeba hledat tyto informace v jednotlivých rozpočtových opatřeních pro každý transfer zvlášť. Dále vykazování městské části je obdobné, jako vykazování obcí, nicméně má svá specifika, jako příklad lze uvést sdílené daně, které nepatří pod položky daňových příjmů, ale „schovávají“ se pod transfery od HMP. Pod kapitálovými příjmy není evidovaný jediný transfer i přes to, že MČP-8 ve sledovaném období prodala nemovitosti v hodnotě stovek milionů, tyto příjmy jsou následně uvedené pod příjmy z vlastní hospodářské činnosti. Do rozpočtu se tyto příjmy promítají v případě MČP-8 přílohou závěrečného účtu č. 7. Dále se pak v rozpočtu objevují pod kapitolou přijatých transferů na položce 4131 - převody z vlastních fondů hospodářské činnosti. Výdajová stránka rozpočtu je už výrazně bližší tomu, jako je to u obcí. K několika důvodovým zprávám k závěrečným účtům získal autor přístup až po kontaktování některých zastupitelů MČP-8, kteří zprávy poskytli.

Všechny tyto výše uvedené důvody způsobují, že analýza hospodaření MČ je velmi komplikovaná a veškeré informace o hospodaření jsou tak málo transparentní, velmi by v tomto ohledu pomohl například tzv. rozklikávací rozpočet ideálně na úroveň jednotlivých faktur. Naopak pozitivním aspektem MČP-8 je zveřejňování závěrečných účtů ve formátu vhodném pro analýzu dat (xls), což není pravidlem pro jiné MČ.

Z literárních zdrojů je dostatek literatury k územním rozpočtům, veřejné správě i fiskálnímu federalizmu a fiskální decentralizaci, všechny zdroje se však omezují především na obce a kraje, s tím, že Prahu, která je zároveň obcí i krajem pro svou specifickou vyčleňují a dále se s ní spíše nezabývají. Touto problematikou se zabývají například Peková, Provazníková, Hamerníková a Kadeřábková. Jejich poznatky však

z důvodu příliš specifického hospodaření MČ, tudíž vysoké rozdílnosti od ostatních rozpočtů nelze použít pro porovnání či diskuzi.

Dále velké množství této problematiky rozpočtování je upraveno zákonem, tudíž určité kapitoly této problematiky jsou u většiny autorů pouze přepisování významu těchto zákonů, které jsou navíc často novelizovány, tudíž je tato literatura v tomto ohledu neaktuální.

Na základě nejzákladnějších dat, bylo zjištěno, že MČP-8 každoročně vykazuje přebytkový rozpočet i přes vysoké kapitálové výdaje a skutečnost, že rozpočet byl skoro každý rok plánovaný se schodkem.

Z daňových příjmů je příjem pro MČP-8 obvykle okolo 90 mil. Kč ročně a největší objem vykazuje položka daň z nemovitostí (cca 60 % daňových příjmů).

Nedaňové příjmy se pohybují průměrně okolo 40 mil. Kč. Mezi hlavní příjem patří podíl na zisku z dividend od IPODEC a.s., ve které má MČP-8 43% podíl. Ostatní příjmy této třídy jsou velmi proměnlivé až nahodilé. Třída přijaté transfery je pro hospodaření MČP-8 z hlediska objemu příjmů nejdůležitější. Jsou zde vykazovány dva druhy převodů a to buď od HMP a nebo z fondů vlastní hospodářské činnosti, které nejvíce ovlivňují kolísavý průběh této třídy.

Byly analyzovány běžné výdaje dle kapitol až na úroveň položek. Po vyčlenění výdaje na výplatu sociálních dávek, který byl ze sledovaného období vyplácen pouze v roce 2011, bylo zjištěno, že běžné výdaje od roku 2011 do roku 2017 narostly o 172,5 mil. Kč. tedy o 25,6 %. Největší podíl na to má kapitola Školství, ve které došlo na transferech mateřským a základním školám k nárůstu o cca 90 mil. Kč. O menší částky pak rostla většina dalších výdajových kapitol. Jedinou kapitolou, která výrazněji snížila výdaje, byla městská infrastruktura, ve které se po konci volebního období 2011-2014 snížily výdaje na běžnou údržbu veřejné zeleně.

V kapitálových výdajích se projevila nejproblémovější investice do výstavby nové radnice pod názvem Nová Palmovka. Při stavbě docházelo a dochází k častým sporům mezi všemi zúčastněnými stranami. Výsledkem k únoru 2019 je rozestavěná radnice, přerušené stavební práce, dosavadní výdaje na stavbu ve výši necelých 800 mil. Kč. A další náklady vznikající na konzervaci a údržbu stavby, které s největší pravděpodobností budou muset být uhrazeny. Dále snaha o vypovězení smlouvy o výstavbě ze strany stavebníka. Na tuto stavbu dostala MČP-8 dotaci 600 mil. Kč od HMP výměnou za umístění sídla záchranné služby do vznikajícího objektu. Z toho však

HMP poskytlo pouze 300 mil. Kč a další část pravděpodobně nebude vyplacena z důvodu nesplnění termínu kolaudace. Nejnovější informací z 26.2.2019 je dopis Starosty MČP-8 směřující vedení HMP, ve kterém oznamuje záměr prodeje předmětné stavby i s pozemky.

Nejvýznamnější oblastí kapitálových výdajů z hlediska objemu je školství mládež a samospráva, jejíž kapitálové výdaje vzrostly z cca 120 mil. Kč v roce 2011 až na cca 450 mil. Kč v roce 2017. Tato kapitola se podílela na celkových kapitálových výdajích skrz celé sledované období z 48 %. Tyto výdaje směřovaly především do rekonstrukcí a modernizací škol, kterých je 15 a školek, kterých má MČP-8 celkem 24.

Dále bylo zjištěno, že dvě největší investiční oblasti, tedy investice do MŠ a ZŠ a do Nové Palmovky v součtu za celé sledované období představují cca 63% veškerých kapitálových výdajů. Z větších investičních oblastí je třeba zmínit ještě stavbu Domu sociálních služeb II, investice do parků a sadů a dále vybudování kamerového systému.

Z výsledků bylo důležité zjištění, že MČP-8 každoročně dofinancovává běžné výdaje z fondů hospodářské činnosti a to přibližně ve výši 200 mil. Kč. Při průměrných běžných výdajích ve sledovaném období v hodnotě cca 740 mil. Kč toto dofinancování představuje přibližně 27% běžných výdajů. Původním záměrem však bylo rozložit fond hospodářské činnosti na jednotlivé položky a zjistit tak původ financí. Není principiálně špatně, pokud se rozpočet dofinancovává z hospodářské činnosti, ale musí to být takový příjem, který svým charakterem není kapitálovým, tedy rozprodej majetku. A to z toho důvodu, že tento majetek při zachování tempa rozprodeje dříve či později dojde a MČ bude postavena před obtížný úkol dokrýt běžné výdaje tak, aby se ideálně nemusela zadlužit. Tento výpočet se bohužel nepodařilo realizovat, neboť se nepodařilo dohledat takové materiály, které by jednoznačně vysvětlovaly příjmy a rozpočítávaly kompletní náklady mezi jednotlivé činnosti, ze kterých pochází zdroje na fondu hospodářské činnosti. Nebyly nalezeny ani materiály, pomocí kterých by tato data šlo dopočítat. Přílohy 7 závěrečných účtů však poskytují hrubou představu o tom, že většina těchto zdrojů pochází právě z prodeje dlouhodobého nemovitého majetku.

V poslední kapitole porovnání s MČP-6 bylo zjištěno, že dvě velmi podobné, počtem obyvatel skoro identické MČ mají zcela odlišnou výši výdajů, kdy průměrně výdaje MČP-6 dosahují přibližně 79 % z hodnot MČP-8. Tento rozdíl vzniká především na kapitálových výdajích, kde MČP-6 investuje zhruba 40 % oproti MČP-8, přepočtem na obyvatele MČP-6 investuje průměrně cca 1600 Kč za rok, oproti cca 4 000 Kč u MČP-8. Oproti tomu běžné výdaje těchto MČ jsou svou výší velmi podobné a průměrně se ve

sledovaném období liší ročně o 13,5 mil. Kč, což potvrzují i hodnoty přepočtené na jednoho obyvatele, kdy běžné výdaje MČP-8 na jednoho obyvatele jsou průměrně 7 177 Kč u MČP-6 je tento výdaj 7 283 Kč, průměrně se tak liší o cca 100 Kč. Liší se však skladbou a co je v jedné kapitole MČP-6 nižší je u MČP-8 vysoké a naopak.

Při očištění celkových příjmů o převody z fondu hospodářské činnosti, daň z příjmu právnických osob placenou obcemi a záporné příjmy byly vypočítány očištěné příjmy na obyvatele, pro obě MČ a bylo zjištěno, že i v tomto ohledu jsou výsledky velmi podobné, tedy průměrný očištěný příjem pro MČP-8 na obyvatele za rok je 6 645 Kč a pro MČP-6 o cca 200 Kč nižší.

Dále byla vypočtena potřeba dofinancování rozpočtů z vlastních zdrojů pro obě MČ a to jak z přebytku minulých let, nebo z převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti. Bylo zjištěno, že MČP-8 průměrně dofinancovává rozpočet ve výši 489 mil. Kč, MČP-6 ve výši 278,5 mil. Kč. Tento rozdíl je způsobený především hodnotami kapitálových výdajů, i když u MČP-8 bylo prokázáno, že tyto finance používá taktéž na financování běžných výdajů a není vyloučeno, že MČP-6 to dělá v menší míře taktéž. Obě MČ vykazují kromě kapitoly přijatých transferů obdobnou strukturu příjmové stránky rozpočtu.

Z porovnání součtu kapitálových výdajů obou MČ dle kapitol bylo zjištěno, že struktura kapitálových výdajů je velmi podobná. Absolutně jsou kapitálové výdaje MČP-8 oproti MČP-6 přibližně 2,5 násobné. Výdaje do školství představují pro obě MČ mírně pod 50 % z kapitálových výdajů. Druhou kapitolou je shodně hospodářství a následně městská infrastruktura.

Výše uvedená zjištění ohledně dofinancování rozpočtu z fondu hospodářské činnosti odpovídají například stanovisku MČP-8 k návrhu finančních vztahů HMP k MČP-8 na rok 2017 (příloha usnesení č.Usn RMC 05554/2016), ve kterém se píše: „MČ Praha 8 konstatuje, že není schopna pokrýt základní běžné výdaje, které zajistí bezproblémové fungování... MČ Praha 8 dlouhodobě věnuje snižování provozních výdajů nadstandardní pozornost...meziroční pokles běžných výdajů mezi lety 2015 a 2016 pouze 2 %...tzn. MČ je nucena dokrývat rozdíl kapitálovými příjmy tj. prostředky z prodeje bytového fondu...Krytí mandatorních výdajů volnými prostředky z účtu zdaňované činnosti činí u MČ Praha 8 ročně minimálně 146 mil. Kč.“

Z výsledků této práce dále plyne, že nadstandardní pozornost snižování běžných výdajů se v celkovém součtu nijak neprojevuje, mimo zmíněné období 2015 – 2016. Za celé sledované období běžné výdaje, kromě tohoto malého poklesu, rostly a tato změna

představuje po očištění o vlivy změn financování oproti roku 2011 nárůst běžných výdajů o 25 %. Nutno dodat, že výše citovaný dokument je jediný dohledaný, který problémy financování MČ přiznává.

6 Závěr

V rešeršní části práce jsou popsána teoretická východiska problematiky veřejné správy, veřejných statků a financí, fiskálního federalizmu, fiskální decentralizace, územní samosprávy, územních rozpočtů, procesů okolo rozpočtu a jeho skladby.

Na začátku vlastní práce je uvedena stručná charakteristika MČP-8 včetně vývoje počtu obyvatel. Dále je analyzována příjmová stránka rozpočtu a to v jednotlivých třídách až na úroveň položek. Bylo vybráno sledované období v letech 2011 až 2017, z důvodu volebních období tak, aby byla vidět kontinuita hospodaření i z pohledu vedení městské části.

Nejzajímavějším zjištěním z analýzy příjmové stránky rozpočtu je složení a původ finančních toků v třídě přijatých transferů, která především vytváří účetní přebytky v jednotlivých letech, zatímco z hlediska faktických příjmů a výdajů v daných letech se jedná o schodky. Po doplnění kontextu o velikosti výdajů, bylo zjištěno pravidelné dofinancování běžných výdajů ve výši cca 200 mil. Kč z vlastních zdrojů.

Dále jsou analyzovány běžné a kapitálové výdaje ve sledovaném období dle jednotlivých kapitol a položek, je analyzován jejich vývoj a kontinuita skrz rozpočtová období. Z kapitálových výdajů jsou dlouhodobě největší investice do MŠ a ZŠ, dle jednorázových plateb jsou pak nejvýraznější výdaje na stavbu Nové Palmovky. Z běžných výdajů je po očištění hodnot, tak aby byla data porovnatelná, zjištěn nárůst běžných výdajů od roku 2011 o cca 25 %.

Dále je provedeno porovnání hospodaření s městskou částí Praha 6. Kde je vidět odlišný přístup k plánování rozpočtu a řízení likvidity. Jsou provedeny výpočty s přepočtem na obyvatele pro porovnatelnost mezi oběma MČ. Byla zjištěna výrazná podobnost v příjmech MČ. (Po očištění se průměrný příjem na obyvatele liší o cca 200 Kč). Byla zjištěna velikost dofinancování rozpočtu pro obě MČ (MČP-6 průměrně dofinancovává rozpočet ve výši cca 278 mil. Kč, MČP-8 ve výši cca 789 mil. Kč). Dále byla porovnána struktura příjmové i výdajové stránky rozpočtu a zjištěny odlišnosti. Byly zjištěny skoro identické běžné výdaje obou MČ (rozdíl na obyvatele cca 100 Kč), odlišnosti vznikají na jednotlivých kapitolách. Dále byly zjištěny zhruba 2,5 násobné kapitálové výdaje u MČP-8 a provedeno porovnání struktury těchto výdajů.

V poslední kapitole jsou shrnuty hlavní získané poznatky.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura:

- BAIMBRIDGE, Mark a Philip WHYMAN. *Fiscal federalism and European economic integration*. New York: Routledge, 2004. ISBN 0415247667.
- BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BIRD, Richard M. a François VAILLANCOURT. *Perspectives on fiscal federalism*. Washington, DC: World Bank, 2006. ISBN 9780821365557.
- CULLIS, John. a Philip JONES. *Public finance & Public choice*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0-19-923478-3.
- DALTON, Hugh. *Principles of Public Finance*, London: Routledge, 2003. ISBN 9780415313971.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. Vyd. 3. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-301-0.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Květa KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance: učebnice*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-86432-88-2.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.
- HORIZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.
- CHANDLER, J. A. *Comparative Public Administration*, London: Routledge, 2000. ISBN 0-203-44574-0.
- INGRAM, Gregory K. a Yu-hung HONG. *Fiscal decentralization and land policies*. Cambridge: Lincoln Institute of Land Policy, 2008. ISBN 9781558441781.
- JACKSON, P. M a C. V BROWN. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-09-2.
- KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

- OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- OTRUSINOVÁ, Milana a Milana OTRUSINOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-358-4
- POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-447-6.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- financnisprava.cz. Finanční správa [online]. [cit. 10.11. 2018]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz>
- mfcz.cz. Ministerstvo financí [online]. [cit. 13.11. 2018]. Dostupné z: <https://www.mfcz.cz>
- smscr.cz. Sdružení místních samospráv [online]. [cit. 24.11. 2018]. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/cz/vyvoj-rud-v-cr>
- dvs.cz. Deník veřejné správy [online]. [cit. 3.11. 2018]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz>
- top09.cz. Politická strana TOP 09 [online]. [cit. 30.11. 2018]. Dostupné z: <https://www.top09.cz>
- transparency.cz. Průvodce komunálními rozpočty [online]. [cit. 5.12. 2018]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf
- ec.europa.cz. Rozpočet EU pro budoucnost [online]. [cit. 20.11. 2018]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-tailored-approach-regional-needs_cs.pdf
- paha6.cz. Městská část Praha 6 [online]. [cit. 15.12. 2018]. Dostupné z: <https://www.paha6.cz>
- mpsv.cz. Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 20.12. 2018]. Dostupné z: www.mpsv.vz/cs/11956

- mvcr.cz. Katastrální území, územní obvody, městské části [online]. [cit. 6.1. 2018].
Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/metodika-2016-informace-c-18-2016-priloha-1.aspx
- praha8.cz. Městská část Praha 8 [online]. [cit. 20.12. 2018]. Dostupné z:
<https://www.praha8.cz/>
- Česko. Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992, Ústava České republiky
- Česko. Zákon č. 347/1997 Sb. ze dne 3. prosince 1997, Ústavní zákon o vytvoření
vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní
rady č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky
- Česko. Zákon č. 181/1999 Sb. ze dne 7. května 1999, Sdělení Ministerstva
zahraničních věcí o přijetí Evropské charty místní samosprávy
- Česko. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení)
- Česko. Zákon č. 129/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000, o krajích (krajské zřízení)
- Česko. Zákon č. 23/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017 o pravidlech rozpočtové
odpovědnosti
- Česko. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech
územních rozpočtů
- Česko. Zákon č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002, vyhláška Ministerstva financí
o rozpočtové skladbě
- Česko. Zákon č. 24/2017 Sb. ze dne 17. ledna 2017, kterým se mění některé zákony
v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti
- Česko. Zákon č. 260/2017 Sb. ze dne 19. července 2017, kterým se mění zákon č.
243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- Česko. Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990, České národní rady o místních
poplatecích
- Česko. Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004, o správních poplatcích
- Česko. Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29. června 2000, o rozpočtovém určení výnosů
některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon
o rozpočtovém určení daní)
- Česko. Zákon č. 391/2015 Sb. ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění zákon č.
243/2000Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním
samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení
daní)

Česko. Zákon č. 418/1990 Sb. ze dne 9. října 1990, České národní rady o hlavním městě Praze

Česko. Zákon č. 131/2000 Sb. ze dne 13. dubna 2000, o hlavním městě Praze

Přílohy

Seznam zmíněných položek	
číslo položky	název položky
1511	daň z nemovitostí
1343	místní poplatek za užívání veřejného prostranství
1347	místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj
2323 až 2329	ostatní nedaňové příjmy (ostatní a nahodilé)
2221	přijaté vratky transferů (odvod finančního vypořádání)
2229	přijaté vratky transferů jinak nespecifikovaných (j.n.)
2322	přijaté pojistné náhrady
2111	příjmy z poskytování služeb a výrobků
4137	převody mezi hl. městem Prahou a městskou částí Praha8
4131	převody z vlastních fondů hospodářské činnosti
4129	ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně
5011	Platy zaměstnanců
4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení